

ตัวละครในนวนิยายของปิยะพร ตักคิเกษม

ตัวละคร ถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งในนวนิยาย เพราะตัวละครนั้นเป็นผู้ก่อให้เกิดเหตุการณ์และเรื่องราวต่าง ๆ ขึ้น และเป็นตัวดำเนินเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบ ดังที่ กุหลาบ มัลลิกะมาส กล่าวว่า “ตัวละครเป็นผู้ที่มีบทบาทในเรื่องโดยที่ตัวละครในเรื่องนั้นจะถูกสร้างขึ้นมาจากฝีมือในการเขียนของผู้เขียนว่าจะกำหนดให้ตัวละครตัวนั้นเป็นอย่างไร ทั้งให้ชื่อ กำหนดรูปร่าง หน้าตา เพศ วัย บุคลิกภาพ อุปนิสัย พฤติกรรม และบทบาทของตัวละครนั้น ๆ ที่มีในเรื่อง จึงเท่ากับผู้เขียนทำให้ตัวละครมีตัวตน มีชีวิตอย่างแท้จริงจนทำให้ผู้อ่านมีความรู้สึกรักหรือชัง สงสารเห็นใจตัวละครเหล่านั้น” (กุหลาบ มัลลิกะมาส 2529, หน้า 112) และ ม.ล.บุญเหลือ เทพยสุวรรณกล่าวไว้ว่า “นวนิยายทั่ว ๆ ไป อาศัยลักษณะนิสัยของตัวละครเป็นเนื้อหาสำคัญที่สุดอันหนึ่งของหนังสือและความสนใจของคนอ่านส่วนใหญ่ที่มีความนึกคิดพอสมควรก็มักขึ้นต่ออุปนิสัยของตัวละคร” (บุญเหลือ เทพยสุวรรณ 2539, หน้า 71)

ตัวละคร เป็นองค์ประกอบที่สำคัญและมีความโดดเด่นอย่างมากในนวนิยายของปิยะพร ตักคิเกษม ผู้อ่านงานของนักเขียนผู้นี้หลายคนมีความประทับใจและสามารถจดจำชื่อเรื่องและชื่อตัวละครของนักเขียนผู้นี้ได้เป็นอย่างดี เพราะปิยะพรให้ความสำคัญกับตัวละครมาก จนเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญจนอาจเรียกได้ว่ามีความโดดเด่นมากกว่าองค์ประกอบอื่น ๆ ในนวนิยายของนักเขียนผู้นี้ ซึ่งในการสร้างตัวละครในนวนิยาย ปิยะพรได้กล่าวถึงขั้นตอนการสร้างตัวละครในนวนิยายของตนไว้ว่า

“ระหว่างเขียนโครงเรื่องดิฉันจะเปิดอีกหัวข้อ หรือมีจะนั้นก็แยกกระดาษต่างหาก คิดชื่อตัวละครไปด้วย โดยให้ความหมายของชื่อสอดคล้องกับบุคลิกลักษณะของตัวละคร ขั้นตอนนี้ต้องอาศัยพจนานุกรม และต้องมีความรู้เรื่องศัพท์ กัมการผสมคำด้วย เมื่อเลือกชื่อที่จะใช้กับตัวละครตัวใดได้แล้วก็เขียนอายุ บุคลิกลักษณะ หน้าตากำกับไว้ด้วย สูงหรือสั้นท้วมหรืออบบบาง ผิวขาว ผิวคล้ำ ตาสีน้ำตาลหรือดำกลับ ฯลฯ ต้องกำหนดชัดเจนและไม่ให้ผิดพลาดตลอดทั้งเรื่อง ในเรื่องได้เงาตะวัน ดิฉันเตรียมชื่อไว้ถึงกว่ายี่สิบชื่อเพื่อเลือกใช้ แต่บางครั้งก็ต้องคิดใหม่ระหว่างเขียนเหมือนกัน ชื่อที่เตรียมเอาไว้เป็นตัวตั้งตั้งแต่แรกคือ ชื่อฉายและปริมา...วิธีการเขียนก็คือดิฉันจะบันทึกตัวละครแต่ละตัวเอาไว้สั้น ๆ แต่ต้องชัดเจน เช่น กรณ์ (อายุ 28-29) สูง ดวงตาดำเข้ม แจ่มใส ริมฝีปากบาง ช่าง

ป่วน ขวน มีอารมณ์ขัน แสบ ๆ คัน ๆ ใจดี มองโลกในแง่ดี เปิดเผย แม่ตายอายุเจ็ด
ขวบ ไปเมืองนอกอายุสิบห้า...”

(ปิยะพร ศักดิ์เกษม, หน้า 40-41)

จะเห็นได้ว่าปิยะพร ศักดิ์เกษม มีขั้นตอนและมีความละเอียดในการสร้างสรรค์ตัวละครใน
นวนิยายแต่ละเรื่องอย่างมาก ความละเอียดและพิถีพิถันในการสร้างตัวละครของนักเขียนผู้นี้ได้ทำ
ให้ตัวละครในนวนิยายของปิยะพรมีรายละเอียดมาก มีความซับซ้อน และมีความสมจริง อันเป็น
ลักษณะของตัวละครที่ดีซึ่งมีความน่าสนใจมากกว่าตัวละครที่ขาดรายละเอียด ไม่ซับซ้อนที่มักจะ
เป็นตัวละครแบบด้านเดียว (Flat Character) ซึ่งไม่มีความสมจริง ความคิดเด่นของตัวละครใน
นวนิยายของปิยะพรได้รับการกล่าวถึงจากนักวิจารณ์นวนิยายหลายคน เช่น พวงแก้ว ลภีรัตนกุล
ได้กล่าวถึงตัวละครในนวนิยายเรื่องดอกไม้ในป่าหนาว ของปิยะพร ศักดิ์เกษมไว้ว่า

“สิ่งที่น่าสนใจในเรื่องนี้คือ การสร้างตัวละครตัวละครเอกในเรื่องนั้นแม้ว่าไม่
ซับซ้อนเทียบเท่าตัวละครในนวนิยายหนัก ๆ แต่ ปิยะพร ศักดิ์เกษม ก็ไม่ได้สร้างตัวละคร
ออกมาแบนราบ ผู้เขียนพยายามสร้างตัวละครในลักษณะ (Round Character) ไว้หลายตัว
คือเป็นตัวละครที่มีทั้งด้านดีและด้านเสียอยู่ในตัวของตัวเอง ไม่ว่าจะเป็น หมอโชติ ซึ่ง
ต้องขัดแย้งกับตนเองอย่างมาก ระหว่างการรักษาโมธรรมของตัวเอง กับการทำร้ายเด็ก
หนุ่มผู้ที่ตนเข้าใจว่าทำลายพรหมจรรย์ของลูกสาว หมอโชติ กระทำทารุณต่อ โชค ด้วย
ความคับแค้น แต่เมื่อทำลงไปแล้ว คุณธรรมก็ยังทำให้ หมอโชติไม่ถึงกับทำให้โชคตายไป
ต่อหน้า และในตอนท้ายของเรื่องก็ยอมรับความสัมพันธ์ทางสายเลือดระหว่างโชคและ
ดวงลาโดยไม่ขัดขวางอีก...ปิยะพรได้สร้างตัวละครทุกตัวได้อย่างมีชีวิตจิตใจเช่นเดียวกับ
คนจริง ๆ บุคลิกของตัวละครทุกตัวจึงมีทั้งจุดเด่นและจุดด้อย ช่วยให้เรื่องนี้มีเสน่ห์ยิ่งขึ้น”
(สกุลไทย)

เทวทัตได้วิจารณ์การสร้างตัวละครของปิยะพร ศักดิ์เกษมในนวนิยายเรื่องใต้เงาตะวันไว้ว่า

“ใต้เงาตะวัน เป็นนวนิยายที่อ่านสนุกมากและมีเหลี่ยมมีมุมให้ค้นหาขบคิดได้ไม่
น้อยในรายละเอียดด้วยการผูกปมในลักษณะของนวนิยายสืบสวนสอบสวนที่มีความ
ซับซ้อนผูกร้อยในเรื่องสูงมาก และผู้เขียนก็ใส่ใจในรายละเอียดทุกกระเปาะนี้ว กระทั่ง
ชื่อของตัวละครอย่าง ปารีณา และปริมาก็สามารถทำให้เป็นเงื่อนไขปมได้ หรือแม้แต่กรณีชื่อ
กรรม และ กานต์ในภาษาอังกฤษ ที่สุดท้ายก็กลายเป็นเงื่อนไขปมหลักฐานอันหนึ่งในการชี้
ความผิดของผู้ร้ายมีหน้าซ้ำยังซ้อนปมปัญหาหัวใจของกรรมกับปารีณา ปัญหาครอบครัว

ของกลิกาเข้าไปอีก ยิ่งทำให้นวนิยายเรื่องนี้มีหลากหลายอันล้วนแต่เร้าใจ ชวนให้ติดตาม
อ่านอย่างวางไม่ลง รวมถึงชั้นเชิงทางวรรณศิลป์ที่จัดอยู่ในชั้นแพรวพราวอีกด้วย”

(สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์)

ดังที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าปิยะพร ศักดิ์เกษม มีความละเอียดและพิถีพิถันในการ
สรรค์สร้างตัวละครในนวนิยายอย่างมาก โดยสร้างให้มีลักษณะที่ซับซ้อน สมจริง มีขั้นตอนใน
การนำเสนอเรื่องราวและแนวคิดของเรื่องอย่างประณีตส่งผลให้ตัวละครในนวนิยายของปิยะพรมี
ความโดดเด่นและเป็นที่น่าสนใจผู้อ่านนวนิยายของนักเขียนผู้นี้ตลอดมา

เมื่อพิจารณากลวิธีในการสร้างตัวละครในนวนิยายของปิยะพร ศักดิ์เกษมพบว่าผู้เขียนมี
กลวิธีในการสร้างตัวละครหลายลักษณะได้แก่ การสร้างตัวละครเปรียบเทียบเพื่อนำไปสู่แนวคิด
การสร้างตัวละครประกอบเพื่อเน้นตัวละครสำคัญ การสร้างตัวละครที่พลิกผันความคาดหมาย
และการสร้างตัวละครเชื่อมโยงกัน

4.1 การสร้างตัวละครเปรียบเทียบเพื่อนำไปสู่แนวคิด

กลวิธีการสร้างตัวละครลักษณะแรกที่ปรากฏในนวนิยายของปิยะพร ศักดิ์เกษม ได้แก่
การสร้างตัวละครเพื่อเปรียบเทียบเพื่อนำไปสู่การเสนอแนวคิดของเรื่อง โดยสามารถจำแนกได้
เป็น 3 ลักษณะคือ การเปรียบเทียบภูมิหลังเพื่อนำไปสู่แนวคิด การเปรียบเทียบความคิดเพื่อนำไปสู่
แนวคิด และการเปรียบเทียบภาพลักษณ์กับคุณธรรมในจิตใจเพื่อนำไปสู่แนวคิด

4.1.1 การเปรียบเทียบภูมิหลังเพื่อนำไปสู่แนวคิด

การเสนอตัวละครด้วยการเปรียบเทียบภูมิหลังเพื่อนำไปสู่แนวคิดนั้น ผู้เขียนจะสร้างตัว
ละครสองกลุ่มเพื่อเปรียบเทียบให้เห็นถึงภูมิหลังที่แตกต่างกันของตัวละครเพื่อที่จะสะท้อนให้เห็น
ว่าภูมิหลังที่ต่างต่างนั้นมีอิทธิพลที่ส่งผลให้ตัวละครเติบโตมาในลักษณะที่ต่างต่างกันด้วย เช่น
ตัวละครที่มีภูมิหลังที่มีปัญหาที่จะเติบโตมาพร้อมกับความคับแค้นในจิตใจอันส่งผลให้มีความคิด
และพฤติกรรมที่นำไปสู่ความขัดแย้งกับผู้อื่นและสังคม เช่น มองโลกในแง่ร้าย เกลียดชังผู้อื่น ไม่
มีความสุขและพึงพอใจในชีวิต ในขณะที่ตัวละครที่มีภูมิหลังที่ดี เติบโตมาในครอบครัวที่อบอุ่น
และได้รับความรักอย่างพอเพียง ตัวละครกลุ่มนี้ก็จะเติบโตเป็นผู้ที่มองโลกในแง่ดี มีความรักความ
ปรารถนาดีให้กับผู้อื่น รวมทั้งมีความสุขและพึงพอใจในชีวิต

ตารางที่ 1 : แสดงการเปรียบเทียบภูมิหลังของตัวละคร

ชื่อนวนิยาย	ตัวละครที่มีปัญหา-ปัญหา	ภูมิหลัง	ตัวละครที่ไม่มีปัญหา-ความคิด/พฤติกรรม	ภูมิหลัง
<i>ตะวันทองแดง</i>	<u>ภคพงษ์</u> -เกลียดผู้หญิงเกลียดแม่	ถูกแม่ทอดทิ้งไปแต่งงานใหม่	<u>รสา</u> - เชื้อมั่ง เข้มแข็ง อดทน มีความรักให้กับผู้อื่นอยู่เสมอ	เติบโตมาในครอบครัวที่อบอุ่น ต่อมาพ่อและแม่เสียชีวิต แต่ก็ได้คืนเงินค่าสู้ชีวิตอย่าง เข้มแข็ง
<i>บัลลังก์แสงเดือน</i>	<u>เดือน</u> -เกรี้ยวกราด ไม่ยอมรับแม่	ถูกแม่ทอดทิ้งไปแต่งงานใหม่	<u>ศิริศุ</u> -สุภาพ อ่อนโยน เข้าใจและยอมรับผู้อื่นเสมอ	ได้รับการเลี้ยงดูด้วยความรักจากอัสมาและภรรยาอย่างดี
<i>ไต้ร่มไม้เลื้อย</i>	<u>พัทธ์</u> -กอบโกยผลประโยชน์โดยไม่สนใจผู้อื่น	ครอบครัวที่เคยร่ำรวยล้มละลายและพ่อกำตัวตายเพื่อหนีปัญหาหนี้สิน	<u>อรพิม</u> -มีจิตใจอ่อนโยน คิดถึงความรู้สึกของผู้อื่นมากกว่าตัวเองเสมอ	เติบโตมาในครอบครัวที่อบอุ่นและได้รับการเลี้ยงดูอย่างดี
<i>ดอกไม้ในป่าหนาว</i>	<u>ดวงดา</u> -กอดค้น คับแค้นใจ ไม่มีความสุข	พ่อแม่เลี้ยงดูอย่างเข้มงวด กวดขัน	<u>ศิลา</u> และ <u>นำโชค</u> -มองโลกในแง่ดี มีอารมณ์ขัน มีความสุขกับชีวิตที่เรียบง่าย	เติบโตมาในครอบครัวที่อบอุ่น
<i>ทรายสีเพลิง</i>	<u>ทราย</u> -ต้องการเอาชนะแม่เลี้ยงและน้องสาว	ไม่ได้รับความรักจากพ่อ และถูกแม่เลี้ยงดูด้วยการปลุกฝังความรู้สึกโกรธแค้นและเกลียดชังแม่เลี้ยงและน้องสาว	<u>บุรี</u> -มีจิตใจดี มองโลกในแง่ดี มีความสุขและความพอใจในชีวิต	ได้รับความรักจากย่าและครอบครัวอย่างเต็มเปี่ยม
<i>ทางสายธาร</i>	<u>ล่อ</u> องค์-ต้องการทำลายตระกูลเชษฐิสราชัย	ไม่ได้รับการยอมรับจากคนในครอบครัว แม่เลี้ยงดูด้วยการปลุกฝังความเกลียดชังคนในครอบครัว	<u>วิรงรอง</u> -มีจิตใจดี มองโลกและผู้คนในแง่ดี พอใจในสิ่งที่ตัวเองมี และเป็น ชอบชีวิตที่เรียบง่าย	ได้รับความรักและการเลี้ยงดูที่ดีจากกมลასน์

จากตารางข้างต้นเมื่อพิจารณาจะพบว่าผู้เขียนได้สร้างตัวละครสองฝ่ายเพื่อเปรียบเทียบให้เห็นถึงภูมิหลังอันสอดคล้องกับความคิดและพฤติกรรมที่แตกต่างกันของตัวละคร โดยตัวละครฝ่ายหนึ่งเป็นกลุ่มตัวละครที่มีปัญหาคือเป็นตัวละครที่ไม่มีความสุขหรือความพอใจในชีวิตหรือสถานภาพปัจจุบันของตัวเอง และอีกฝ่ายหนึ่งเป็นตัวละครที่ไม่มีปัญหาคือเป็นตัวละครที่มีความสุขและมีความพึงพอใจในชีวิตและสถานภาพปัจจุบันของตัวเอง จากตารางข้างต้นผู้เขียนใช้การเปรียบเทียบเพื่อแสดงให้เห็นถึงแนวคิดของเรื่องที่เน้นความสำคัญของความรักและความอบอุ่นในครอบครัวว่ามีความสำคัญกับเด็ก หากเด็กได้รับความรักความอบอุ่นอย่างพอเพียง เด็กก็จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีและมีความสุข แต่หากเด็กขาดความรักความอบอุ่นเด็กก็จะเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่มีปัญหาในจิตใจและไม่มีความสุขกับชีวิต

ในเรื่อง ตะวันทอแสง ตัวละครที่มีปมปัญหาในจิตใจได้แก่ภคพงษ์ ภคพงษ์ถูกแม่ทอดทิ้งไปแต่งงานใหม่ ทำให้เขาต้องพบกับความเหงาจากการขาดความรักความอบอุ่น ภคพงษ์จึงเติบโตขึ้นพร้อมกับความทุกข์จากปมคือความเหงาและความอ้างว้างในจิตใจ

ชีวิตของเขาในวัยเด็กอ้างว้างนัก ปมคือบางประการที่ผู้เป็นมารดาสร้างไว้ให้ฝังรากลึกสุดหยั่ง มันเพาะนิสัยและความคิดบางประการไว้ในตัวเขา...แม้เมื่อชะตาชีวิตทำให้เขากลายเป็นผู้ครอบครองทรัพย์สินมหาศาล ถูกห้อมล้อมด้วยผู้คนมากมาย ใช้ชีวิตในเมืองใหญ่ของหลาย ๆ ประเทศ ความอ้างว้างในใจของเขาก็ยังไม่จางหาย...

(ตะวันทอแสง, หน้า 26)

นอกจากความเหงาและอ้างว้างอันก่อให้เกิดความทุกข์แล้ว ความรู้สึกดั่งกล่าวข้างส่งผลให้เขาเกิดความรู้สึกเคียดแค้นและชิงชังแม่ ผู้เป็นสาเหตุที่ทำให้เขาเกิดความทุกข์

ความรู้สึกที่ฝังใจเขามาตลอดก็คือความเหงาและอ้างว้าง พร้อมทั้งนึกแค้นเคืองผู้เป็นต้นเหตุไปด้วย

(ตะวันทอแสง, หน้า 56)

ความรู้สึกเคียดแค้นชิงชังของภคพงษ์มิได้มีต่อแม่เท่านั้น แต่รวมถึงผู้หญิงทุกคนที่จากประสบการณ์ในชีวิตที่ผ่านมาของเขา ทำให้เขาได้เรียนรู้ว่าผู้หญิงทุกคนล้วนมีความต้องการที่ไม่แตกต่างกันคือล้วนแล้วแต่ยึดติดกับภาพลักษณ์ภายนอก สามารถทำได้ทุกอย่างแม้แต่การทอดทิ้งความรักเพื่อไปสู่ความมีหน้ามีตาเหมือนเช่นพฤติกรรมของแม่

ผู้หญิง...ไม่ว่าจะมีรูปลักษณ์ภายนอกอย่างไร...ก็ล้วนแต่พ่ายแพ้กับสีสวย รสหวาน และความมั่งคั่งสมบูรณ์ที่ล้นอยู่ภายนอกทั้งสิ้น...ไม่มีผู้หญิงคนไหนที่จะไม่ 'อยากได้' คนอย่างเขา...ภคพงษ์ เถลิงยศ

จากประสบการณ์ของชีวิตในวันที่ผ่านมา...ทำให้เขาเข้าใจลึกซึ้งถึงอารมณ์และความต้องการของพวกเขา

(ตะวันทองแสง, หน้า 27)

ภคพงษ์จึงมีปมปัญหาในจิตใจที่เต็มไปด้วยความคับแค้นใจจากความอ้างว้างและความเคียดแค้นต่อแม่และผู้หญิงทุกคน

ผู้เขียนสร้างตัวละครสาวให้เติบโตมาในครอบครัวที่อบอุ่น แม้ว่าจะสาจะขาดพ่อและแม่ แต่เธอก็ได้รับการชดเชยความรักจากผู้เป็นป้าและร่วมกันดิ้นรนต่อสู้ชีวิตอย่างเข้มแข็ง เธอจึงไม่รู้สึกละอายใจและไม่เกิดความคับแค้นใจเหมือนภคพงษ์

ชีวิตในวัยต้นที่เติบโตมากับครอบครัวที่อบอุ่นในชนบท ทำให้หญิงสาวร่าเริงแจ่มใส มองโลกและคนในแง่ดี เมื่อสิ้นพ่อแม่ หล่อนก็ต้องดิ้นรนยืนหยัดเพื่อให้อยู่รอด แม้จะมีญาติผู้ใหญ่ช่วยประคับประคอง แต่การต่อสู้กับชีวิตครั้งนี้ก็กลับช่วยเพาะความเข้มแข็งและมั่นใจในตัวเองให้หล่อน

(ตะวันทองแสง, หน้า 9)

การเติบโตมาในครอบครัวที่อบอุ่นทำให้รสามีจิตใจที่อ่อนโยนและมองโลกในแง่ดี เมื่อประกอบกับความเข้มแข็งและอดทนจากการดิ้นรนต่อสู้กับปัญหาและอุปสรรคมาตั้งแต่เด็กก็ทำให้รสากลายเป็นคนที่มีความเข้มแข็งเด็ดเดี่ยวและเชื่อมั่นในตัวเองอันเป็นลักษณะที่แตกต่างจากผู้หญิงคนอื่นที่ภคพงษ์เคยรู้จัก ความแตกต่างนี้ทำให้ภคพงษ์เกิดความชื่นชมและประทับใจในตัวรสา

ภคพงษ์มองร่างเปรี๊ยะระหงที่หอบข้าวของเดินจากไปด้วยความรู้สึกที่เป็นมิตรและเอื้อเอ็นดูอย่างไม่เคยรู้สึกกับหญิงสาวคนใดมาก่อนเลย

...อย่างน้อยหล่อนก็เป็นผู้หญิงคนแรกที่ปฏิเสธเขา...ปฏิเสธอย่างจริงจัง มิใช่ด้วยมารยาทไว้ที่ท่าทางสังคมแต่อย่างไรเลย

(ตะวันทองแสง, หน้า 76)

ภคพงษ์ไม่เคยรู้ตัวเลขว่าความฉุนเฉียวรุนแรงแห่งอารมณ์ของเขาถูกดับลงได้แทบ
ทุกครั้งด้วยความเอาการเอางาน แต่แจ่มใสสว่างใฝ่ใจของผู้หญิงคนนี้

(ตะวันทองแสง, หน้า 87)

และด้วยการเติบโตมาในครอบครัวที่ได้รับความรักและความอบอุ่นอย่างเต็มที่ทำให้รสามี
ความรักและความปรารถนาดีมอบให้แก่ผู้คนรอบข้างอยู่เสมอ เช่นภคพงษ์ที่เธอรับรู้ว่าเขาเคยมี
อดีตที่อ้างว้างและว้าเหว่จากการถูกแม่ทอดทิ้งในวัยเด็ก ความรู้สึกเห็นใจทำให้รสามาและแสดงความ
ห่วงใยต่อภคพงษ์อันสะท้อนถึงจิตใจที่อ่อนโยนและน้ำใจที่กว้างขวางของเธอ

“น่าอิจฉาคุณจ้ง รสา ที่มีที่พักใจที่เชื่อมยอดอย่างนี้” เขาเอ่ยขึ้นลอย ๆ เหมือน
รำพึง

“อยากจะมาเมื่อไหร่ก็มาได้นี่คะ” รสว่า

“ที่นี่และทุกคนยินดีต้อนรับคุณเสมอ”

(ตะวันทองแสง, หน้า 133)

ความรักและความปรารถนาดีที่รสามอบให้กับภคพงษ์ ทำให้จิตใจที่เคยคับแคบของ
ภคพงษ์รู้สึกอบอุ่นและเป็นสุขขึ้น เมื่อจิตใจที่แข็งกร้าวของภคพงษ์เริ่มอ่อนโยนลงก็ทำให้เขา
สามารถปล่อยวางคับแคบใจในอดีตและได้พบกับความสุข

ความรู้สึกอึดอัดยังคงค้างคาอยู่ในใจเขา... ไม่น่าเชื่อเลยว่าผู้หญิงที่ดูแสนจะ
ธรรมดาคนหนึ่ง จะมีอิทธิพลกับเขามากถึงเพียงนี้... มาก... อย่างที่ไม่เคยมีผู้หญิง
เฉิดโฉมกว่านี้หลาย ๆ เท่าคนใดเคยทำได้เลย...

(ตะวันทองแสง, หน้า 136)

...บัดนี้เขาได้ค้นพบสิ่งที่ขาดหายไปในชีวิต... คนที่จะเติมความอ้างว้างในชีวิตของ
เขาให้เต็มได้แล้ว...

(ตะวันทองแสง, หน้า 137)

จะเห็นได้ว่าผู้เขียนสร้างตัวละครภคพงษ์เปรียบเทียบกับรสามาให้เห็นภูมิหลังที่แตกต่างกัน
อันส่งผลให้ฝ่ายหนึ่งเป็นตัวละครที่มีปัญหาในจิตใจ และอีกฝ่ายหนึ่งเป็นตัวละครที่เข้ามาช่วย
แก้ปัญหาในจิตใจ ในที่สุดตัวละครทั้งสองก็สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข

มนทกานต์หรือเดือน จากเรื่อง บัลลังก์แสงเดือน เป็นอีกตัวละครหนึ่งที่มีปมปัญหาในจิตใจ ผู้เขียนสร้างให้เดือนมีภูมิหลังที่บกพร่องจากการที่เธอถูกแม่ทอดทิ้งเพื่อไปแต่งงานใหม่กับชายชาวต่างชาติ อีกทั้งแม่ของเธอยังยอมให้ภรรยาหลวงของชายผู้นั้นกดขี่ข่มเหงต่าง ๆ นานา ความเสียใจจากการถูกทอดทิ้งและสภาพของแม่ที่ยอมโดนดูถูกอย่างน่าสมเพช ทำให้เดือนรู้สึกเสียใจและขมขื่นจนไม่สามารถยอมรับแม่ของตนได้จนกลายเป็นปมปัญหาในจิตใจของเธอราบจนกระทั่งเธอเติบโตขึ้น

...ความเจ็บช้ำว้าเหวในวัยเด็ก การต้องดิ้นรนยืนหยัดเพื่อตัวเองทั้ง ๆ ที่มีวัยเพียงน้อยนิด รวมทั้งศักดิ์ศรีและความหยิ่งทะนงที่ถูกเหยียบย่ำจนแทบไม่เหลือชิ้นดีในดินแดนแห่งนั้น...หญิงสาวรู้สึกราวกับว่าร้อนไปทั้งร่างแม้กระทั่งปลายนิ้ว

(บัลลังก์แสงเดือน, หน้า 26)

เดือนจึงเติบโตขึ้นพร้อมกับความรู้สึกกดดันและความคับแค้นใจ สาเหตุสำคัญก็เนื่องมาจากเธอไม่ยอมรับแม่ เพราะคิดว่าแม่ห่วงความสุขสบายของตัวเองมากกว่าห่วงใยในตัวเธอ จึงสามารถทอดทิ้งเธอไปแต่งงานเป็นภรรยาใหม่ของชาวต่างชาติที่ร่ำรวยและมีอำนาจได้ ความรู้สึกคับแค้นใจของเธอจึงนำไปสู่ความรู้สึกเกลียดชังแม่และทำให้เธอตัดความสัมพันธ์กับแม่ ในที่สุดเหตุการณ์ดังกล่าวได้กลายเป็นปมปัญหาในจิตใจของเธอจนกระทั่งเธอเติบโตขึ้น

“เธอยกย่องฉันเกินไปแล้ว ฉันรู้ตัวดี มีบางส่วนบางมุมในตัวฉันในชีวิตฉัน... บกพร่อง...ขาดหาย...” ปลายเสียงของมนทกานต์สั่นพลิว เมื่อความรู้สึกที่เธออดเก็บกลายเป็นฝุดขึ้นมาเด่นเร่า...พยายามกดพยายามเก็บมันมาสิบกว่าปีหากก็ไม่เคยทำได้สำเร็จ หญิงสาวได้แต่หวังว่ามันจะเลื่อนไปกับกาลเวลา หวังว่าจะกลบฝังมันไว้ไม่ให้ใครมารื้อค้น...

(บัลลังก์แสงเดือน, หน้า 62-63)

ผู้เขียนได้ใช้ตัวละครคริสเพื่อช่วยคลี่คลายปมปัญหาในจิตใจของเดือน คริสเป็นหลานชายของอัสมาสามีชาวต่างชาติของมัทนา คริสแม้จะเป็นเด็กกำพร้าแต่เขาก็ได้รับการชดเชยความรักจากอัสมาและภรรยาอย่างเต็มที่ ทำให้คริสเป็นคนที่มีอ่อนโยน จิตใจดี มีเหตุผล และมั่นใจในตัวเอง

...คีรีศก็ยังคงคือคีรีศคนเดิม...สุภาพ อ่อนโยน แต่ก็ยื่นหยัดมันคงกับความคิด
ความเห็นของตัวเอง ชายหนุ่มจะไม่หักหาญความต้องการของใคร เท่า ๆ กับที่จะไม่
มีวันละทิ้งความต้องการของตนเอง

(บัลลังก์แสงเดือน, หน้า 3)

ด้วยจิตใจที่อ่อน โยนประกอบกับความเข้าใจและเห็นใจที่คีรีศมีต่อมัทนาแม่ของเดือนรวมทั้งตัวของเดือนเอง ทำให้เขาพยายามเกลี้ยกล่อมเดือนให้ยอมรับแม่ด้วยเหตุผลและความอ่อนโยน

“ท่านคิดถึงคุณ เป็นห่วงคุณ คุณเป็นที่รัก เป็นที่ภาคภูมิใจ...คุณไม่รู้ตัวบ้างเลย
หรือ?” เสียงของคนเล่าหนุ่มนวนจนกรีดลึกเข้าไปในความรู้สึก...ภาพที่ยังคงค้างคาอยู่ใน
ความทรงจำมากมายหลังไหลกลับมา

ที่แท้...เธอมิได้เคยลืมเดือน...ที่แท้ มันคือความสุขที่ได้คิดย้อนกลับไปถึง มิใช่
ความคับแค้นเจ็บปวดอย่างที่เธอเคยคิดว่าจะได้รับเลย

“ท่านพูดถึงคุณ พูดถึงอย่างรักใคร่เป็นห่วงเป็นใย ท่านกังวลแม้ในเรื่องเล็ก ๆ
น้อย ๆ อย่างเรื่องความเชื่อโบราณของคนไทย ท่านกลัวว่าคุณจะอาภัพ เพราะคุณเหมือน
ท่าน”

ราวกับมีละอองน้ำจับอยู่ในดวงตาค้างาม หากเพียงอึดใจเดียวก็เดือนหายไม่ต่าง
จากหยาดน้ำค้างเมื่อต้องแสงตะวัน....

“หรือคะ ฉันไม่รู้ตัวหรือคะ...อันที่จริงบอกว่าจะไม่เชื่อจะตรงกว่า” ทิฐิกระมังที่ทำ
ให้มันทกานต์เอ๋ยปาก

(บัลลังก์แสงเดือน, หน้า 183-184)

ความมีเหตุผลและความอ่อน โยนของคีรีศเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยกล่อมเกล่าให้
จิตใจของเดือนอ่อน โยนลงและนำไปสู่การปล่อยวางความคับแค้นใจที่มีต่อแม่ได้ในที่สุด

คำพูดสุดท้ายของคีรีศช่วงรวบรวนจิตใจ... ‘คุณแม่ของคุณก็เป็นผู้หญิงที่น่าสงสาร...
ท่านต้องผ่านการตัดสินใจที่เจ็บปวดและยากลำบากมาแล้ว...เป็นไปได้ไหมที่คุณจะให้
โอกาสท่าน...ให้โดยที่ไม่ต้องเรียกร้องข้อตอบแทนเป็นเหตุผลและคำอธิบายใด ๆ’

แม้ว่าเธอจะสามารถควบคุมความรู้สึกของตนเองไว้ได้ดีเช่นเคย...

ทว่า ถ้อยคำของเขาก็คล้ายกับคำแสงสว่างจัดจ้าที่สาดเข้ามาในความคิดและจิตใจ
ของเธอ...อันที่จริงคนเราก็ควรทำกับเพื่อนร่วมโลกทุกคนให้ได้อย่างนั้นใช่ไหม?

(บัลลังก์แสงเดือน, หน้า 272-273)

ผู้เขียนเปรียบเทียบตัวละครสองฝ่ายเพื่อให้เห็นภูมิหลังที่แตกต่างกัน โดยเดือนเป็นตัวละครที่มีภูมิหลังจากการขาดความรักความอบอุ่น และศิริศเป็นตัวละครที่มีภูมิหลังที่ได้รับความรักความอบอุ่นอย่างพอเพียง ภูมิหลังที่บกพร่องส่งผลให้เดือนมีปัญหาในจิตใจจนส่งผลให้มีพฤติกรรมที่มีปัญหา แต่ศิริศก็ได้เข้ามาช่วยคลี่คลายปัญหาให้กับเดือนจนทำให้เดือนสามารถปล่อยวางความคับแค้นใจและพบกับความสุขในชีวิตได้ อันเป็นการนำไปสู่การเสนอแนวคิดที่ว่าความรักความอบอุ่นในครอบครัวนั้นเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะส่งผลต่อพฤติกรรมของมนุษย์เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่

ในนวนิยายเรื่อง ตะวันทอแสง และ บัลลังก์แสงเดือน มีแนวคิดเหมือนกันคือ ความรักความอบอุ่นในครอบครัวมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์ ผู้เขียนจึงสร้างตัวละครเพื่อเปรียบเทียบให้เห็นว่าผู้ที่ได้รับความรักความอบอุ่นอย่างพอเพียงก็จะมีความสุขและสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้อง คิงาม ทั้งยังสามารถแผ่ความรักให้กับผู้อื่นต่อไปได้ ในนวนิยายเรื่อง ตะวันทอแสง ผู้เขียนสะท้อนผ่านตัวละครคือรสา รสาเติบโตในครอบครัวที่อบอุ่น และเมื่อเธอสูญเสียพ่อและแม่เมื่อมีอายุ 15 ปี เธอก็อาศัยกับป้าและต่อสู้ชีวิตอย่างเข้มแข็งจนประสบความสำเร็จ การได้รับความรักความอบอุ่นและประสบการณ์มากมายในชีวิตได้หล่อหลอมให้รสาเป็นคนใจกว้างและมักจะมอบความรักและความห่วงใยให้กับผู้อื่นอยู่เสมอ ทั้งยังมีความเข้มแข็งและเด็ดเดี่ยว ตัวละครศิริศในเรื่อง บัลลังก์แสงเดือน ก็มีลักษณะเช่นเดียวกับรสา ถึงแม้ศิริศจะเป็นเด็กกำพร้าแต่เขาก็ได้รับความรักและความอบอุ่นอย่างเต็มที่จากอัสมาและภรรยาที่นำเขามาเลี้ยงดูอย่างดี เมื่ออัสมาแต่งงานกับมัทนาเขาก็ได้รับความรักและการเอาใจใส่จากมัทนาเช่นกัน การได้รับความรักความอบอุ่นอย่างพอเพียง ทำให้ศิริศเป็นคนที่มีจิตใจอ่อนโยน มีความรักความห่วงใยให้กับผู้คนรอบข้างเสมอ และด้วยจิตใจที่อ่อนโยนและมักแผ่แผ่ความรักให้กับผู้คนรอบข้างของรสาและศิริศก็มีส่วนสำคัญที่ช่วยให้ภคพงษ์และเดือนเกิดการเรียนรู้จนนำไปสู่การยอมรับผู้อื่นได้

ความคิดและพฤติกรรมของตัวละครทั้งสองคือรสาและศิริศมีลักษณะที่แตกต่างกับความคิดและพฤติกรรมของตัวละครอีกฝ่ายหนึ่ง ในเรื่อง ตะวันทอแสง ในขณะที่ผู้เขียนสร้างให้รสาเป็นตัวละครที่เติบโตมาในครอบครัวที่อบอุ่น ทำให้รสาเป็นคนที่จิตใจอ่อนโยนและมีความรักความห่วงใยให้กับผู้คนรอบข้าง ผู้เขียนก็สร้างให้ภคพงษ์มีปัญหาจากการขาดความรักความอบอุ่นในครอบครัวส่งผลให้เขาเกลียดชังผู้คนรอบข้าง โดยเฉพาะผู้หญิงที่เขามองว่าเลวร้ายเหมือนกับแม่ของเขา การขาดความรักความอบอุ่น ทำให้ภคพงษ์ไม่สามารถมองชีวิตให้เป็นสุข รวมทั้งมีความคิด จิตใจ และพฤติกรรมในแง่ลบที่ดงามเช่นรสาได้ เช่นเดียวกับมณฑานต์หรือเดือน ในเรื่อง บัลลังก์แสงเดือน การเติบโตมาด้วยการขาดความรักความอบอุ่นจากแม่ก็ส่งผลให้

เดือนมีจิตใจที่คับแค้นและไม่เป็นสุข ไม่สามารถมีจิตใจที่อ่อนโยนและมีความรักความห่วงใยให้กับผู้ใดได้เหมือนกับคริสที่มีความรักความห่วงใยมอบให้ผู้อื่นอยู่เสมอ แต่เมื่อภคพงษ์ได้รับความรักจากธรา และเดือนได้รับความรักจากคริส ความรักที่ได้รับก็เข้าไปเติมเต็มความรู้สึกขาดหายในจิตใจ เมื่อจิตใจที่ขาดความรักได้รับการเติมเต็ม ชีวิตของตัวละครทั้งสองจึงมีความสุขมากขึ้นจนทำให้จิตใจของทั้งคู่อ่อนโยนลงและนำไปสู่การยอมรับผู้อื่นและเกิดการเรียนรู้จนสามารถเปลี่ยนแปลงความคิดและพฤติกรรมของตัวเองได้

ในนวนิยายเรื่อง ได้ร่มไม้เลื้อย ผู้เขียนเสนอแนวคิดว่าความรักความอบอุ่นมีคุณค่ามากกว่าทรัพย์สินเงินทอง โดยการเสนอตัวละครสองฝ่ายที่มีความคิดและพฤติกรรมแตกต่างกันคือพัทธ์และอรพิม พัทธ์ซึ่งเคยอยู่ในครอบครัวที่ร่ำรวยเกิดความคับแค้นใจเมื่อพ่อประกอบธุรกิจล้มละลายทำให้เขาต้องมาอาศัยญาติห่าง ๆ ที่ต่างจังหวัดและใช้ชีวิตอย่างยากลำบาก ความต้องการที่จะกลับไปมีฐานะที่มั่งคั่งดังเดิมทำให้พัทธ์พยายามดิ้นรนหาหนทางเพื่อนำพาตัวเองไปสู่ความสำเร็จ

“พัทธ์จะต้องมีทุกอย่างที่เคยมี และมีทุกอย่างที่อยากได้ให้ได้”

อึดใจนั้นเขาก็เบือนหน้ากลับมามอง ดวงตาคนเข้มเป็นประกายวาวจ้ำอยู่บนใบหน้าสงบขม

“พัทธ์จะหาบ้านใหม่ให้แม่ ให้ดีกว่าที่เราเคยมี”

อะไรบางอย่างในดวงตาคู่นั้น ทำให้ความเยือกเย็นบางประการพุ่งขึ้นจับใจคุณฉนิ

(ได้ร่มไม้เลื้อย, หน้า 21)

พัทธ์มุ่งมั่นทะเยอทะยานโดยไม่คำนึงถึงคุณธรรมหรือความถูกต้องเหมาะสม ไม่ว่าจะเป็นการใช้วีร่าเป็นเครื่องมือเพื่อนำพาเขาไปสู่ความสำเร็จ การใช้สติปัญญาและเล่ห์เหลี่ยมเอาเปรียบไซโยผู้ที่เคยสอนการดำเนินธุรกิจแก่พัทธ์เมื่อไซโยมีความคิดเห็นไม่ตรงกับเขา พัทธ์จึงดำเนินชีวิตโดยเห็นความสำคัญของทรัพย์สินเงินทองมากกว่าความสัมพันธ์กับเพื่อนมนุษย์ ในขณะที่อรพิมเพื่อนสนิทของพัทธ์ซึ่งเติบโตมาในครอบครัวที่เพียบพร้อมและอบอุ่นกลับมีความคิดและพฤติกรรมที่แตกต่างจากพัทธ์ การได้รับความรักความอบอุ่นอย่างเพียงพอและการอบรมสั่งสอนที่ดีทำให้อรพิมเติบโตเป็นผู้ที่มีจิตใจอ่อนโยน มีความพึงพอใจกับชีวิต รวมทั้งยอมรับและเข้าใจผู้อื่นอยู่เสมอ

...นี่คือลูกสาวคนเดียวของเธอ!...เติบโตสมบูรณ์ งดงามและเพียบพร้อมด้วยการ

ขัดเกลาควบคุมอย่างเข้มงวด...

ตลอดเวลาที่สิบกว่าปีที่ผ่านมา นับจากเด็กหญิงคนหนึ่งลืมตาขึ้นดูโลกจนเติบโต เป็นหญิงสาว...มีข้อตำหนิแบบเฉียดครายได้บ้าง? ไม่มีเลย แม้สักกระผิก็...เป็นคำตอบที่คุณองงค์บอกกับตนเองได้อย่างภาคภูมิใจ มั่นใจ...ความประพาศิ รูปโฉม มารยาท และ จิตใจที่อ่อนละเอียดยุ่นนุ่มนวล คือสิ่งที่เธอปลุกฝังมากับมือ

(ได้ร่มไม้เลื้อย, หน้า 223)

อรพิมใช้ชีวิตโดยคำนึงถึงความรู้สึกของผู้อื่นเสมอ ทำให้อรพิมได้รับการยอมรับและเป็น ที่รักของทุกคน แม้ว่าอรพิมจะเป็นฝ่ายถูกทำร้าย เช่น จากการที่ศิขรินบอกเลิกกับเธอเพื่อไป แต่งงานกับเจนจาร์ แต่อรพิมก็ไม่คิดอาฆาตพยาบาทกลับไปให้อภัยคนทั้งคู่ จิตใจที่ดีงามและสูงส่ง ของอรพิมทำให้พัทธ์เกิดความสงสัย เพราะแตกต่างจากแนวความคิดของเขอย่างสิ้นเชิง

“คนทุกคน ใจทุกใจ ที่ผ่านเข้ามาในชีวิตล้วนมีค่า...พิมคิดอย่างนี้จริง ๆ หรือ คิด ทั้ง ๆ ที่เพิ่งถูกคน...ผมหมายถึงสามีและเพื่อนทรยศหักหลัง”

“ใช่ พัทธ์” อรพิมรับคำอย่างมั่นคง

“พวกเขาสำคัญ และมีค่ากับฉัน พวกเขาคือผู้คนที่ผ่านเข้ามาในชีวิต เพิ่มค่า ให้กับความคิดและจิตใจของฉัน สร้างประสบการณ์และเปิดโลกให้ฉัน แม้ว่าพวกเขาจะ ไม่รู้ตัว”

(ได้ร่มไม้เลื้อย, หน้า 418-419)

พัทธ์แปลกใจในความคิดของอรพิมเพราะเธอมีความคิดที่แตกต่างกับเขอย่างสิ้นเชิง เพราะพัทธ์เป็นผู้ที่คำนึงถึงแต่ตัวเอง โดยไม่เห็นคุณค่าของผู้อื่น ในขณะที่อรพิมเป็นผู้ที่เห็นคุณค่า ของผู้อื่นเสมอ แม้ว่าจะเป็นคนที่เข้ามาทำร้ายจิตใจเธอเช่นศิขรินและเจนจาร์ซึ่งเป็นสามีและเพื่อน ของเธอก็ตาม

ผู้เขียนสร้างตัวละครสองฝ่ายเพื่อสะท้อนให้เห็นว่าภูมิหลังที่แตกต่างกันของพัทธ์และ อรพิมส่งผลให้ตัวละครทั้งสองมีวิถีในการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกัน แต่เมื่อพัทธ์ได้ใกล้ชิดกับอรพิม และพิมลพัทธ์ พัทธ์ก็ได้ตระหนักถึงคุณค่าของความรักในครอบครัวที่มีอิทธิพลที่ทำให้เขามี ความสุขและพึงพอใจในชีวิตได้จนสามารถเปลี่ยนแปลงความคิดและพฤติกรรมจากที่เคยคึดรบน ทะเขอะทะยานกอบโกยแต่ความสำเร็จและความร่ำรวยมาเป็นความพึงพอใจกับการใช้ชีวิตที่เป็น ครอบครัวยุติธรรมและพิมลพัทธ์ อันสะท้อนให้เห็นแนวคิดของเรื่องและผู้เขียนต้องการเสนอว่า ความรักความอบอุ่นมีคุณค่ามากกว่าทรัพย์สินเงินทอง

...จริงหรือนี่ ที่เขามิได้ให้ความสำคัญกับมันอีกต่อไปแล้ว...เข้าซื้อเสียง เงินทอง และความสำเร็จอันสูงลิ่ว

ตัวเลขผลกำไร โล่ เหรียญ ถ้วยรางวัล ที่มีเข้ามามากมายในรอบปีนี้ ทั้งจากหน่วยงานทางธุรกิจทั้งจากสถาบันทางสังคม...มีเข้ามาให้เขาโดยส่วนตัวบ้าง มีให้หน่วยงานในเครือของเขาบ้าง

ทั้งหมดนั้น เขาละทิ้งมันเอาไว้ที่แท่นสูงบนเวทีในห้องจัดเลี้ยง...มันมีความสำคัญ มีความหมายกับเขาไม่ถึงส่วนเสี้ยวของสองชีวิตที่เขากำลังมุ่งหน้าไปหา

(ได้ร่มไม้เลื้อย, หน้า 456)

จะเห็นได้ว่าผู้เขียนสร้างตัวละครสองตัวนี้เพื่อเปรียบเทียบกันตัวละครฝ่ายหนึ่งคือพัทธ์มี ปัญหาในจิตใจ ส่วนอีกฝ่ายหนึ่งคืออรพิมเป็นผู้ที่ชี้ให้เห็นปัญหาและช่วยแก้ปัญหาจนกระทั่งพัทธ์สามารถเปลี่ยนแปลงความคิดจนมองเห็นความสำคัญของความรักต่อผู้อื่น ทำให้สามารถเลี้ยวจุดพินลพัทธ์ต่อไปด้วยความรักความเข้าใจและดำเนินธุรกิจของตัวเองด้วยมนุษยธรรม

ในเรื่อง ดอกไม้ในป่าหนาว ผู้เขียนเสนอแนวคิดว่าการเลี้ยงดูอย่างเหมาะสมและการได้รับความรักความเข้าใจจากบุคคลในครอบครัวเป็นสิ่งสำคัญสำหรับมนุษย์ ผู้เขียนเสนอแนวคิดผ่านการเปรียบเทียบตัวละครสองฝ่ายคือดวงลดากับนำโชคและศิลา ดวงลดาเป็นตัวละครที่มีปัญหาจากการเลี้ยงดูที่เข้มงวดของผู้เป็นพ่อและแม่ส่งผลให้เธอเกิดความกดดันในการดำเนินชีวิต

...ไม่มีใครเคยได้รู้ว่า ดวงลดานั้นต้องใช้ความพยายามอย่างหนักจนเหน็ดเหนื่อย เหน็ดสิ้นแรงในบางครั้ง...เพื่อเติบโตและยืนหยัดอยู่ในจุดที่ถูกกำหนดให้เป็น

(ดอกไม้ในป่าหนาว, หน้า 189)

ในขณะที่ชีวิตของศิลาและนำโชคผู้เขียนก็เปรียบเทียบให้เห็นภูมิหลังที่แตกต่างกัน ศิลาเติบโตมาในครอบครัวที่อบอุ่นและให้อิสระแก่เขา สิ่งเหล่านี้ทำให้ศิลาเป็นคนที่มีมองโลกในแง่ดี และใช้ชีวิตอย่างอิสระ

...ความอบอุ่นมั่นคงทว่าเสรีของชีวิตครอบครัวและสภาพแวดล้อมซึ่งเคยทำให้เขารู้สึกถึงความปลอดภัยยิ่งนัก...

(ดอกไม้ในป่าหนาว, หน้า 67)

นำโชคแม้ชีวิตจะเคยประสบกับปัญหาที่ทำให้เพชรช่วงตั้งครรภ์จนต้องลาออกจากการเป็นนักเรียนเตรียมแพทย์ แต่เขาก็มีพี่เขยและพี่สาวที่ให้ความรักและความเข้าใจแก่เขาเสมอมา นำโชคจึงสามารถกลับมาใช้ชีวิตได้อย่างปกติสุข

หากไม่มีมืออันเข้มแข็งและอ่อนโยนของผู้เป็นที่เขยคอยประคับประคอง
กล่อมเกลาย่างอดทนตลอดมา เขาก็คงจะไม่ได้มีชีวิตที่สุขสงบเช่นนี้

(ดอกไม้ในป่าหนาว, หน้า 64)

การมีครอบครัวที่อบอุ่นและให้อิสระในการดำเนินชีวิต ทำให้ศิลาและนำโชคมองโลกในแง่ดีและมีความสุขในชีวิตอันแตกต่างจากดวงลดาที่ไม่มีความสุขกับชีวิตและมองโลกในแง่ร้าย ผู้เขียนจึงสร้างตัวละครสองกลุ่มนี้เพื่อเปรียบเทียบให้เห็นว่าการได้รับการเลี้ยงดูอย่างเหมาะสมนั้นเป็นสิ่งสำคัญสำหรับมนุษย์ อีกทั้งความรักและความเข้าใจจากบุคคลในครอบครัวก็ทำให้นมนุษย์มีความสุขและมีกำลังใจในการดำเนินชีวิต เช่น ศิลาและนำโชคที่ความรักและกำลังใจจากครอบครัวเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ตัวละครทั้งสองมีความสุขในการดำเนินชีวิตและมองโลกรวมทั้งผู้คนในแง่บวกที่ดีซึ่งแตกต่างจากดวงลดาที่มีมุมมองต่อชีวิตในด้านที่ไม่ดี แต่ต่อมาเมื่อเธอได้รับความรักและความเข้าใจจากนำโชคและศิลาทำให้นมุมมองต่อชีวิตของดวงลดาเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี

ในนวนิยายเรื่อง ทรายสีเพลิง และ ทางสายธาร ผู้เขียนเสนอแนวคิดว่าการขาดความรัก ความอบอุ่นและการเลี้ยงดูที่ไม่ถูกต้องส่งผลให้มนุษย์เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ไม่ดีและไม่มีความสุขในชีวิต ผู้เขียนใช้ตัวละครเพื่อเปรียบเทียบให้เห็นแนวคิดดังกล่าว โดยในเรื่อง ทรายสีเพลิง นั้น ผู้เขียนเสนอตัวละครคือทรายกับบุรี ทรายเป็นตัวละครที่ไม่มีความสุขจากความไม่พอใจในชีวิต เนื่องจากเธอยึดมั่นอยู่กับความคับแค้นใจจากปมด้อยในอดีต เมื่อทรายเดินทางกลับมาเมืองไทย และได้พบกับแม่เลี้ยงและน้องสาวคือเสาวนีย์และลูกศร ความรู้สึกของทรายคือความเกลียดแค้นชิงชังและต้องการทำให้แม่เลี้ยงและน้องสาวได้รับความทุกข์ใจเหมือนที่เธอเคยได้รับในอดีต เช่นที่ผู้เขียนบรรยายความคิดของทรายในขณะที่หัวโกศย่าของเธอ

‘...คุณย่าคะ คุณย่ายังลืมหลานคนนี้ได้ใช่ไหมคะ แม้ว่าจะเคยตีคำมันและแม่ของมันเท่ากับกรวด หิน ดิน ทราย...ทรายเองก็ลืมคุณย่าและชีวิตที่นี่ไม่ได้เช่นกัน... ปมหลายปมถูกผูกเอาไว้และยังไม่ได้คลี่คลาย เรื่องหลายเรื่องก็ยังคงติดค้างอยู่...คุณย่าคะ ตอนนี้คุณย่าทั้งขัดขวางและสนับสนุนใครไม่ได้อีกแล้วละคะ...’

ความเจ็บปวดขมขื่นพุ่งประดังขึ้นมาจนราวกับเธอจะรับรู้ถึงรสของมันที่ปลายลิ้น...น้ำตาเอ่อขึ้นมากบตา...

(ทรายสี่เพลิง, หน้า 282-283)

ผู้เขียนสร้างตัวละครอีกตัวหนึ่งคือบุรีซึ่งเป็นตัวละครที่มีภูมิหลังที่ดี บุรีเติบโตมาในครอบครัวที่อบอุ่นและได้รับการอบรมเลี้ยงดูอย่างดีจากผู้เป็นชาย พ่อ และแม่ การได้รับความรัก ความอบอุ่นอย่างเพียงพอและการได้รับการอบรมที่ดีส่งผลให้บุรีเป็นคนที่จิตใจดี มองโลกในแง่ดี มีความสุขและความพอใจในชีวิต

“บีโชคดีกว่าเขา โชคดีกว่าทราย เพราะได้เกิดมาในครอบครัวที่อบอุ่น ไม่รวยมากจนเป็นชนวนของความแตกแยกขัดแย้งระหว่างญาติโยม ไม่จนมากจนกระทั่งต้องดิ้นรนกระเสือกกระสน...ที่สำคัญพ่อแม่ของบี ตั้งตนอยู่ในที่อันเหมาะสมอันควร ดำเนินชีวิตอย่างคนมีสติรู้หน้าที่ของตัวเอง...”

(ทรายสี่เพลิง, หน้า 107)

บุรีเติบโตพร้อมกับการได้รับความรักและความอบอุ่นอย่างเต็มที่ ทั้งยังได้รับการเลี้ยงดูที่ดีจากชาย พ่อ และแม่ เขาจึงเติบโตอย่างมีความสุขและพึงพอใจในชีวิต มีความรักและความปรารถนาดีมอบให้กับผู้อื่นอย่างจริงใจแตกต่างจากทรายเติบโตมาพร้อมกับการขาดความรักความอบอุ่น ทั้งยังได้รับการหล่อหลอมที่ไม่ถูกต้องจากผู้เป็นแม่ ทรายจึงเกิดปมด้อยทำให้ไม่มีความสุขและไม่มีความพอใจในชีวิตจนนำไปสู่การดิ้นรนและการทำร้ายผู้อื่นเพื่อชดเชยให้กับปมด้อยของตัวเองในอดีต ทรายกับบุรีจึงเป็นตัวละครที่ผู้เขียนเปรียบเทียบให้เห็นว่าความรัก ความอบอุ่น และการเลี้ยงดูที่ถูกต้องนั้นเป็นปัจจัยสำคัญที่หล่อหลอมให้มนุษย์เติบโตอย่างมีความสุขและใช้ชีวิตอย่างถูกต้อง

ในเรื่อง ทางสายธาร ผู้เขียนเปรียบเทียบให้เห็นวิถีชีวิตที่แตกต่างกันของลออองค์และวิรงรองโดยเปรียบเทียบให้เห็นแนวคิดของผู้ที่ขาดความรักและไม่ได้รับการเลี้ยงดูอย่างถูกต้องย่อมไม่มีความสุขและไม่พึงพอใจในชีวิตของตน ในขณะที่ผู้ที่ได้รับความรักอย่างพอเพียงและได้รับการเลี้ยงดูอย่างถูกต้องจะมีความสุขและมีความพึงพอใจในชีวิต

ลออองค์เป็นตัวละครที่เป็นตัวแทนของผู้ที่ไม่พอใจในชีวิตของตนเองซึ่งเป็นนิสัยที่ได้รับการถ่ายทอดจากลินลาผู้เป็นแม่ซึ่งไม่เคยพอใจในชีวิตของตนเอง ลออองค์จึงมีนิสัยที่ดิ้นรนไขว่คว้าเพื่อสิ่งที่ตัวเองต้องการเสมอ โดยไม่คำนึงถึงความถูกต้อง ในขณะที่วิรงรองซึ่งได้รับความรักและการอบรมที่ดีจากวิมลผู้เป็นแม่และกมลასน์กลับพึงพอใจกับฐานะของตัวเองและไม่ดิ้นรนทะเยอทะยานเหมือนกับลออองค์

เมื่อแม่ไม่เคยมีปมด้อยไม่เคยมีความคิดไขว่คว้าว่าทะเลาะทะเลาะให้มากกว่าจุดที่เป็นอยู่ วิรรจงจึงพลอยพอใจและมีความสุขกับสภาพที่เป็นอยู่ไปด้วย ความรักความเมตตาจากทุกคน กึ่งน้องกึ่งเด็กในบ้านเป็นสิ่งที่เธอยินยอมพร้อมรับอย่างเต็มอกเต็มใจ
...ทว่าแม่ลูกอีกคู่หนึ่ง ลินลาและลออองค์ ไม่เคยคิดเช่นนั้น !

(ทางสายธาร, หน้า 17)

ท้ายที่สุดผู้เขียนแสดงให้เห็นถึงการตัดสินใจเลือกเส้นทางชีวิตที่แตกต่างกันของลออองค์และวิรรจง ลออองค์ซึ่งเติบโตมาพร้อมกับความคับแค้นและมีนิสัยทะเลาะทะเลาะชอบเอาชนะได้เลือกที่จะคืนรนต่อสู้อชีวิตต่อไปด้วยการลงสมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในขณะที่วิรรจงซึ่งชอบชีวิตที่เรียบง่ายกลับเลือกใช้ชีวิตอย่างสงบและเรียบง่ายที่ต่างประเทศกับคนที่รักเธอคืออนุสร

...ภาพที่ปรากฏเคลื่อนไหวอยู่ในจอสี่เหลี่ยมตรงหน้า คือภาพพี่สาวร่วมบิดาของเธอ...เป็นหญิงสาวเพียงคนเดียวในกลุ่มคนที่เดินตามหลังชายร่างเล็กผู้ได้รับการกล่าวขวัญว่าในเวลาไม่นานนับจากนี้จะได้ก้าวขึ้นกุมอำนาจสูงสุดของประเทศ

คนเราช่างต่างมุมมอง สำหรับวิรรจง เส้นทางชีวิตเช่นนั้นน่าจะสร้างทุกข์มากกว่าสุข วันหนึ่งอาจได้รับการผลักดันให้ขึ้นสูง ขณะที่อีกไม่กี่นาทีให้หลังอาจถูกผลักให้ร่วงหล่นจากตำแหน่งที่ยืนอยู่อย่างไม่รู้เนื้อรู้ตัว

ทว่านี่ก็คือ ความแตกต่างของความคิดและชีวิตมนุษย์มิใช่หรือ ? ต่างคนต่างก็มี ความต้องการ ‘เฉพาะ’ ของตน สำหรับชีวิตเล็ก ๆ อย่างเธอ การได้อยู่เงียบ ๆ มีหลักที่ อบอุ่นมั่นคงเช่นชายหนุ่มคนที่อยู่แนบข้างให้พักพิงก็เป็นความสุขสมบูรณ์อย่างยิ่งแล้ว

(ทางสายธาร, หน้า 383)

ผู้เขียนเปรียบเทียบลออองค์กับวิรรจงที่ได้รับความรักความอบอุ่นและการเลี้ยงดูที่แตกต่างกันอันส่งผลให้ตัวละครมีความคิดและพฤติกรรมที่แตกต่างกันจนนำไปสู่การเลือกเส้นทางชีวิตที่แตกต่างกันด้วย

ทราวยังมีลักษณะคล้ายคลึงกับลออองค์โดยตัวละครทั้งสองเป็นตัวละครที่ขาดความรักความอบอุ่นทั้งยังได้รับการเลี้ยงดูอย่างไม่ถูกต้องส่งผลให้ทั้งสองมีทัศนคติที่ไม่ถูกต้องในการดำเนินชีวิตจนทำให้ชีวิตของตนเองต้องประสบปัญหา ในขณะที่บุริกับวิรรจงเป็นผู้ที่เติบโตท่ามกลางความรักความอบอุ่นและการเลี้ยงดูอย่างถูกต้องจึงทำให้ตัวละครทั้งสองไม่มีความคับแค้นใจ ทั้งยังมีความสุขและความพอใจในการใช้ชีวิต อันสนับสนุนแนวคิดของเรื่องและผู้เขียนต้องการ

เสนอว่าความรักความอบอุ่นและการเลี้ยงดูอย่างถูกต้องในครอบครัวนั้นมีความสำคัญที่จะทำให้เด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีและมีความสุขในชีวิต

จะเห็นได้ว่าตัวละครที่เปรียบเทียบนี้มี 2 ฝ่าย ฝ่ายหนึ่งมีปัญหาและอีกฝ่ายหนึ่งมาช่วยแก้ปัญหาด้วยการใช้แนวคิดทางพุทธศาสนา ดังตัวอย่างเช่น ในเรื่อง ตะวันทองแดง ผู้เขียนสร้างให้ภคพงษ์มีปัญหาในจิตใจ อันเนื่องมาจากภูมิหลังที่ขาดความรักความอบอุ่นจากแม่ เมื่อภคพงษ์พบกับรสาซึ่งมีภูมิหลังที่มาจากครอบครัวที่ได้รับความรักความอบอุ่นอย่างพอเพียง รสาก็เป็นตัวละครที่ไม่มีปัญหาที่ก่อให้เกิดความคับแค้นใจหรือมองโลกในแง่ร้ายเหมือนกับภคพงษ์ ภคพงษ์ได้พบกับรสาทำให้เขารู้สึกว่ารสาแตกต่างจากผู้หญิงคนอื่น เมื่อเวลาผ่านไปเขาก็เริ่มรักรสา ส่วนรสานั้นเวลาที่ผ่านไปทำให้เธอได้เข้าใจว่าเหตุใดภคพงษ์จึงมีความคับแค้นใจและมองโลกในแง่ร้าย ความเข้าใจและเห็นอกเห็นใจทำให้เธอเกิดความรักต่อภคพงษ์ ขณะที่ความสัมพันธ์ของคนทั้งคู่เป็นไปอย่างดีในระยะหนึ่ง รสาก็เกิดความเข้าใจผิดคิดว่าภคพงษ์จะทำร้ายจิตใจของแม่ เธอจึงยุติความสัมพันธ์กับภคพงษ์ ภคพงษ์เกิดความรู้สึกว่าเขาจะต้องขาดความรักที่เคยได้รับ เขาจึงข่มขืนรสาเพื่อผูกมัดเธอไว้ เพราะภคพงษ์ไม่เข้าใจว่าความรักไม่ได้มาจากการผูกมัดทางร่างกายแต่เกิดจากความรักความเข้าใจที่ทั้งสองฝ่ายมีต่อกัน เมื่อรสาโกรธและตัดความสัมพันธ์กับภคพงษ์ ภคพงษ์จึงได้เรียนรู้ว่าสิ่งที่เขานำนั้นเป็นสิ่งที่ผิดจึงยกบ้านและทรัพย์สินทั้งหมดของเขาให้แก่มูลนิธิ และเดินทางไปใช้ชีวิตที่ต่างประเทศ ต่อมารสาได้รู้ว่าภคพงษ์มิได้ทำร้ายจิตใจของแม่เช่นที่เธอเข้าใจ เธอจึงเข้าใจและเห็นใจภคพงษ์ ในขณะที่ภคพงษ์กลับมาเมืองไทย ทั้งคู่ก็ได้พบกัน รสาก็อภัยภคพงษ์ และภคพงษ์ก็เข้าใจว่าความรักมิใช่การผูกมัดถือครอง เรื่องจึงจบลงด้วยการให้ตัวละครทั้งสองเข้าใจและยอมรับซึ่งกันและกัน

ผู้เขียนแสดงให้เห็นการแก้ปัญหาด้วยแนวคิดทางพุทธศาสนาคือการให้รสาซึ่งมีภูมิหลังจากครอบครัวที่อบอุ่นเข้าใจและเกิดความรักความเมตตาต่อภคพงษ์ซึ่งเป็นตัวละครที่มีปัญหาจากภูมิหลังที่บกพร่อง ความรัก ความเข้าใจ และความเมตตาที่รสามีต่อภคพงษ์ ทำให้ภคพงษ์ได้รับการชดเชยความรักที่ขาดหายไปจนความแค้นเคืองที่มีต่อแม่ได้รับการคลี่คลายทำให้ภคพงษ์สามารถให้อภัยแม่ของเขาได้ในที่สุดและพบกับความสุขในชีวิต

ในเรื่อง บัลลังก์แสงเดือน เดือนเป็นตัวละครที่มีปัญหาเนื่องจากเธอไม่เข้าใจแม่ เธอจึงโกรธเคืองแม่ที่เคยทอดทิ้งเธอไปในวัยเด็ก ศิริศซึ่งมีภูมิหลังที่ได้รับความรักความอบอุ่นอย่างพอเพียงเป็นตัวละครที่เข้ามาช่วยแก้ปัญหาให้แก่เดือน ด้วยความรักที่มีต่อเดือนจึงทำให้ศิริศเข้าใจว่าเหตุใดเดือนจึงโกรธแม่ และเพราะความเมตตา ศิริศจึงพยายามโน้มน้าวให้เดือนเข้าใจเหตุผลของแม่ นอกจากนี้ ความรักของมัทนาซึ่งเป็นแม่ของเดือนที่แสดงออกต่อเดือนว่าเธอรักและไม่ถือ

โกรธเคืองที่เข้าใจเธอผิดประกอบกับการที่เดือนได้รู้เหตุผลที่แท้จริงที่แม่ทอดทิ้งเธอไปในวัยเด็กก็ทำให้เดือนเข้าใจและยอมรับความจริง ทำให้เธอกับแม่มีความสัมพันธ์อันดีต่อกันก่อนที่แม่ของเธอจะเสียชีวิต จะเห็นได้ว่าผู้เขียนใช้แนวคิดทางพุทธศาสนาคือ ความรัก ความเข้าใจ ความเมตตา และการให้อภัยมาทำให้ตัวละครที่มีปัญหาคลี่คลายจากความคับแค้นใจไปสู่ความเข้าใจและมีความสุขได้ในที่สุด และผู้เขียนยังใช้แนวคิดทางพุทธศาสนาแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของตัวละครในแนวเดียวกันกับที่ยกตัวอย่างมาข้างต้นด้วยในเรื่อง ดอกไม้ในป่าหนาว ใต้ร่มไม้เลื้อย ทราบดีเพลิง และ ทางสายธาร

4.1.2 การเปรียบเทียบความคิดเพื่อนำไปสู่แนวคิด

การสร้างตัวละครเปรียบเทียบความคิดเพื่อนำไปสู่แนวคิดนั้นปรากฏในนวนิยาย 4 เรื่อง ได้แก่ ระบำดาว ลับแลลายเมฆ กิ่งไม้-ใบรัก และ บ้านร้อยดอกไม้ โดยผู้เขียนสร้างตัวละครสองฝ่ายเพื่อเปรียบเทียบให้เห็นความคิดและการตัดสินใจที่แตกต่างกันของตัวละครเมื่อประสบกับปัญหาในลักษณะเดียวกัน ความคิดที่แตกต่างของตัวละครจะนำไปสู่การเสนอแนวคิดของเรื่องที่ผู้เขียนต้องการเสนอ การเปรียบเทียบความคิดที่แตกต่างกันของตัวละครเพื่อนำไปสู่แนวคิดสามารถเสนอในรูปแบบตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 2 : แสดงการเปรียบเทียบความคิดของตัวละคร

ชื่อนวนิยาย	ตัวละครที่ยอมรับค่านิยมในสังคม	ตัวละครที่ไม่ยอมรับค่านิยมในสังคม
<u>ระบำดาว</u>	ภาทิส ลีลา	สาลิน โคมินิก
<u>ลับแลลายเมฆ</u>	กฤต ดาว ตัวละครที่ถูกข่มขืน	นภนภางค์ มันทา
<u>กิ่งไม้-ใบรัก</u>	สรรค์ แม่ของอารตี	อารตี
<u>บ้านร้อยดอกไม้</u>	เกริก	กมลასน์

ในนวนิยายเรื่อง ระบำดาว ผู้เขียนใช้ตัวละครเปรียบเทียบเพื่อแสดงให้เห็นทัศนคติและการตัดสินใจที่แตกต่างกันระหว่างตัวละครสองกลุ่ม กลุ่มแรกคือตัวละครที่ยอมรับค่านิยมในสังคม ได้แก่ ภาทิสและลีลา ภาทิสเป็นตัวแทนของผู้ชายที่มีค่านิยมซึ่งตัดสินคุณค่าของผู้หญิงที่พรหมจรรย์ ในขณะที่เขายังไม่ได้มีสัมพันธ์ทางกายกับสาลินเขาก็ดูแลและเอาใจใส่ต่อสาลินอย่างดี แต่เมื่อเขามีความสัมพันธ์กับสาลินแล้ว เขาก็ไม่ใส่ใจกับสาลินอีกต่อไป

เหตุใด เขายังไม่คืนรถที่จะยัดตัวเธอไว้ ผูกมัดเธอด้วยชั้นตอนที่เปิดเผยทางกฎหมายและสังคม

...จะเป็นอย่างไรที่น่าปวดศีรษะมั่ง...เขากำลังทะเลาะในชั้นขณะ...การจะแต่งงานหรือไม่ ไม่ต่างกันอีกต่อไปแล้ว!

(ระบำดาว, หน้า 185)

ผู้หญิงที่มีความสัมพันธ์กับผู้ชายแล้วในความคิดของภทิสจึงเปรียบเสมือน ‘ของตาย’ ที่หมดสิ้นคุณค่าและหมดหนทาง ผู้หญิงจึงกลายเป็นเบี้ยล่างและผู้ชายก็เป็นฝ่ายที่ควบคุมและกำหนดสถานการณ์ของความสัมพันธ์ว่าจะเป็นอย่างไรรต่อไป และหากฝ่ายชายหมดความสนใจในตัวฝ่ายหญิงเช่นที่ภทิสรู้สึก ผู้หญิงที่ยอมอยู่ในฐานะเบี้ยล่างของฝ่ายชายก็จะต้องทนทุกข์จากความคับแค้นใจที่ฝ่ายชายจะใส่ใจในตัวเธอน้อยลง ทั้งยังไม่สามารถหลีกเลี่ยงให้พ้นจากสภาพดังกล่าวได้ เช่นเดียวกับลีลา ซึ่งเป็นตัวละครที่ยอมรับในค่านิยมนี้เช่นเดียวกับภทิส เมื่อลีลามีความสัมพันธ์กับดร.นนท์ เธอก็ตกอยู่ในฐานะภรรยาที่เปิดเผยตัวไม่ได้ เนื่องจากดร.นนท์มีครอบครัวแล้ว แต่เธอก็กลับยอมทนอยู่ในฐานะดังกล่าวโดยมิได้ดิ้นรนหลีกเลี่ยง

“คุณลีลา มีความสุขกับสภาพแบบนี้หรือคะ”

ริมฝีปากบางของลีลาบิดเล็กน้อย คล้าย ๆ กับจะเป็นรอยยิ้ม หากก็ไม่ใช่ เธอหนึ่ง
อึ้งไปครู่หนึ่งขณะที่ตอบว่า

“คงจะต้องบอกว่าใช่และไม่...ฉันมีความสุขที่ได้อยู่กับอาจารย์ ได้รักเขา แต่ไม่มีความสุขเลยกับสภาพแบบนี้ และไม่เคยมีความสุขเลยเมื่อคิดกลางแกลงใจขึ้นมาว่า เขารักฉันจริงหรือเปล่า”

“ไม่คิดจะไปให้พ้นจากสภาพแบบนี้บ้างหรือคะ”

ลีลาหันกลับมาทันที ดวงตาเบิกโตละห้อยดูเด่นอยู่ในวงหน้าชูบเรียนั้น และมีมือที่กำราวระเบียบก็ดูเหมือนจะตื้นน้อย ๆ

“ไม่ค่ะ” เธอตอบออกมาได้ในที่สุด

(ระบำดาว, หน้า 264-265)

ในขณะที่ผู้เขียนกล่าวถึงภทิสที่มีทัศนคติที่เอาเปรียบผู้หญิงจากค่านิยมที่สังคมยึดถือและลีลาที่ยอมรับในค่านิยมข้างต้นที่ว่าเมื่อผู้หญิงมีความสัมพันธ์กับชายใดแล้วก็ต้องยอมตกเป็นเบี้ยล่างของฝ่ายชายและยอมให้ผู้ชายเอาเปรียบเพราะไม่อาจเปิดเผยความจริงเกี่ยวกับฐานะของตัวเองได้ ผู้เขียนก็สร้างตัวละครคือสาลินกับ โดมินิก ให้เป็นตัวละครที่มีความคิดแตกต่างกัน โดยแม้ว่าสาลินจะตกอยู่ในฐานะเช่นเดียวกับลีลา แต่สาลินกลับไม่ต้องการที่จะยอมทนเป็น ‘เบี้ยล่าง’ ด้วยการยอมเป็นภรรยาที่ไม่สามารถเปิดเผยตัวได้ของภทิส เธอมีความต้องการที่จะดิ้นรนให้พ้นไปจากสภาพดังกล่าว อันสะท้อนให้เห็นว่าสาลินยังคงเชื่อมั่นในคุณค่าของเธอเองว่ามีได้สู้อยู่หรือลดลงไปเพียงเพราะมีความสัมพันธ์กับภทิส

แล้วเธอเอง ก็ไม่ได้มีสภาพที่แตกต่างจากลีลาสักเท่าใดนัก เพียงแต่ว่าเธอนั้น
ปรารถนาที่จะพ้นจากสภาพเช่นนี้อยู่ทุกขณะจิต...ยามเมื่อได้ห่างไกล 'เขา' หลุด
พ้นจากวังวนของสังคมเช่นเวลานี้

(ระบำดาว, หน้า 265)

...นี่เธอจะลงจากฟ้ามากลายเป็นก้อนดินในอุ้งมือของเขานานสักแค่ไหน จะยอม
รออย่างไรจุดหมายเหมือนลีลาหรืออย่างไร...ถึงเวลาแล้วกรรมัง ที่เธอจะต้องดึง
คุณค่าของตัวเองกลับคืนมาเสียที

(ระบำดาว, หน้า 267)

ความคิดของสาลินได้รับการสนับสนุนจากโดมินิก โดมินิกเป็นชาวต่างชาติที่ประทับใจ
ในตัวสาลิน แม้ว่าเขาจะรู้ว่าสาลินมีคู่รักและอยู่ร่วมกันจากการบอกเล่าของจามร แต่เขาก็มิได้นึก
รังเกียจสาลินกลับรู้สึกเห็นใจและนึกตำหนิคู่รักของสาลินที่ทอดทิ้งผู้หญิงที่มีค่าในสายตาของเขา
เช่นสาลินได้

ชายผู้นั้นคงจะ โชคดี เท่า ๆ กับที่มีรสนิยมศิลปะที่เดียวที่สามารถครอบครองผู้หญิง
คนนี้ได้...เธอช่างเหมือนกับอัญมณีที่มีค่าสูง เหมือนงานจิตรกรรมชั้นเยี่ยม ชวนใจให้
เขานึกถึงภาพเขียนหลาย ๆ ภาพของยอดศิลปิน 'เรมบรันด์' ที่มีทั้งความหรูหรางดงามและ
ความลึกกลับนุ่มนวล...

หากเหตุใดเขาผู้นั้นจึงทอดทิ้งละเลยเธอเช่นนี้ ไม่สำนึกบ้างเลยหรือไรว่า...
'ดวงดาว' เช่นนี้ หากหลุดลอยพ้นจากอุ้งมือไปแล้ว...จะไม่มีวันหวนคืนมา !

(ระบำดาว, หน้า 286-287)

จะพบว่าตัวละครทั้งสองกลุ่มมีมุมมองที่แตกต่างกัน ตัวละครกลุ่มแรกเป็นตัวละครที่
ยอมรับในค่านิยมว่าคุณค่าของผู้หญิงอยู่ที่พรหมจรรย์ เมื่อผู้หญิงสูญเสียพรหมจรรย์ผู้หญิงก็หมด
สิ้นคุณค่าต้องยอมเป็นเบี้ยล่างของฝ่ายชายและไม่สามารถเปิดเผยฐานะของตัวเองได้ โดยภทิสเป็น
ตัวแทนของผู้ชายที่มีความคิดดังกล่าวและลีลาเป็นตัวแทนของผู้หญิงที่ยอมรับความคิดดังกล่าว
เช่นกัน ทำให้ภทิสเมื่อสาลินยอมมีสัมพันธ์ทางกายกับเขาแล้ว เขาก็มีท่าทีเบื้อหน่ายและไม่ให้
ความสนใจในตัวสาลินอีก ส่วนลีลาเมื่อมีความสัมพันธ์กับคร.นนท์ก็จำยอมทนรับสภาพภรรยา
ของตัวเองอย่างขมขื่น ในขณะที่สาลินกับโดมินิกเป็นตัวละครที่ไม่ยอมรับในค่านิยมดังกล่าว โด
มินิกเป็นตัวแทนของผู้ชายที่มีได้ตัดสินคุณค่าของผู้หญิงที่พรหมจรรย์ แต่เขาตัดสินจากความคิด
และจิตใจเช่นที่เขาประทับใจในตัวสาลิน เขาก็ประทับใจในรูปลักษณ์และความคิดของเธอ เพราะ

เขารู้ว่าเธอมีคู่รักแล้ว ในขณะที่สาลินเป็นตัวแทนของผู้หญิงที่เชื่อมั่นว่าเธอยังคงมีคุณค่าในตัวเอง แม้ว่าเธอจะมีความสัมพันธ์กับผู้ชายคือภาคิสแล้ว แต่เธอก็มิได้หมดสิ้นคุณค่าและต้องยอมทนรับสภาพ 'เบียดเบียน' ที่ผู้ชายมอบให้ เมื่อสาลินตระหนักว่าเธอสามารถดำเนินชีวิตต่อไปได้อย่างเชื่อมั่น เธอจึงดิ้นรนเพื่อให้ตนหลุดพ้นจากสภาพ 'เบียดเบียน' ด้วยการเป็นฝ่ายยุติความสัมพันธ์กับภาคิส ผู้เขียนจึงถ่ายทอดแนวคิดผ่านตัวละครสองกลุ่มเพื่อเปรียบเทียบให้เห็นว่าผู้หญิงยังคงมีคุณค่าและสามารถดำเนินชีวิตต่อไปได้อย่างเชื่อมั่นและเป็นสุข ผู้หญิงจึงไม่ควรจะคิดว่าคุณค่าของตัวเองอยู่ที่พรหมจรรย์และเมื่อสูญเสียไปแล้วก็ต้องยอมทนรับสภาพด้วยการยอมเป็นเบียดเบียนของผู้ชาย

ในเรื่อง ลับแลลายเมฆ ผู้เขียนเสนอแนวคิดด้วยการเปรียบเทียบตัวละครสองกลุ่ม กลุ่มแรกคือตัวละครที่ยอมรับคำนิยามว่าผู้หญิงที่ถูกข่มขืนหมดสิ้นคุณค่าในตัวเอง กฤตเป็นตัวแทนของผู้ชายที่ไม่สามารถยอมรับผู้หญิงที่ถูกข่มขืนได้ ดังที่ปรากฏเมื่อเขาได้รู้ถึงอาการผิดปกติของนภนภางค์ว่ามาจากอดีตที่เลวร้ายของเธอที่เคยถูกข่มขืน กฤตก็ไม่เห็นคุณค่าในตัวของนภนภางค์ที่เขาเคยมองว่าเธอบริสุทธิ์และสูงส่งอีกต่อไปจนนำไปสู่การที่กฤตทอดทิ้งนภนภางค์ ไม่ดูแลเอาใจใส่เหมือนที่เคยปฏิบัติมา ทั้งที่นภนภางค์อยู่ในฐานะภรรยาของเขา

หากไม่มีเรื่องไม่คาดคิดเช่นนี้เกิดขึ้น กฤตแน่ใจว่าเขาก็คงอยู่กับเธอได้ราบรื่นตลอดรอดฝั่ง เขาคงตัดใจได้สิ้นเชิง ไม่ว่าจะเป็นการตัดใจจากชีวิตสนุกสนาน โลกโฉนของหนุ่มโสด หรือตัดใจจากสาวสวยคนที่เขาเกือบฝังใจ

นภนภางค์คง 'ยุค' เขาไว้ได้ไม่ยากด้วยคุณสมบัติที่เหมาะสมเพียบพร้อมของเธอ...

ทว่าเหตุการณ์เกินคาดคิดที่เกิดขึ้นกลับประกาศความบกพร่องร้ายแรง คุณสมบัติที่เคยมีกลับกลายเป็นภาวะที่ต้องแบกรับ กลายเป็นปัญหาที่ต้องแก้ไข...ทั้งหมดนั้นทำให้แรง 'ยุค' อ่อนยวบ เท่า ๆ กับที่ทำให้ความรักที่เคยมีและหวังว่าจะสามารถพอกพูนได้จนสิ้นใจกลับถดถอยแห้งเหือดลงอย่างน่าใจหาย

(ลับแลลายเมฆ, หน้า 372-373)

ความคิดของกฤตที่มองว่าผู้หญิงที่ถูกข่มขืนหมดคุณค่านั้นสอดคล้องกับความคิดของจิรณาดาว และตัวละครที่เป็นเหยื่อของการข่มขืน ตัวละครทั้งสามเป็นตัวแทนของผู้หญิงที่ประสบปัญหาการถูกข่มขืน โดยเป็นผู้ที่ยอมรับว่าผู้หญิงเมื่อถูกข่มขืนแล้ว ผู้หญิงคนนั้นก็หมดคุณค่าไม่สามารถดำเนินชีวิตโดยปกติในสังคมต่อไปได้ ตัวละครเหล่านี้จึงยอมรับชะตากรรมด้วยความคับแค้น ไม่ดิ้นรนต่อสู้เพื่อเอาผิดฝ่ายชายที่ทำร้ายตน หรือแม้แต่เผชิญหน้ากับความจริงอย่างกล้าหาญ เห็นได้จากการที่จิรณากับดาวยอมเก็บความเจ็บปวดคับแค้นใจไว้กับตัวเอง หรือเหยื่อคนหนึ่งที่ตั้งใจจบชีวิตด้วยการพยายามฆ่าตัวตาย

ความเชื่อและค่านิยมจากสังคมทำให้หญิงสาวทุกคนเกิดความละอายทั้ง ๆ ที่ตนเองเป็นเหยื่อ ไม่ใช่ผู้กระทำผิด ทำให้หญิงสาวทุกคนรู้สึกเหมือนหมดสิ้นคุณค่า แล้วต้องลุกขึ้นประจานตัวเองในกระบวนการเรียกร้องหาความยุติธรรม

ขนาดผู้หญิงอย่างจิรณา...ผู้หญิงที่มีความมั่นใจในตัวเอง มักเรียกร้องและพุ่งเข้าไปไขว่คว้าสิ่งที่ตนเองต้องการอย่างไม่เคยคิดยอมแพ้ ยังต้องยอมเป็นผู้พ่ายแพ้ในกรณีเช่นนี้

(ลับแลลายเมฆ, หน้า 309)

“ดาวยอมแพ้ ดาวทนไม่ไหวอีกแล้วค่ะ” คนพูดพูดแล้วก็สำลักเสียงสะอื้นของตนเอง เรอยกมือขึ้นปิดหน้าร้องไห้รุนแรง มีนภนภางค์ลูปไหลอย่างพลอบโยนอยู่ครู่ใหญ่ทีเดียวกว่าจะให้คำอธิบายต่อไปได้

“...ดาวเหนื่อย ทนไม่ไหวอีกแล้ว” เด็กสาวตอบทันควันด้วยน้ำตาเต็มตา เป็นภาวะที่ยากอธิบาย และหากใครไม่เจอเข้ากับตัวเองก็คงไม่มีวันได้รู้ซึ่ง...มันไม่ใช่เพียงแค่ความเหน็ดเหนื่อยอย่างที่พูดเท่านั้น

(ลับแลลายเมฆ, หน้า 574-576)

“ผลจากความเครียด หมกมุ่น คิดมาก...บางครั้งมันก็ทำให้คนรู้สึกเหมือนไม่ได้อยู่เป็นคน...”

(ลับแลลายเมฆ, หน้า 582)

ผู้เขียนสร้างตัวละครอีกกลุ่มหนึ่งให้เป็นผู้ที่ไม่ยอมรับค่านิยมว่าผู้หญิงที่ถูกข่มขืนหมดสิ้นคุณค่า ตัวละครกลุ่มนี้เชื่อว่าคุณค่าของผู้หญิงมิได้อยู่ที่พรหมจรรย์และสูญสิ้นไปเพียงเพราะการถูกทำร้ายทางเพศจากผู้ชายโดยที่ผู้หญิงมิได้เป็นฝ่ายผิด นภนภางค์เป็นตัวแทนของผู้หญิงที่ถูกข่มขืนซึ่งมีความคิดที่แตกต่างจากจิรณา ดาว และเหยื่อที่ถูกข่มขืนข้างต้น นภนภางค์เชื่อมั่นว่าเธอยังมีคุณค่าในตัวเองและสามารถดำเนินชีวิตต่อไปด้วยการเผชิญหน้ากับความจริงอย่างกล้าหาญ ทำให้เธอสามารถใช้ชีวิตตามปกติได้อย่างเชื่อมั่นและเป็นสุข

“เราต้องสู้ต่อไป ต้องเผชิญหน้ากับความจริงและไม่ท้อแท้ สู้แล้วจะแพ้ชนะไม่สำคัญ ความสำคัญอยู่ที่เราได้ลุกขึ้นต่อสู้ กล้าพอที่จะต่อสู้ด้วยตัวของเราและเพื่อตัวของเราเอง”

เป็นความเข้มแข็งกล้าหาญที่นภนภางค์ไม่เคยรู้เลยว่าตนเองมี คงเป็นหมอชวิตา กระจกที่ปลุกวิญญาณแห่งการต่อสู้ของเธอขึ้นมาจากก้นบึ้งของจิตใจ...หรือว่า...จะเป็น เพราะมันตากับความเอื้ออาทรของเขา...

(ลับแลลายเมฆ, หน้า 435)

ผู้เขียนสร้างตัวละครมันตาให้เป็นตัวแทนของผู้ชายที่มีได้ตัดสินใจคุณค่าของผู้หญิงที่ พรหมจรรย์เช่นกฤต แม้ว่ามันตาจะรับรู้่านภนภางค์เคยถูกข่มขืน แต่เขาก็ยังรักและยอมรับ นภนภางค์ เพราะเขามีความคิดว่าคุณค่าของผู้หญิงมิได้อยู่ที่การเป็นพรหมจารี

“หรือถ้าหากจะเป็นความจริง คุณค่าของคุณฟ้าก็ไม่ได้หายไปไหน...” สุ่มเสียง ของเขาคือความจริงจรงเท่า ๆ กับการปลุกปลอบประโลมใจ “เชื่อพี่มันตาสีครับ คุณค่าของคนเราไม่ได้อยู่ที่ตรงนั้น...”

(ลับแลลายเมฆ, หน้า 253)

ผู้เขียนสร้างตัวละครสองกลุ่มเพื่อเปรียบเทียบแล้วนำไปสู่แนวคิดว่าคุณค่าของผู้หญิงนั้น มิได้สูญสิ้นไปเพียงเพราะการถูกข่มขืน เพราะคุณค่าของผู้หญิงมิได้อยู่ที่การเป็นพรหมจารี ดังนั้น แม้ผู้หญิงต้องประสบกับเหตุการณ์ที่เลวร้ายดังกล่าว แต่ผู้หญิงก็ยังคงมีคุณค่าในตัวเองและสามารถ ที่จะเผชิญหน้ากับชีวิตต่อไปได้ ผู้เขียนจึงเสนอแนวทางผ่านความคิดของนภนภางค์และมันตา เพื่อให้ผู้หญิงที่ตกเป็นเหยื่อทางเพศจากการถูกข่มขืนตระหนักในคุณค่าที่มีได้สูญสิ้น ไปของตัวเอง เพื่อที่จะสามารถยืนหยัดและดำเนินชีวิตในสังคมต่อไปได้อย่างเชื่อมั่น

ในเรื่อง กิ่งไม้-ใบรัก ผู้เขียนเสนอตัวละครสองฝ่ายที่มีความคิดแตกต่างกันเกี่ยวกับค่านิยม การคลุมถุงชน โดยอาร์ตีเป็นตัวละครที่ไม่ยอมรับค่านิยมดังกล่าวเธอจึงต่อต้านอย่างรุนแรงเมื่อเธอ ถูกแม่คือনারีรัตน์หว่านล้อมให้แต่งงานด้วยวิธีคลุมถุงชนกับพรรค

“...เรื่องคราวนี้ดีไม่มีวันยอม...เป็นไงเป็นกันละ !”

“ดีโตเกินกว่าที่จะชื้อบงการได้แล้วนะคะ และอามาก็ปล่อยดีมาเป็นสิบปี... สิบห้าปีเต็ม...อยู่ ๆ จะมาเจ้าก็เจ้าการแบบนี้...ถามจริง ๆ เอะคะ ดีอยู่ในการปกครอง อยู่ ใกล้ชิดกับแม่ยามาสิบห้าปีเต็มนะ แม่ยาเคยคิดจะก้าวเข้ามาจัดการเรื่องนี้ให้ดีบ้างไหม แม่ ยาเดือรื้อนหรือเปล่าที่ลูกสาวอยู่เป็น โสตามาจนอายุเข้าเบญจเพส”

“คนชนิดที่ยินยอมให้คนอื่นตัดสินใจจัดการเรื่องสำคัญแบบนี้ได้โดยไม่คัดค้าน

ดีว่าเป็นคนไม่เอาไหนและมั่งง่าย ง่ายถึงขั้นว่าเป็นผู้หญิงก็เอา...เขาไม่รู้จักดี ถ้าดี
หน้าผู้หญิงล่ะ ถ้าดีโง่งงปัญญาอ่อน เห็นแก่ตัว ชี้แจงล่ะ”

(กิ่งไผ่-ใบรัก, หน้า 45)

ในขณะที่สรรค ผู้เขียนก็สร้างให้เป็นตัวละครอีกฝ่ายหนึ่งซึ่งมีความคิดแตกต่างจากอารตี
เพราะแม้ว่าเขาจะถูกกำหนดให้แต่งงานด้วยวิธีการคลุมถุงชน แต่เขาก็ไม่แสดงท่าทีต่อต้าน
หากแต่ยอมรับในเหตุผลและความจำเป็นของครอบครัว

“แล้วก็ไม่ต้องมาปฏิเสธให้ผู้หญิงเขาต้องเสียหน้าหรอกนะ เราเป็นฝ่ายผู้ชาย จะ
กลายเป็นว่าเราเห็นเขาไม่มีค่าไม่มีทำอะไรเลย บ้านเรากับพ่อกับแม่เขาคบกัน รู้จักกันมา
นานกว่าชีวิตของแกอีก อย่าให้มาบาดหมางกันในตอนนี้เลย...ภายนอกก็ต้องทำธุรกิจ
เกี่ยวข้องกันอีกมากมาย”

ชายหนุ่มนี้ รู้ดีว่าเหตุผลของผู้เป็นบิดายากจะคัดค้าน...

(กิ่งไผ่-ใบรัก, หน้า 59)

ตัวละครทั้งสองฝ่ายจึงเป็นตัวละครที่ผู้เขียนสร้างขึ้นเพื่อเปรียบเทียบแล้วนำไปสู่แนวคิด
ของเรื่องที่ว่าสิ่งที่สำคัญสำหรับการแต่งงานคือความรักความเข้าใจมิใช่การตัดสินใจคุณค่าของค่านิยม
เช่นที่สรรคกับอารตีได้เรียนรู้ซึ่งกันและกันก็ทำให้ทั้งสองได้เรียนรู้ว่าการต่อต้านหรือยอมรับ
ค่านิยมไม่สำคัญเท่ากับความรักและความเข้าใจที่ทั้งสองมีต่อกัน

ในนวนิยายเรื่อง บ้านร้อยดอกไม้ ผู้เขียนเสนอแนวคิดเกี่ยวกับค่านิยมลูกชายคนโตใน
ครอบครัวเงินที่มักจะถูกคาดหวังให้เป็นผู้นำและมีความประพฤติที่เพียบพร้อม โดยการ
เปรียบเทียบตัวละครที่มีความคิดแตกต่างกันสองฝ่าย ฝ่ายแรกเป็นตัวละครที่ยึดถือกับค่านิยม
ดังกล่าวจนทำให้ตัวเองเกิดความทุกข์คือเกริกที่ต้องการให้ตัวเองเป็นลูกชายคนโตที่ไม่มี
ข้อบกพร่อง เกริกจึงพยายามลบล้างอดีตที่เคยทำให้ครอบครัวต้องสูญเสียบ้านร้อยดอกไม้ด้วยการ
พยายามแย่งชิงบ้านร้อยดอกไม้มาจากปาฏิ

เขาเองก็เคยไม่ ‘เต็มร้อย’...เคยคะนองและก่อเหตุให้ต้องผิดพลาด เสียหาย...เสีย
ทั้งทรัพย์สิน และเสียทั้งความรู้สึก เป็นเรื่องราวฝังใจที่เขาปรารถนาจะลืม แต่ก็ยังไม่
สามารถลืมได้สนิทมาจนกระทั่งถึงปัจจุบัน

เขาจะลบภาพและความทรงจำนี้ออกไปได้ไหม...ในเมื่อถึงวันนี้ไม่เหลือผู้คนที่

เป็นเครื่องเตือนใจอีกต่อไปแล้ว ?

(บ้านร้อยดอกไม้, หน้า 36)

ผู้เขียนสร้างตัวละครอีกฝ่ายหนึ่งที่มีความคิดแตกต่างจากกรีกคือกมลลาสน์ กมลลาสน์ไม่เห็นด้วยที่กรีกจะยึดถือกับค่านิยมดังกล่าวจนทำให้ตัวเองเป็นทุกข์ กมลลาสน์มีความคิดว่ากรีกก็เป็นเพียงปุถุชนคนหนึ่งที่ย่อมสามารถทำความผิดได้เช่นเดียวกับคนอื่น ๆ

“พี่เข้าใจดีว่ากรีกภาคภูมิใจในความเป็นพี่ใหญ่ เป็นผู้นำที่ไม่เคยบกพร่องของตัวเอง แต่กรีกต้องยอมรับนะว่า ตัวเองก็เป็นมนุษย์ปุถุชน มีหน้าซ้ำตอนที่ทำความผิดนั้นแกเองก็ขี้เด็ก อายุแค่สิบแปดเท่านั้น...”

(บ้านร้อยดอกไม้, หน้า 540)

กรีกและกมลลาสน์จึงเป็นตัวละครที่ผู้เขียนสร้างเพื่อเปรียบเทียบให้เห็นแนวคิดของเรื่องที่ว่าค่านิยมนั้นควรยึดถืออย่างเหมาะสม โดยไม่ควรยึดถือจนก่อให้เกิดปัญหากับตัวเองและผู้อื่น หากการยึดถือค่านิยมนั้นทำให้ตัวเองและผู้อื่นเดือดร้อน การยึดถือค่านิยมดังกล่าวก็มีใช้สิ่งที่ถูกต้อง

จากนวนิยายทั้ง 4 เรื่องข้างต้นจะพบว่าผู้เขียนจะเสนอตัวละครสองฝ่ายเพื่อเปรียบเทียบให้เห็นความคิดที่มีต่อค่านิยมในสังคมที่แตกต่างกัน โดยฝ่ายหนึ่งจะเป็นตัวละครที่ไม่ยอมรับค่านิยมในสังคมและอีกฝ่ายหนึ่งเป็นตัวละครที่ยอมรับค่านิยมในสังคม ผู้เขียนแสดงให้เห็นว่าท้ายที่สุดแล้วสิ่งที่เหมาะสมที่สุดคือการ ‘เลือก’ ที่จะนำค่านิยมมาใช้ให้เหมาะสมกับตัวเอง หากค่านิยมนั้นทำให้ตัวเองต้องคับแค้นใจหรือส่งผลให้ผู้อื่นเดือดร้อน ค่านิยมนั้นก็จะเป็นสิ่งที่ไม่ควรยึดถือ สิ่งที่สำคัญจึงมิใช่การตัดสินคุณค่าว่าค่านิยมนั้นเป็นสิ่งที่ถูกหรือผิด หากแต่เป็นการเลือกที่จะยึดมั่นในค่านิยมที่เหมาะสมกับตัวเอง โดยอาศัยปัจจัยสำคัญคือความสุขของตัวเองและผู้อื่น รวมทั้งความรักความเข้าใจที่มนุษย์พึงมีให้แก่กันเป็นสิ่งพิจารณา

จะเห็นได้ว่าสาลิน ในเรื่องระบำดาว นภนภางค์ ในเรื่องลับแลลายเมฆ และอารตี ในเรื่องกิ่งไผ่-ใบรัก เป็นผู้ที่ไม่ยอมรับค่านิยมบางประการในสังคม ส่วนกรีก ในเรื่องบ้านร้อยดอกไม้ เป็นผู้ที่ยึดมั่นในค่านิยมมากเกินไป ปัญหาทั้งหมดส่งผลให้ตัวละครเกิดความไม่พอใจจนนำไปสู่ความขัดแย้งกับตัวละครอื่น อันก่อให้เกิดปัญหาในเรื่อง ผู้เขียนได้ใช้แนวคิดทางพุทธศาสนาмаแก้ปัญหหรือข้อขัดแย้งเหล่านั้นด้วยการใช้ความรัก ความเข้าใจ ความเมตตาจากครอบครัวและคนรัก โดยสาลินได้รับความรักความเข้าใจจากพ่อแม่ เพื่อน และคนรักใหม่ นภนภางค์ได้รับ

ความรักความเข้าใจจากครอบครัวและมันดา อารตีได้รับความรักความเข้าใจจากแม่และสรรค์ และ เกริกได้รับความรักความเข้าใจจากกมลასน์ จึงทำให้ตัวละครเหล่านี้คลายความคับแค้นใจคือสาลิน และนภณภักกลับมา มีความเชื่อมั่นว่าถึงแม้ตัวเองจะสูญเสียพรหมจรรย์ แต่เธอก็ยังมีคุณค่าและสามารถดำเนินชีวิตต่อไปในสังคมได้เป็นอย่างดี อารตีก็ยอมรับการแต่งงานกับสรรค์ผู้ที่แม่ของเธอ จัดหาให้ เกริกก็คลายความทุกข์จากการยึดมั่นกับความผิดในอดีต ตัวละครเหล่านี้จึงกลับมา มีความสุขได้อีกครั้งหนึ่ง

4.1.3 การเปรียบเทียบภาพลักษณ์กับคุณธรรมในจิตใจเพื่อนำไปสู่แนวคิด

การเปรียบเทียบภาพลักษณ์กับคุณธรรมในจิตใจเพื่อนำไปสู่แนวคิดปรากฏในนวนิยาย 3 เรื่อง ได้แก่ เรือนศิรา ใต้เงาตะวัน และ ในบ่วงมนตรา โดยผู้เขียนเสนอแนวคิดเกี่ยวกับความเป็นมนุษย์ว่ามนุษย์ทุกคนไม่มีใครสมบูรณ์แบบ แนวคิดนี้ผู้เขียนได้เสนอผ่านตัวละคร 2 ฝ่ายในเรื่อง โดยเปรียบเทียบให้เห็นความขัดแย้งระหว่างภาพลักษณ์กับคุณธรรมในจิตใจในลักษณะตรงกันข้าม เพื่อสะท้อนว่าคนที่มีภาพลักษณ์ที่ไม่ดี มีความประพฤติที่ไม่น่าเชื่อถือ นั้น แท้จริงแล้วอาจเป็นคนที่มีจิตใจอ่อนโยนและมีคุณธรรม ในขณะที่คนที่มีภาพลักษณ์ดีงามเพียงพร้อมอาจมิได้มีจิตใจที่งดงามเช่นภาพลักษณ์ที่ปรากฏ ดังนั้น มนุษย์จึงมีความซับซ้อนในตัวเองไม่สามารถตัดสินได้จากภาพลักษณ์ภายนอกที่ปรากฏเพียงอย่างเดียว โดยสามารถเสนอการเปรียบเทียบตัวละครเพื่อแสดงแนวคิดในรูปแบบของตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 3 : แสดงการเปรียบเทียบภาพลักษณ์ของตัวละครกับคุณธรรมในจิตใจ

ชื่อนวนิยาย	ตัวละครที่มีภาพลักษณ์ดี	ตัวละครที่มีภาพลักษณ์ที่ไม่ดี
<u>เรือนศิรา</u>	सानิต	อริน
<u>ใต้เงาตะวัน</u>	กานต์	กรณ์
<u>ในบ่วงมนตรา</u>	วาริ เมธัส	นภนต์

ในนวนิยายเรื่อง เรือนศิรา ผู้เขียนสร้างตัวละครสองฝ่ายที่มีภาพลักษณ์ที่ขัดแย้งกับความคิดและพฤติกรรมได้แก่सानิตกับอริน สานิตเป็นตัวละครที่ผู้เขียนสร้างให้มีภาพลักษณ์ที่ดี โดยसानิตเป็นอาของพิมลพัทธ์ เดิมพิมลพัทธ์ไม่ยอมรับसानิตเนื่องจากเธอไม่ยอมรับศิขรินผู้เป็นพ่อ แต่ต่อมาसानิตได้พิสูจน์ตัวเองด้วยการช่วยเหลือพิมลพัทธ์จากอุบัติเหตุถึงสองครั้งทำให้เขาได้รับบาดเจ็บแทน ทั้งยังเป็นผู้ให้คำปรึกษาและคำแนะนำที่ดีแก่พิมลพัทธ์ในที่สุดพิมลพัทธ์จึงยอมรับและให้ความไว้วางใจसानิตมากที่สุด

เวลากว่าสองปีที่หญิงสาวได้พบปะใกล้ชิดกับชายผู้นี้เป็นเครื่องพิสูจน์ให้เธอเห็นได้อย่างชัดเจนแล้วว่า เขาคือบุคคลที่ควรค่าแก่การซัดใจและไว้วางใจ

พิมพ์พัทธ์ปักใจ...วันเวลาที่ใช้ชีวิตอยู่ที่นี่ แม้ไม่มีผู้คนที่เธอรักและไว้วางใจอย่างปราศจากข้อแม้เหมือนแต่อดี ลุงไซโย เหล่าบริวารในบ้าน และแม่แต่อาคีติ หากเธอก็ยังมีผู้ชายคนนี้ให้ซัดเหนียวและไว้เนื้อเชื่อใจ...

(เรือนศิรา, หน้า 429-230)

ส่วนอรินผู้เขียนสร้างให้เป็นตัวละครที่พิมพ์พัทธ์ไม่ไว้วางใจ แม้เธอจะเคยรักและเคารพอริน แต่พฤติกรรมที่มีพิรุณของอริน เช่น การพยายามกีดกันไม่ให้เธอพักอาศัยที่บ้านของศิขริน โดยอ้างว่าต้องการให้เธอกลับไปเรียนต่อ รวมทั้งหลักฐานและเหตุการณ์ที่สอดคล้องหลายอย่างซึ่งบ่งชี้ว่าอรินน่าจะกำลังมุ่งร้ายเธอเพื่อผลประโยชน์ในเรือนศิราทำให้พิมพ์พัทธ์เกิดความหวาดระแวงและไม่ไว้วางใจอริน

... ‘พี่เอ’ ของเธอเป็นเพียงภาพฝันที่เลื่อนรางอยู่ในความทรงจำ...ชายหนุ่มคนที่พบปะประจันหน้ากับเธอตลอดสองวันมานี้เป็นเพียงคนแปลกหน้า

...เธอไม่มีความหมายใด ๆ เลยในชีวิตของเขา...เขารังเกียจและไม่ต้องการให้เธออยู่ แม้เพื่อดูแลจัดการกับข้าวของที่เป็นสิทธิ์ของตนเอง และยังไม่ต้องการให้เธอฝ่ากรูปรอยความทรงจำใด ๆ ไว้ในดวงใจและความคิดของทุกคนในบ้าน

(เรือนศิรา, หน้า 396)

แต่เมื่อความจริงปรากฏพิมพ์พัทธ์จึงรู้ว่าแท้ที่จริงแล้วสานิตผู้ที่แสดงออกมามากล่อว่าห่วงใยและหวังดีต่อเธอนั้นเป็นผู้ที่อยู่เบื้องหลังเหตุการณ์ที่เลวร้ายทั้งหมด สานิตเป็นผู้ที่วางแผนทุกอย่างเพื่อที่จะฆ่าเธอและครอบครองทรัพย์สินบนเรือนศิราแต่ผู้เดียว สานิตจึงทำให้เธอไว้วางใจและให้ความสนิทสนมเพื่อให้เธอมองข้ามว่าเขาเป็นผู้ร้าย

“อานิต !...”

ชายร่างสันทักผู้ยืนอยู่ตรงหน้าดูไม่เหมือนคนเดิมที่เธอเคยรู้จัก ไม่มีดวงหน้าสงบละมุนแจ่มใส ไม่มีรอยยิ้มอย่างใจดี...มีแต่ใบหน้าเย็นชาขณะทั้งบนริมฝีปากและในดวงตาประดับด้วยรอยยิ้มบิดเบี้ยวเกือบคลุ้มคลั่ง...ราวกับกองไฟที่ผุดพุดรุ่งรุนแรงอยู่บนหน้ากาน้ำแข็ง !

(เรือนศิรา, หน้า 694-695)

และเมื่อความจริงปรากฏพมิลพัทธ์ก็ารู้เช่นกันว่าอรินซึ่งเธอเคยหวาดระแวงว่าเป็นผู้ที่กำลังมุ่งร้ายเธอเพื่อผลประโยชน์บนเรือนศรานั้นแท้ที่จริงแล้วอรินมิได้มีเจตนาร้ายหรือคิดร้ายต่อเธอ แต่เขายังคงรักและเป็นห่วงเธอมาก แม้ว่าเธอจะตกอยู่ในอันตรายจากการที่สานิตพยายามจะฆ่าเธอ อรินก็พยายามพูดจาหวานล่อมเพื่อให้สานิตปล่อยเธอโดยไม่คำนึงถึงตัวเอง

“พมิลพัทธ์ไม่มีความผูกพันอะไร...แต่การมีสายเลือดเดียวกันครึ่งหนึ่ง..พมิลพัทธ์สามารถเดินไปจากที่นี่โดยไม่ย้อนกลับมา ขอเพียงแต่ปล่อยเธอไปเท่านั้น ปล่อยเธอไปเถอะครับคุณสานิต”

(เรือนศรียา, หน้า 705)

ในนวนิยายเรื่องใต้เงาตะวัน ผู้เขียนสร้างตัวละครคือกานต์ ฉาย และกรณ์ให้มีภาพลักษณ์ที่ขัดแย้งกับคุณธรรมในจิตใจ โดยเสนอภาพของกานต์และฉายในด้านดีและเสนอภาพของกรณ์ในด้านที่ไม่ดี

กานต์เป็นตัวละครที่ผู้เขียนเสนอให้เห็นภาพลักษณ์ที่ดีพร้อม กานต์เป็นผู้ที่เติบโตมาพร้อมกับความสำเร็จทั้งในด้านการเรียนและหน้าที่การงาน กานต์เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบสูงและใช้ความรู้ความสามารถช่วยเหลือกิจการของเกียรติผู้เป็นพ่อมากมาย ทั้งยังเป็นผู้ที่มีกิริยาสุภาพและอ่อนโยน ในขณะที่กรณ์ผู้เป็นน้องชายกลับมีภาพลักษณ์ที่แตกต่างจากกานต์อย่างสิ้นเชิง กรณ์เป็นคนตรงไปตรงมา ใจร้อน พุดไม่รักษามารยาท และชอบใช้ชีวิตเสเพลมากกว่าที่จะช่วยงานบริษัทของพ่อ ภาพลักษณ์ของกานต์และกรณ์ในการรับรู้ของผู้คนจึงแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง

...สองพี่น้องแทบจะไม่มีอะไรเหมือนกันเลย

กรณ์บ่มบ่าม ปากเบา เป็นคนที่ผู้หลักผู้ใหญ่อย่างเกียรติและฉายต้องคอยดูแลป้องกันไม่ให้ ‘ทำป่วน’ ขึ้นในวงสนทนา ริมฝีปากบางของเขามีเอาไว้เม้มและปล่อยวาจาโพล่ง ๆ เสียดสีผู้คน...ขณะที่กานต์นุ่มนวล ละเอียดลออ รอบคอบ และอดทน มักมีรอยละมุนอย่างคนใจดีประดับอยู่บนริมฝีปากหยักเต็มเสมอ

(ใต้เงาตะวัน, หน้า 10)

ปารีณาซึ่งใกล้ชิดกับครอบครัวของเกียรติ เนื่องจากฉายพ่อของเธอเป็นผู้ที่ทำงานให้กับเกียรติก็แสดงออกว่าเธอให้การยอมรับกานต์และไม่ยอมรับในตัวกรณ์จากความประพฤติของกรณ์ที่ปารีณารับรู้มาตั้งแต่อดีตว่ามีความประพฤติที่ไม่ดีซึ่งแตกต่างจากกานต์ผู้เป็นที่ชายอย่างสิ้นเชิง

หากนี่ก็คือนิสัยของภรรยา...นิสัยที่ทุกคนรู้จักกันอยู่แล้ว นิสัยที่ทำให้เจ้าตัวไม่เคยลงรอยกับใครสักคนในบ้านแล้วก็กลายเป็นเหตุให้ต้องถูก ‘เนรเทศ’ ไปใช้ชีวิตต่างแดนตั้งแต่วัยรุ่น

ถึงปานนี้ ด้วยวัยที่สูงกว่าเธอถึงห้าปีเต็ม ทว่า ปารีณาก็ไม่เคยคิด ไม่เคยเชื่อมาแต่ไหนแต่ไรว่าภรณันนั้นมีคุณสมบัติอันใดให้เธอต้องยกย่องนับถือนอกจากการเป็นลูกชายคนเล็กของ ‘คุณลุงเกียรติ’ นายจ้างผู้เป็นยิ่งกว่าพี่ชายแท้ ๆ ของของพ่อของเธอ

(ใต้เงาตะวัน, หน้า 6-7)

ฉายเป็นอีกตัวละครหนึ่งซึ่งผู้เขียนแสดงให้เห็นภาพลักษณ์ที่ดีพร้อมงดงาม ผู้เขียนเสนอผ่านความคิดของปารีณาที่เธอเห็นว่าฉายพ่อของเธอเป็นผู้ที่ดีพร้อมและไม่มีวันทำความผิดเช่นข้อกล่าวหาจากหลักฐานที่ปรากฏว่าพ่อของเธอยกยอกเงินในบริษัทของเกียรติไปแล้วฆ่าตัวตายเพื่อหนีปัญหา เพราะเธอเห็นภาพลักษณ์ที่ดีงามของพ่อมาตลอด

“พ่อไม่มีทางทำลายตัวเอง พ่อไม่มีทางหยิบเงินของคนอื่น พ่อไม่มีทางปิดบังลูกสาวของพ่อไม่ว่าเรื่องอะไรทั้งนั้น พ่อไม่มีวันทำสิ่งที่ผิดศีลธรรม” หญิงสาวสรุปอย่างมั่นใจ

...เธอเชื่อเช่นที่กล่าวออกมาเต็มปากเต็มคำ เรื่องราวทั้งหมดแม้จะชัดเจนในความเห็นของตำรวจและผู้เกี่ยวข้องทุก ๆ คน อาจรวมทั้งปารีณาด้วยหากหญิงสาวจะมีให้ลูกที่รักและเทิดทูนบิดาเช่นที่เป็นอยู่...ภาพของฉายในใจเธอสว่าง สะอาด และงดงามอยู่เสมอ

(ใต้เงาตะวัน, หน้า 112)

แต่ต่อมาปารีณาก็ได้รู้ว่าภาพลักษณ์ที่ปรากฏนั้นอาจมิใช่สิ่งที่สอดคล้องกับสิ่งที่อยู่ภายในจิตใจเสมอไป เธอได้รับรู้ว่าภรณันที่เธอและคนอื่น ๆ มองว่าเป็นผู้ที่ประพฤติดัวเหลวไหลและเกรงนั้นกลับเป็นผู้เดียวที่อยู่เคียงข้างเธอและให้กำลังใจเธอในยามที่เธอประสบปัญหาและเป็นทุกข์ที่สุด ภายหลังเหตุการณ์การตายอย่างมีเงื่อนงำของฉายพ่อของเธอ ในขณะที่กานต์ซึ่งกล่าวได้ว่าเป็นว่าที่คู่หมั้นของเธอและสนิทสนมใกล้ชิดกับเธอมากกว่าภรณันกลับแสดงท่าทีเฉยชาต่อเธอ ทั้งยังพยายามตีตัวออกห่างจากเธอ เพราะเกรงว่าจะได้รับผลกระทบจากความไม่พอใจของเกียรติพ่อของเธอ ทั้งที่กานต์น่าจะเป็นผู้ที่อยู่เคียงข้างเธอในยามที่เธอประสบปัญหาหนักที่สุด

...บัดนี้เธอมองเห็นภรณันในอีกแง่มุมหนึ่ง ความเป็นชายหนุ่ม เหลวไหล เสเพล ชมชอบชองแฉะเกี่ยวพันกับเรื่องชั่วช้ามาตั้งแต่เพิ่งเริ่มรุ่นแบบที่เธอรับรู้และฝังใจมาตลอด

นั้นกลายเป็นเพียงมุมเล็ก ๆ ซึ่งถูกบดบังด้วยมุมของความเป็นคนมีน้ำใจอันกว้างขวาง
ละเอียดอ่อน และกล้าแสดงความคิดเห็นของตนอย่างตรงไปตรงมา

เขาทำทุกอย่างโดยไม่คิดล้มเหลว ทำโดยไม่ต้องใคร่ตรงถึงผลได้ผลเสียที่จะกระทบ
ถึงตัว...อาจกล่าวได้ว่าทำไปด้วย 'ใจ' มิใช่เหตุผล...

ขณะที่หญิงสาวกำลังวิงวอน คินริน เพื่อลบบงามัดให้ดวงตะวันในใจ เธอก็ได้พบ
คุณสมบัติข้อนี้ของเขา...คุณสมบัติแบบที่ก็เพิ่งได้ค้นพบเช่นกันว่าไม่มีในตัวคนดีพร้อม
สมบูรณ์แบบอย่างกานต์!

(ใต้เงาตะวัน, หน้า 163)

ในที่สุดเมื่อปารีณาได้รู้ความจริงทั้งหมด เธอจึงได้เรียนรู้ว่าเธอไม่สามารถตัดสินคุณค่า
ของคนได้ด้วยภาพลักษณ์ที่ปรากฏภายนอก เพราะภาพลักษณ์ที่ปรากฏนั้นอาจไม่สอดคล้องกับ
ตัวตนที่แท้จริงภายในเช่นที่เธอได้เรียนรู้จากกานต์ กรณ์ และฉายพ่อของเธอว่าผู้ที่มีภาพลักษณ์ที่
งดงามดีพร้อม เช่น กานต์และพ่อของเธออาจมิได้มีความประพฤติที่ดีงามเสมอไป ในขณะที่ผู้ที่มี
ภาพลักษณ์ที่ไม่ดีในสายตาของทุกคน อาจมีจิตใจที่เปี่ยมล้นด้วยคุณธรรมและน้ำใจไมตรีต่อผู้อื่น
เช่นที่เธอได้เรียนรู้จากกรณ์

จริงแล้ว! นี่คือนิโลก ที่มีได้มีเพียงด้านเดียว

เช่นเดียวกับสรรพสิ่งและผู้คนที่ไม่เคยมีที่สมบูรณ์พร้อม ทุกชีวิตล้วนต้องมี

เรื่องราวให้ชุกซ่อนเก็บงำ

ปารีณาเรียนรู้และค้นพบทางออกของเธอ...นั่นคือการเดินทางผ่านและยอมรับทุก
แง่ทุกมุมของโลก ไม่ว่าจะเป็แสงสว่างหรือความมืดอย่างกล้าหาญร่าเริง

พร้อมกับการยอมรับความเป็นปุถุชนของผู้อื่น...ความเป็นมนุษย์ที่เปราะบาง
ซับซ้อนจนบางครั้งก็อาจเปิดช่องให้ความผิดพลาดเข้ามาเยือนอย่างไม่คาดคิด

(ใต้เงาตะวัน, หน้า 745)

ในเรื่อง ในบ่วงมนตรา ผู้เขียนใช้การเสนอตัวละครที่มีภาพลักษณ์ที่ขัดแย้งกับคุณธรรม
ภายในจิตใจเช่นกัน โดยเสนอผ่านตัวละครคือ นภนต์ วารี และเมธัส

นภนต์ เป็นตัวละครที่ผู้เขียนสร้างให้มีภาพลักษณ์ที่ดูดีนักรบเกรี้ยวกราด เข้มงวด โดยเฉพาะ
กับหลานสาวคือวิชชวิญญ์ การแสดงออกของนภนต์ที่เข้มงวดและจริงจังกับวิชชวิญญ์ทำให้จารวีร
มองนภนต์ว่ามีจิตใจโหดร้ายและแข็งกร้าวเกินไป เช่น กรณีที่นภนต์ขังวิชชวิญญ์ไว้ในรถเนื่องจาก
วิชชวิญญ์คือธรรพ์ไม่ฟังคำสั่งของนภนต์

ใจร้าย ! ใจดำ ! คนที่ขึ้นมอร่องเอ็ดอึ้งอยู่ในใจ...ในเมื่อตลอดชีวิตที่ผ่านมา จารวีร์ก็มีพี่ชายอยู่กับเขาคนหนึ่ง อาชญากรรมคงจะใกล้เคียงกับนายคนนี้แหละคือประมาณ สามสิบต้น ๆ...หากพี่ชายของเธอไม่เคยทำและไม่เคยมีทำที่เช่นนี้

(ในบ่วงมนตรา, หน้า 42-43)

แต่เมื่อจารวีร์ใกล้ชิดกับนภนต์มากขึ้น จารวีร์ก็สัมผัสได้ถึงความอ่อนโยนและมีเหตุผล ของนภนต์ รวมถึงความรู้สึกกดดันกับแค้นใจบางอย่างที่นภนต์แสดงออกผ่านแววตาที่เศร้าสร้อย และอมทุกข์ ทำให้เธอเข้าใจนภนต์ว่าแท้ที่จริงแล้วเขามีผู้ใช้ผู้ที่โหดร้าย แต่เขาต้องแสดงท่าที เกรี้ยวกราดเพื่อปิดบังบางสิ่งบางอย่างในจิตใจ

...ความซับซ้อนแบบนี้เกิดจากอะไรนะ และอดีตแบบใดกันที่ซุกซ่อนอยู่ในร่างที่ ดูเหมือนกระด้าง วางอำนาจที่เธอมองเห็น...

ความเข้าใจ ๆ ก็เข้าครอบครองดวงความคิดของเธอ...ปัญหาที่เขาเผชิญ ไม่ว่าจะ เป็นเรื่องงานหรือเรื่องส่วนตัวอันลึกล้ำของตนเอง คงหนักหนาสาหัสแทบจะเกินกำลัง แบก

(ในบ่วงมนตรา, หน้า 89)

ต่อมาจารวีร์ได้รับรู้ถึงภูมิหลังของนภนต์ ทำให้เธอเข้าใจนภนต์ อีกทั้งความใกล้ชิดก็ทำให้เธอรู้ว่าแท้ที่จริงแล้วนภนต์รักและเป็นห่วงวิชชวิญญ์มาก การแสดงออกถึงความเข้มงวดกวดขัน ก็เพื่อให้วิชชวิญญ์ที่ได้รับการตามใจจากวาริผู้เป็นชายจนเสียนิสัยได้ทำในสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม แม้ว่าเขาจะต้องถูกวาริตำหนิและถูกรังเกียจจากวิชชวิญญ์ก็ตาม จารวีร์จึงรู้สึกเข้าใจและเห็นใจในการกระทำของนภนต์และรู้ว่าการที่เธอมองว่านภนต์มีจิตใจที่เลวร้ายนั้นเป็นการประเมินแต่เพียง การแสดงออกภายนอกซึ่งไม่ถูกต้อง เธอจึงรู้สึกผิดและต้องการไถ่ถอนความผิดที่ประเมินนภนต์ ผิดพลาดไป

เธอบอกกับตัวเองได้เพียงคำว่า...ความรู้สึกที่มีต่อคนคนนี้เปลี่ยนแปลงไปจากเมื่อ วินาทีแรกที่ได้เห็นชนิดจากหน้ามือเป็นหลังมือ

อาจเป็นเพราะความอยากรจะแก้ตัวที่เคยตัดสินเขาง่าย ๆ และไร้ความยุติธรรมเมื่อ แรกพบละครมั่ง...

(ในบ่วงมนตรา, หน้า 182)

ในขณะที่วาริและเมธัสเป็นตัวละครที่ผู้เขียนแสดงให้เห็นภาพลักษณ์ที่ดีแต่กลับมีจิตใจที่ชั่วร้าย โดยวาริเป็นชายของวิชชวิญญูซึ่งแสดงออกตลอดมาว่าเธอรักและห่วงใยในตัววิชชวิญญู หลานสาวของเธอมาก

“คุณยายขา หิวกลัว” วิชชวิญญูร่ำร้อง เริ่มสะอึกสะอื้นพร่ำรำพัน
 “หิวเดินออกมาเองหรือคะ หิวเดินออกมาได้ยังไง ไม่รู้ตัวสักนิด”
 “ไม่ต้องกลัวแล้วลูก ไม่ต้องกลัว” คนเป็นชายพร่ำปลอบโยน...ความรัก ความ
 ห่วงเหินห่วงใยแสดงออกจนสิ้น...กลายเป็นการตามใจกันอย่างไรเหตุผล การเป็นการ
 ประคับประคองปกป้องจนเกินขอบเขต

(ในบ่วงมนตรา, หน้า 293)

แต่เมื่อความจริงปรากฏ ทุกคนจึงได้รู้ว่าแท้ที่จริงแล้ววาริเสแสร้งแกล้งแสดงว่ารักและห่วงใยในตัววิชชวิญญูเพราะต้องการใช้วิชชวิญญูซึ่งแท้ที่จริงแล้วมิใช่หลานสาวแท้ ๆ ของเธอเป็นเครื่องมือในการทำร้ายนภนต์

“...ผมรู้ว่าคุณแม่จะไม่มีวันทำอะไรหิว แก่เป็นลูกสาวของพี่อา...เป็นเลือดเนื้อโดยตรงเพียงคนเดียวของคุณแม่...คุณแม่รักแก ทั้งรักทั้งตามใจ ทั้งห่วงทั้งหวง...แกต้องปลอดภัยแน่นอนอยู่แล้ว”

“ฉันเล่นละครเก่งใหม่ล่ะนภนต์...นับสิบปีเชียวนะที่ฉันต้องเก็บความลับไว้ ต้องเล่นละครเพื่อสร้างหลักฐานแวกล้อม” เธอหัวเราะเบา ๆ

“คนที่จะรู้ว่าเด็กคนนี้ไม่ใช่หลานของฉันในโลกนี้มีอยู่แค่สองคน และเป็นสองคนที่ตายไปแล้วเสียด้วย...”

มีแต่ความงุนงงและคาดไม่ถึงอัดแน่นอยู่ในความคิดของนภนต์เวลานั้น...คุณวาริทำให้เขาและทุกคนเข้าใจตลอดมาว่าวิชชวิญญูคือหลานรักเพียงคนเดียวของเธอ...เธอทำให้ทุกคนเชื่อจนหมดข้อสงสัย ด้วยการทุ่มเททั้งความรักความเอาใจใส่...

ทำให้เชื่อด้วยการตามใจอย่างไรขอบเขต ด้วยการเสกสรรปิดเป่าให้ในทุก ๆ เรื่องที่เด็กหญิงคนนี้ต้องการ และด้วยการบีบบังคับกะเกณฑ์ให้ทุกคนต้องทำตาม

เธอช่างสวมภาพของคุณยายผู้แสนดี แล้วขึ้นภาพหน้าชายผู้เข้มงวดกวดขันจนบางครั้งถึงขั้นรำคาญชิงชังหลานสาวคนเดียวให้เขาสวม...เธอทำได้อย่างแนบเนียนและยาวนานจนนภนต์นึกกังขา...

(ในบ่วงมนตรา, หน้า 403-404)

วาริจึงมีภาพลักษณ์ที่ขัดแย้งกับคุณธรรมในจิตใจอย่างสิ้นเชิงเช่นเดียวกับเมธัสที่ผู้เขียน
ปูพื้นให้เห็นว่าเมธัสเป็นผู้ที่สุภาพ อ่อนโยน

“ไม่...นายไปเถอะลภ...นายยังพอไปไหว” ประโยคสุดท้ายนั้นมิแต่ความลังเล ใน
เมื่อเขาก็เห็นสภาพของเพื่อนชัดเจนอยู่

“นายนั้นแหละเหมาะที่สุดแล้วที่จะไปแทนฉัน เดี่ยวพวกเราขึ้นไปบอกอาจารย์
กัน อาจารย์ไม่ว่าหรอกน่า”

“ฉันไม่ได้กลัวอาจารย์ว่า” เมธัสแย้ง อยากไปนะอยากไปอยู่หรอก แต่ก็ยังคงลังเล

“แล้วทำไม ใครจะมาว่าอะไรได้” คราวนี้ปุริมเป็นคนแสดงความเห็น... โพล่ง ๆ
ตรง ๆ ตามนิสัยของเขา

“ลภมันสะดุดตกลงมาเองนะ โว้ย นายไม่ได้ถีบมันลงมาสักหน่อย...แล้วกะอีแค่ไป
ฝึกงานกับลุงคอนช่วงปิดภาคแค่นี้ละ ถึงกับจะต้องแย่งกัน ขัดแย้งขัดขากัน...”

(ในบ่วงมนตรา, หน้า 58)

“ได้ไอคินกลืนผงไพรเข้าหน่อย ดูก็คักกระชุ่มกระชวยพิลึก...น่าอิจฉาแท้ ๆ”

“อย่าพูดเลยปี่ นายต่างหากที่อยู่ในฐานะที่คนอย่างฉันจะต้องอิจฉา ฉันยินดีจะ
แลกทุกอย่างที่มีกับการได้โดยไม่ต้องดิ้นรน ไม่ต้องทะเลาะทะเลาะขานไขว่คว้าจนสุดกำลัง...
อย่างที่คุณได้และมีมาตลอดชีวิต” อย่างไม่คาดคิด เมธัสสวนคำทันควัน...

...ดูเหมือนว่าหน้ากากอันกระด้าง ด้วยความชิงชังโลกและน้อยเนื้อต่ำใจจะหลุด
ขึ้นมาสวมใบหน้าคมคายของเขาวบหนึ่ง ทว่าเพียงวินาทีเดียวเท่านั้น มันก็เลื่อนหาย...ชาย
หนุ่มกลับกดเก็บมันไว้ได้ภายใต้ความสงบลึกและรอยยิ้มอ่อนโยนผ่องคลายดั้งเดิม

(ในบ่วงมนตรา, หน้า 158-159)

แต่ในที่สุด เมื่อเมธัสเกิดความโลภต้องการทองตามคำกล่าวที่ปู่ของเขาเคยกล่าวไว้ ก็เลศ
ในจิตใจก็ผลักดันให้เมธัสแสดงตัวตนที่แท้จริงออกมา

เขานึกย้อนกลับไปถึงการพยายามอดกลั้นและควบคุมตนเองอย่างเข้มงวด เพื่อให้
‘ภาพ’ ของตนงดงามเสมอ...เป็นภาพงดงามที่ไม่มีใครจับต้องสัมผัส ด้วยเขารักษา
ระยะห่างระหว่างตนเองกับผู้อื่นไว้เสมอ

เมธัสนึกถึงความรู้สึกเมื่อยามที่รับรู้ ว่า วัลลภเพื่อนหนุ่มคือผู้ได้รับการคัดเลือกมา
ฝึกงานที่ ผาน้ำ ได้คิดว่าโอกาสที่เขาจ้องจะคว้า...ในใจของเขายามนั้นจึงมีแต่ความโกรธ
ความกั๊กแค้นชิงชัง จนถึงขั้นริษยาและอาฆาต

แน่ละ ! เป็นความรู้สึกที่ชายหนุ่มเก็บงำได้มิดชิดแนบเนียนเสมอ...มิดชิด
แนบเนียนจนกระทั่งไม่มีใครคิดสงสัย แม้กระทั่งปริมผู้เข้าร่วมในเหตุการณ์...คำ ‘ลมมัน
สะคุตตกลงมาเองนะ โว้ย นายไม่ได้ตีมันลงมาสักหน่อย...แล้วกะอีแค่ไปฝึกงานกับลุง
คอนช่วงปิดภาคแค่นี้ละ ถึงกับจะต้องแย่งกัน ชักแข่งชักขากัน’ ของฝ่ายนั้น ทำเอาเขา
เกือบหัวเราะออกมาดัง ๆ

...ไม่มีใครคิดสงสัยว่า แถบผ้าผืนยวนั้นหล่นกลิ้งลงมาจากรั้วบนร้านขายของ
ของอาดงได้อย่างไร และมันกระตุคดึงเอาวัลลกล้มคว่ำลงมาอย่างไม่เป็นท่าด้วยวิธีไหน
เท่า ๆ กับที่ไม่มีใครเคยรู้ว่า การมาทำงานที่ผาน้ำนั้นมีความสำคัญกับเขามากมายนัก

(ในบ่วงมนตรา, หน้า 390-391)

เมื่อพิจารณาตัวละครที่ผู้เขียนสร้างขึ้นในนวนิยายทั้ง 3 เรื่องพบว่าผู้เขียนสร้างตัวละครที่มี
ภาพลักษณ์ขัดแย้งกันระหว่างภาพลักษณ์ภายนอกกับคุณธรรมภายในจิตใจ ซึ่งมีทั้งตัวละครที่มี
ภาพลักษณ์ที่ดีและภาพลักษณ์ที่ไม่ดี โดยผู้เขียนสร้างตัวละครที่มีภาพลักษณ์ที่ดีในตอนต้นเรื่อง
แต่กลับแสดงให้เห็นว่าแท้ที่จริงแล้วตัวละครเหล่านั้นอาจเป็นตัวละครที่มีความชั่วร้ายอยู่ในตัวเอง
ซึ่งอาจมีจิตใจที่เลวร้ายถึงขั้นสามารถฆ่าผู้อื่นได้ เช่น สานิต จากเรื่อง เรือนศิรา กานต์ จากเรื่อง
ใต้เงาตะวัน และวาริ จากเรื่อง ในบ่วงมนตรา เป็นต้น พฤติกรรมที่เลวร้ายนี้ผู้เขียนแสดงให้เห็นว่า
มีลักษณะที่แตกต่างอย่างสิ้นเชิงกับภาพลักษณ์ของตัวละครที่ปรากฏในตอนแรก ในขณะที่ตัวละคร
ซึ่งมีภาพลักษณ์ที่ไม่ดีหรือไม่น่าเชื่อถือ ผู้เขียนกลับแสดงให้เห็นว่าตัวละครเหล่านั้นกลับเป็นผู้ที่มี
คุณธรรมในจิตใจ การที่ผู้เขียนใช้กลวิธีการสร้างตัวละครเพื่อเปรียบเทียบด้วยการสร้างภาพลักษณ์
ภายนอกที่ขัดแย้งกับคุณธรรมภายในจิตใจเช่นนี้สามารถนำไปสู่การเสนอแนวคิดในนวนิยายทั้ง 3
เรื่องที่ว่ามนุษย์ทุกคนไม่มีใครที่สมบูรณ์แบบได้อย่างสอดคล้อง เพราะแสดงให้เห็นว่าผู้เขียนตั้งใจ
สร้างตัวละครในเรื่องให้ไม่มีตัวละครใดที่ตีพร้อมสมบูรณ์แบบโดยตัวละครที่มีภาพลักษณ์ภายนอก
ดีพร้อมก็จะมีจิตใจที่ไม่ดี ในขณะที่ตัวละครซึ่งมีภาพลักษณ์ที่ไม่ดีกลับมีจิตใจที่ดีงาม การสร้างตัว
ละครเพื่อเปรียบเทียบดังกล่าวจึงเป็นการสนับสนุนแนวคิดในลักษณะหนึ่ง

จะเห็นได้ว่าสานิต จากเรื่อง เรือนศิรา กานต์ จากเรื่อง ใต้เงาตะวัน วาริ เมธัส และนภนต์
จากเรื่อง ในบ่วงมนตรา เป็นตัวละครที่มีปัญหา โดยสานิตเป็นผู้ที่มีความคับแค้นใจจากการเลี้ยงดูที่
ขาดความรักความอบอุ่นจากครอบครัวในวัยเด็ก กานต์เป็นตัวละครที่ได้รับความรักมากเกินไปทำ
ให้ไม่สามารถยอมรับว่าตนมีข้อบกพร่องได้ วาริเป็นตัวละครที่มีปัญหาเนื่องจากเรื่องราวในอดีตที่
สามีของเธอไปมีภรรยาใหม่ (แม่ของนภนต์) จึงเกิดความอาฆาตเคียดแค้นต้องการทำร้ายนภนต์ผู้
เป็นลูกเลี้ยง เมธัสเป็นตัวละครที่มีปัญหาเพราะมีความโลภ และนภนต์เป็นตัวละครที่มีปัญหาจาก
การเลี้ยงดูอย่างกดดันในวัยเด็ก

ผู้เขียนใช้แนวคิดทางพุทธศาสนาทำให้เห็นว่าผู้ใดทำกรรมไว้อย่างไรย่อมได้รับผลแห่งกรรมนั้น คือสาคินได้รบบาดเจ็บสาหัส กานต์ต้องหลบหนีไปจากสังคม วารีเสียชีวิต เมธัสได้รับบาดเจ็บสาหัส ส่วนนภนต์ ผู้เขียนได้ใช้แนวคิดทางพุทธศาสนาแสดงให้เห็นว่าการได้รับความรักความเข้าใจและความเมตตาจะช่วยคลี่คลายปัญหาได้ เพราะนภนต์ได้รับความรักความเข้าใจจากจารวีร์ จารวีร์มีความรักความเมตตาต่อภนต์ เธอจึงพยายามช่วยเหลือภนต์ให้หลุดพ้นจากการมองโลกในแง่ร้ายและกิเลสต่างๆ จนทำให้ภนต์ได้รับความสุขในท้ายที่สุด

4.2 การสร้างตัวละครที่พลิกผันความคาดหมาย

กลวิธีการสร้างตัวละครอีกลักษณะหนึ่งซึ่งปรากฏในนวนิยายของปิยะพร สักดิ์เกษมคือการสร้างตัวละครที่พลิกผันความคาดหมาย โดยผู้เขียนจะสร้างตัวละครให้มีลักษณะภายนอกที่ไม่สอดคล้องกับลักษณะภายในอันเป็นการพลิกความคาดหมายของผู้อ่าน โดยจะพบว่าเมื่อพิจารณาตัวละครจากลักษณะภายนอกที่ปรากฏ ผู้เขียนจะสร้างตัวละครสำคัญให้มีลักษณะภายนอกที่ดีและด้วยรูปลักษณ์และคุณสมบัติดังกล่าวจะทำให้ตัวละครเหล่านั้นมีความสุข แต่ผู้เขียนก็จะแสดงให้เห็นว่าตัวละครที่ดูเหมือนจะสมบูรณ์พร้อมเหล่านี้ล้วนมีปัญหาในชีวิตทั้งสิ้น ลักษณะภายนอกของตัวละครที่ปรากฏ ได้แก่ มีรูปร่างหน้าตาดี มีฐานะดี และมีการศึกษาและหน้าที่การงานดี

มีรูปร่างหน้าตาดี

ลักษณะภายนอกที่ดีพร้อมของตัวละครประการแรกที่ปรากฏในนวนิยายของปิยะพร สักดิ์เกษมคือตัวละครสำคัญที่มีปัญหาในนวนิยายทุกเรื่องล้วนแต่มีรูปร่างหน้าตาดีทั้งสิ้น เช่นในเรื่อง ตะวันทอแสง ผู้เขียนได้พรรณนาถึงรูปร่างหน้าตาของภคพงษ์ไว้ว่าเป็นผู้ที่มีรูปร่างหน้าตาดีมาก

เขาไม่ใช่เพียงแค่ ‘หน้าตาดี’ อย่างที่พิทยาบอกเอาไว้ หากแต่เป็นผู้ชายที่สายตาของคนทีร้ายเรียนมาทางด้านศิลปะ แม่นยำเรื่องโครงสร้างและสัดส่วนอย่างหล่ออนสามารถตัดสินใจได้ในทันทีที่เห็นว่า...เขา...เป็นชายหนุ่มที่เรียกได้ว่า ‘รูปร่าง’ อย่างแท้จริง เรือนร่างสูงโปร่ง หากดูเปรียบเทียบลำต้นอย่างนักกีฬา โครงสร้างของกระดูก...ศีรษะที่ขยสวดยกับจมูกโค้งแหลมนั้น บอกว่าน่าจะมีเชื้อสายของชนชาติตะวันตกปนอยู่บ้างไม่มากนัก

หญิงสาวบอกกับตัวเองว่า ถ้าเขาไม่รวยมากขนาดนี้ และคิดจะหากินโดยการ ‘ขายหน้า’ แบบที่ผู้ชายดี ๆ หลาย ๆ คนในยุคนี้นิยมยึดเป็นอาชีพละก็ เขาคงจะต้อง

กลายเป็นผู้ที่ขึ้นอยู่ในแนวหน้าที่เดียว

(ตะวันทองแสง, หน้า 29-30)

สรุตาหรือทราย จากเรื่อง ทรายสีเพลิง ผู้เขียนก็แสดงให้เห็นว่าทรายเป็นคนที่สวยและ
โดดเด่น

หญิงสาวที่มองสบตามาจากกระจกนั้น...สวยจัด...ด้วยดวงหน้าเรียวยาวละมุนอิมเอิบ
หน้าผากโค้งมน คิ้วเข้มราวกับวาด จมูกเป็นสันและริมฝีปากอิมดั่ง หยักงามสีชมพูสดฉ่ำ
หากดวงตาดำขลับในหน่วยตากว้างยาว ล้อมรอบด้วยขนตายาวงอนอ่อนหยับ ซึ่งเคยเป็น
ประกายแพรวพรายระริกไหวราวกับสายน้ำที่ผ่านเขาแก่งหินนั้นบัดนี้สงบขริมครุ่นคิด

(ทรายสีเพลิง, หน้า 179)

ในเรื่อง ไต้ร่มไม้เลื้อย ผู้เขียนก็พรรณนารูปร่างหน้าตาของพัทธ์ทำให้เห็นว่าพัทธ์เป็นผู้ที่มี
รูปร่างหน้าตาดี

...เสน่ห์ของความเป็นหนุ่มรูปงามด้วยสัดส่วนที่เหมาะสมของ
ดวงหน้าและช่วงขาผึ่งผาย เสน่ห์ของพลังที่เร็งแรงอันเปล่งประกาย
ออกมาจากดวงตาเข้มคมระยับ

(ไต้ร่มไม้เลื้อย, หน้า 90)

สาลิน จากระบำดาว ก็เป็นตัวละครเอกฝ่ายหญิงที่มีความงามโดดเด่นและดึงดูดความ
สนใจจากทุกคนที่พบเห็นเธอ

ความเป็นตะวันออกไม่ถึงกับจะเป็นสิ่งที่แปลกตามากนักในสายตาของชาว
ลอนดอนทุกวันนี้ หากบุคลิกและรูปโฉมของสาลินก็ดูเหมือนจะดึงดูดความสนใจของ
ผู้คนโดยทั่วไปอยู่ไม่น้อย...ผิวผ่องละเอียดและเค้าโครงใบหน้าที่เป็นเส้นสายอ่อนโค้ง
งดงามนุ่มนวลอย่างที่ว่าชาวตะวันตกผู้มีโครงกระดูกคมชัดไม่มีวันที่จะมีได้ ยิ่งรวมเข้า
กับเส้นผมยาวประดับดำขลับ เป็นประกายละเอียดมนนั้นเข้าด้วยแล้ว ทำให้หลายคนที่มีมอง
ต้องเหลียวกลับมามองซ้ำอีกครั้งโดยไม่ได้ตั้งใจ

(ระบำดาว, หน้า 6)

ในเรื่องบัลลังก์แสงเดือน ผู้เขียนก็พรรณนาถึงเดือนหรือมนทกานต์ไว้ว่าเป็นผู้หญิงที่สวยงาม สะดุดตา

รูปลักษณะของเธอเหมือนจะสะดุดตาไม่น้อยด้วยเรือนร่างสูงโปร่งกลมกลึงคือความ
เรียวและดวงตาดำขลับที่เป็นประกายจลลิตความมองทุกสิ่งและทุกคนอย่างเปิดเผย
มั่นใจ

(บัลลังก์แสงเดือน, หน้า 91)

มีฐานะดี

นอกจากผู้เขียนจะสร้างตัวละครให้มีรูปร่างหน้าตาดีแล้ว ฐานะเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่แสดงถึงความสมบูรณ์พร้อมของตัวละคร โดยปรากฏว่าในนวนิยายทั้ง 13 เรื่อง ผู้เขียนสร้างให้ตัวละครมีฐานะปานกลางถึงขั้นร่ำรวยทั้งสิ้น กล่าวคือไม่มีตัวละครสำคัญในนวนิยายของปิยะพร สักดีเกษม ที่มีปัญหาในด้านเศรษฐกิจหรือความยากจนเลย โดยฐานะของตัวละครนั้นผู้อ่านสามารถรับรู้ได้จากการบรรยายของผู้เขียนและการพิจารณาจากหน้าที่การงานของตัวละคร เช่น ภคพงษ์ จากเรื่อง ตะวันทอแสง ผู้เขียนบอกเล่าถึงฐานะที่ร่ำรวยของภคพงษ์ผ่านการสนทนาของตัวละครอื่น

“ภคพงษ์ เถลิงยศ” พินยาแน่นเสียงตอบ พลังมองหน้าลูกน้องหนุ่มสาวทั้งสอง

“เคยได้ยื่นชื่อไหม...” เขาสำทับ

ชีวินพยักหน้ารับ หากรสานิ่ง ขณะที่ในใจหวนนึกถึงข่าวในหน้าสังคมประเภท ‘กอสชิป’ เมื่อสองสามอาทิตย์ก่อน

‘ภคพงษ์ เถลิงยศ เดินทางจากประเทศเยอรมนีถึงไทยแล้วครู่ใหญ่ ๆ ส่วนเจ้ารอด พอร์ชสีขาวคู่อีพีก็กำลังจะถึงกรุงเทพฯ โดยทางเรือในเร็ววันนี้ สาว ๆ เมืองกรุงเตรียมเข้าคิวกันเป็นตุ๊กตาหน้ารถได้...’

“เศรษฐีเพลย์บอย...” ชีวินว่า

(ตะวันทอแสง, หน้า 14)

ศรุดาหรือทราย จากเรื่อง ทรายสีเพลิง ผู้เขียนก็แสดงให้เห็นว่าทรายเติบโตมากับพ่อเลี้ยงของเธอซึ่งมีฐานะร่ำรวย

อาคารสูงสีน้ำตาลหลังนั้นถูกทิ้งไว้เบื้องหลังห่างไกลออกไปทุกขณะ หญิงสาวอดนึกแปลกใจในชะตาชีวิตของตัวเองเสียมิได้...

ลำพังตัวเธอเอง แม้จะมีรายได้สูงและประสบความสำเร็จไม่น้อยเมื่อเทียบกับอายุ

ที่ยังเขว้า แต่ก็คงจะต้องขบคิดใคร่ครวญ ดิ้นรนอยู่นานที่เดียวกว่าจะตัดสินใจเข้ามาเป็น
หนึ่งใน ‘แมนฮัตตันไนต์’ ผู้คนที่อยู่อาศัยในเกาะแมนฮัตตัน...สถานที่ที่มีดินและอากาศ
แพงยิ่งกว่าทองคำ

และเธอก็จะต้องดิ้นรนกระเสือกกระสนไปอีกหลายปีที่จะได้มันมาเป็นกรรมสิทธิ์
รวมทั้งต้องทำงานอย่างหนักอย่างไม่ลืมหูลืมตาเพื่อเก็บรักษามันไว้

ก็เมืองนี้...เป็นที่รู้กันว่า ใครที่มีรายได้ไม่ถึงสามพันห้าร้อยเหรียญต่อเดือนอย่าได้
เผยหน้าเข้ามาอยู่อาศัย !

หากแต่เธอกลับได้รับ โอนมาง่าย ๆ จากบุคคลที่รักเธอยิ่งชีวิตในเดือนแรกที่เธอ
เลือกบริษัทรับออกแบบตกแต่งภายในและออกแบบงานกราฟิกแห่งหนึ่งในนิวยอร์กเป็นที่
ทำงาน...

(ทรายสีเพลิง, หน้า 113-114)

กานต์และกรณ จาก ใต้เงาตะวัน มาจากครอบครัวที่ทำธุรกิจในตระกูลเชษฐอิสราชัยซึ่งมี
ฐานะร่ำรวยมาก

ตราบจนกระทั่งถึงวันนี้ วันที่ธุรกิจของสี่พี่น้องแผ่ขยายครอบคลุมไปสู่หลาย
วงการ ทั้งสถาบันการเงิน กิจการการขนส่งทั้งทางบกและทางน้ำ การขนส่งมวลชน
กิจการส่งออกนำเข้าโรงงานอุตสาหกรรม...

ศูนย์กลางข้อมูล ตัวเลขและการเงิน อยู่ในมือ เกียรติ ฉาย และกานต์

(ใต้เงาตะวัน, หน้า 11)

มีการศึกษาและหน้าที่การงานดี

ความสมบูรณ์พร้อมอีกประการหนึ่งที่ปรากฏของตัวละครในนวนิยายของปิยะพร
ศักดิ์เกษมคือตัวละครในนวนิยายทั้ง 13 เรื่องล้วนได้รับการศึกษาดีหรือมีหน้าที่การงานดีทั้งสิ้น
โดยปรากฏว่าตัวละครในนวนิยายทั้ง 13 เรื่องล้วนแล้วแต่มีระดับการศึกษาขั้นต่ำในระดับปริญญา
ตรีจนถึงขั้นสูงสุดคือระดับปริญญาเอก จึงทำให้ตัวละครมีหน้าที่การงานที่ดีด้วย เช่น นภนต์ จาก
เรื่อง ในบ่วงมนตรา ผู้เขียนก็กล่าวว่ามีการศึกษาถึงระดับปริญญาเอก

“แม่กับพ่อของหวิว...รดจว่า...ตอนนั้นหวิวอายุหกขวบ น้าภนต์กำลังทำดีออกเตอร์
อยู่ที่เมืองนอก...คุณยายเรียกเขากลับมา”

(ในบ่วงมนตรา, หน้า 191)

ศรุตหรือทราย จากเรื่องทรายสีเพลิง จบการศึกษาปริญญาตรีเกียรตินิยมในมหาวิทยาลัยระดับไอวีลีกของสหรัฐอเมริกา (ไอวีลีก-มหาวิทยาลัยที่ถูกจัดอันดับว่าดีที่สุดใน 10 อันดับแรกของประเทศ)

“ไม่มีอะไรมากเกินไปสำหรับลูกสาวอย่างหนู...แชนดี้...เพื่อน ๆ ของพ่อก็ไม่มีใครมีลูกสาวสวย ฉลาดปราดเปรื่องด้วยเกียรตินิยมจากไอวีลีกเหมือนหนูเหมือนกัน” ศรุตพลอยหัวเราะไปด้วย...เธอและแม่ไม่ขาดทุน !...จริงแล้ว

(ทรายสีเพลิง, หน้า 147-148)

เดือนหรือมนทกานต์ จากเรื่องบัลลังก์แสงเดือนก็จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีที่เชียงใหม่และศึกษาต่อระดับปริญญาโทที่กรุงเทพ

...เธอได้พบกับสาวน้อยที่มีความงามจับตาราวกับแสงเย็นของดวงเดือนตรงตามความหมายในชื่อของเจ้าตัวเมื่อดวงเดือนลงทะเลเบียนเข้าเรียนชั้นปีที่หนึ่งเมื่อหกปีที่แล้วจริง ๆ ... หากถ้อยคำอวดโอ่ที่มีนัยว่า ‘รู้ทัน’ เสมอนั้น...ไม่จริงเลย !

ครั้นเมื่อมนทกานต์เลือกลงมาเรียนต่อในกรุงเทพฯ หญิงสาวก็ยังอุทิศส่้าหัดันรน สอบตามจนได้มาเรียนที่เดียวกันอีกครั้ง

(บัลลังก์แสงเดือน, หน้า 28)

สาลิน จากเรื่องระบำดาวจบการศึกษาระดับปริญญาตรีเกียรตินิยมอันดับหนึ่งที่คณะอักษรศาสตร์และสอบชิงทุนได้ไปศึกษาต่อระดับปริญญาโทที่ประเทศฝรั่งเศส

สาลินจบปริญญาตรีด้วยเกียรตินิยมอันดับหนึ่ง เธอจึงถูกเลือกเข้าเป็นอาจารย์ในทันที ทำงานอยู่ได้ไม่ถึงปี ก็สอบชิงทุนของมหาวิทยาลัยได้มาทำปริญญาโทที่ประเทศฝรั่งเศส

(ระบำดาว, หน้า 9)

จากตัวอย่างข้างต้นจะพบว่าผู้เขียนสร้างตัวละครให้มีลักษณะภายนอกไม่ว่าจะเป็นรูปร่างหน้าตา ฐานะ การศึกษาและหน้าที่การงานที่สมบูรณ์พร้อมแต่ต่อมาผู้เขียนกลับเสนอว่าตัวละครเหล่านี้กลับมีปัญหาในชีวิตทั้งสิ้น เช่น ภคพงษ์ที่มีความคับแค้นใจและมีความรู้สึกเกลียดชังผู้หญิง ทรายมีปัญหาขัดแย้งกับครอบครัว สาลินคับแค้นใจกับฐานะของตัวเอง เป็นต้น ซึ่งสามารถสะท้อนได้ว่าผู้เขียนต้องการเสนอให้เห็นว่าปัญหาหรือความทุกข์เป็นสิ่งที่สามารถเกิดขึ้นได้กับคน

ทุกคน ไม่ว่าคนผู้นั้นจะมีชีวิตที่ดีเลิศเพียงใดก็ตาม และความทุกข์ของมนุษย์นั้นล้วนเกิดขึ้นจากจิตใจของมนุษย์เอง ดังนั้น ไม่ว่ามนุษย์จะอยู่ในฐานะที่ดีเลิศหรือเพียงพร้อมเพียงใด หากจิตใจยังคงเป็นทุกข์ ส่วนประกอบที่ดีเลิศภายนอกก็ไม่อาจสามารถทำให้มนุษย์มีความสุขได้ ความทุกข์จะสามารถคลี่คลายลงได้ก็ด้วยการไม่ยึดติดกับสิ่งที่ก่อให้เกิดความทุกข์ในจิตใจ อันได้แก่กิเลสต่าง ๆ เช่น ความโกรธแค้น ความอาฆาตพยาบาท ความเกลียดชัง ความอิจฉาริษยา ความไม่พอใจกับสภาพของตัวเอง ความโลภทะยานอยาก เป็นต้น หากมนุษย์สามารถละการยึดติดกับความรู้สึกเหล่านี้ได้ มนุษย์จึงจะได้พบกับความสงบและเป็นสุขอย่างแท้จริง

การสร้างตัวละครที่มีรูปลักษณ์ภายนอกที่ดีแต่มีปัญหาในจิตใจจึงเป็นการสนับสนุนการที่ผู้เขียนต้องการเสนอแนวคิดในทางพุทธศาสนาว่ามนุษย์ทุกคนนั้นล้วนแล้วแต่มีกิเลสและกิเลสดังกล่าวนำพามนุษย์ไปสู่ปัญหาและความทุกข์ กิเลสเป็นสิ่งที่เกิดจากจิตใจ หากมนุษย์ยังยึดติดกับกิเลส มนุษย์ก็ต้องพบกับความทุกข์ไม่สิ้นสุด แต่หากมนุษย์ไม่ยึดติดกับกิเลส มนุษย์ก็จะพบกับความสงบและเป็นสุข เช่นที่ปิยะพร ศักดิ์เกษม กล่าวถึงการสร้างตัวละครในนวนิยายไว้ว่า ต้องการสร้างตัวละครทุกตัวให้มีกิเลส

ดิฉันสร้างตัวละครด้วยความเชื่อที่ว่าคนเรามีกิเลสทุกคน และเราเกิดมาเพื่อปลดกิเลสเหล่านั้น ยิ่งปลดกิเลสได้มากเท่าไร ชีวิตก็จะง่ายและมีความสุขขึ้น แต่ถ้าปลดไม่ได้ก็จะยิ่งหนักและยิ่งยากไปทุกอย่างก้าวของชีวิต ดิฉันเสนอเพื่ออยากให้คนทุกคนมีความสุขกับการมีชีวิตที่เลวพยายามเสนอช่องทางนี้ แต่ผู้อ่านจะเลือกเดินมาทางนี้หรือไม่ก็แล้วแต่บุคคล

(ปิยะพร ศักดิ์เกษม)

จึงสรุปได้ว่าปิยะพร ศักดิ์เกษมสร้างตัวละครให้มีลักษณะภายนอกที่ดี มีชีวิตที่เพียบพร้อม แต่กลับกล่าวว่าตัวละครมีปัญหาหรือความทุกข์ในชีวิตซึ่งเป็นการพลิกความคาดหมายของผู้อ่านก็เพื่อเสนอว่ามนุษย์แม้จะมีชีวิตที่ดีพร้อม แต่มนุษย์ก็ยังคงต้องพบกับปัญหาและความทุกข์หากยังปล่อยให้จิตใจตกอยู่ภายใต้อำนาจของกิเลส แต่หากมนุษย์ไม่ยอมให้กิเลสมีอำนาจเข้าครอบครองจิตใจ มนุษย์ก็จะได้พบกับความสงบและเป็นสุข อันนำไปสู่การเสนอแนวคิดและการแก้ไขปัญหาของตัวละครในนวนิยายของปิยะพร ศักดิ์เกษมที่ปรากฏ

การสร้างตัวละครที่พลิกผันความคาดหมายของผู้อ่านนี้เป็นกลวิธีที่ปิยะพร ศักดิ์เกษมใช้ในนวนิยายหลายเรื่อง ผู้อ่านจึงมักจะเห็นภาพลักษณะของตัวละครช่วงเริ่มเรื่องในลักษณะหนึ่ง แต่ต่อมาผู้อ่านก็จะพบว่าภาวะทางจิตใจที่แท้จริงของตัวละครนั้นอาจมิได้สอดคล้องกับลักษณะ

ภายนอกที่ปรากฏในช่วงเริ่มเรื่อง อันเป็นการสร้างภาพลักษณ์ให้กับตัวละครในลักษณะที่ตรงข้าม เพื่อเสนอว่ามนุษย์มีความซับซ้อนและมีหลากหลายแง่มุมในตัวเอง ลักษณะภายนอกที่คนทั่วไปเห็นนั้นอาจมิใช่ตัวตนที่แท้จริงหรือสะท้อนได้ถึงภาวะทางจิตใจของมนุษย์คนนั้น ผู้เขียนจึงต้องการสะท้อนว่ามนุษย์นั้นมีความซับซ้อน เราจึงไม่สามารถที่จะประเมินคุณค่าหรือตัวตนที่แท้จริงของมนุษย์ได้ด้วยการพิจารณาจากภาพลักษณ์ภายนอกเพียงอย่างเดียว

4.3 การสร้างตัวละครประกอบเพื่อเน้นความซับซ้อนของตัวละครสำคัญ

กลวิธีการสร้างตัวละครอีกลักษณะหนึ่งซึ่งปรากฏในนวนิยายของปิยะพร ศักดิ์เกษม คือการสร้างตัวละครประกอบเพื่อเน้นความซับซ้อนของตัวละครสำคัญ โดยผู้เขียนจะใช้ตัวละครประกอบในการทำให้ตัวละครสำคัญแสดงความคิดหรือพฤติกรรมที่ซับซ้อนในตัวเองออกมา ทำให้ผู้อ่านเห็นถึงความซับซ้อนของตัวละครสำคัญมากขึ้น การสร้างตัวละครประกอบเพื่อเน้นความซับซ้อนของตัวละครสำคัญปรากฏในนวนิยาย 7 เรื่อง ได้แก่ ตะวันทอแสง ใต้ร่มไม้เสี้ยว ดอกไม้ในป่าหนาว ทรายสีเพลิง ทางสายธาร ระบำดาว และ ในบ่วงมนตรา

เรื่อง ตะวันทอแสง คุณหญิงรัชนิเป็นตัวละครที่ทำให้ภคพงษ์แสดงความรู้สึกภายในจิตใจออกมา คุณหญิงรัชนิเป็นแม่ของภคพงษ์อันเป็นสาเหตุแห่งความคับแค้นใจของเขาเพราะเธอเคยทอดทิ้งเขาไปแต่งงานใหม่ตั้งแต่ภคพงษ์ยังเป็นเด็ก คุณหญิงรัชนิเป็นตัวละครที่กระตุ้นให้ตัวละครสำคัญคือภคพงษ์รู้สึกถึงปมปัญหาในจิตใจจากความคับแค้นที่เขาเคยถูกเธอทอดทิ้ง เช่น ในตอนที่ภคพงษ์กอดคุณหญิงรัชนิอันแสดงให้เห็นถึงภาวะทางจิตใจของภคพงษ์ที่โหยหาความรักและความอบอุ่นจากผู้เป็นแม่ตลอดมา

ร่างสันเทาด้วยแรงสะอื้นในอ้อมกอดของเขา ทำให้ความขឹងเกลียดในจิตใจของเขาละลายหายไปเกือบหมด เขากลับใจและรอคอย...รอคอย...ที่จะให้เธอเปล่งวาจาอะไรออกมาสักคำ...แต่ก็เปล่า !...เขาได้รู้ชัดเอาในขณะนั้นเองว่า ผู้หญิงคนนี้ไร้หัวใจ ฐานะที่เธอดำรงอยู่ในสังคมขณะนี้ต่างหากที่สำคัญเหนือสิ่งอื่นใด...

เขาให้โอกาสเธอแล้ว...และเธอก็เป็นฝ่ายทิ้งขว้างโอกาสนั้นเสียอย่างไม่ไยดี...เพียงแค่ว่าเธอจะเปิดเผยตัวเองกับเขา เรียกเขาว่าลูก หรือเรียกตัวเองว่าแม่ หรือแม่แต่จะระบายความคับแค้นจำเป็นของเธอให้เขาได้รับทราบ

เพียงแค่นี้เท่านั้น เขาก็พร้อมจะออกไปจากทิศทางชีวิตของเธอกลับมาในที่ที่เขาควรอยู่ จะไม่เกี่ยวข้องกับ รบกวณ หรือแม่แต่นึกตำหนิเธอเลยแม้แต่น้อย

(ตะวันทอแสง, หน้า 272-273)

จะพบว่าคุณหญิงรัชนี่เป็นตัวละครที่กระตุ้นให้ภคพงษ์แสดงความรู้สึกที่คับแค้นใจรวมถึงความรู้สึกที่โหยหาความรักออกมา ทำให้ผู้อ่านได้ทราบวาทะที่จริงการที่ภคพงษ์ต้องการแก้แค้นแม่ด้วยการคบหากับปรากฏิพย์น้องสาวเพื่อให้แม่คือคุณหญิงรัชนี่เสียใจนั้นเป็นเพียงการแสดงออกเพื่อบีบบังคับให้คุณหญิงรัชนี่แสดงตัวและยอมรับในตัวเขาเท่านั้น หากแม่ของเขายอมรับว่าเขาเป็นลูกคนหนึ่ง ภคพงษ์ก็จะลืมเลิกความตั้งใจทั้งหมด อันแสดงให้เห็นว่าสิ่งที่ภคพงษ์ต้องการอย่างแท้จริงนั้นคือความรักความอบอุ่นจากผู้เป็นแม่เท่านั้น เขามีได้ต้องการทำร้ายให้แม่หรือแม่แต่ผู้คนรอบข้างต้องเสียใจหรือเดือดร้อนจากการกระทำของเขาเลยแม้แต่น้อย

เรื่อง ไต้ร่มไม้เลื้อย วีราเป็นตัวละครที่ทำให้เห็นถึงความคิดและจิตใจที่คดึ้นรันทะเยอทะยานของพัทธ์ วารีเป็นผู้ที่พัทธ์ใช้เป็นหนทางในการนำพาเขาไปสู่ความสำเร็จ ด้วยหน้าที่การงานและทรัพย์สินเงินทองวารีจึงผลักดันให้พัทธ์ได้พบกับชีวิตที่ดี มีโอกาสได้เรียนในต่างประเทศ และได้ทำงานที่ตัวเองรัก ต่อมาวีราประสบอุบัติเหตุจนร่างกายผิดปกติ พัทธ์ต้องอดทนดูแลวีราด้วยสำนึกในมนุษยธรรมและบุญคุณที่วีรามีต่อเขา ทั้งที่ในส่วนลึกของจิตใจนั้นพัทธ์กลับต้องการที่จะคดึ้นรันทะเยอทะยานเพื่อให้ชีวิตอย่างอิสระในแนวทางของตัวเอง

“คุณนะก็คือวีราคนเดิมนะครับ มีแต่ผมเท่านั้นที่เปลี่ยนไปโดยสิ้นเชิง”
ขณะที่พูดออกไปดังนั้นก็ราวกับเขาได้จرحปลายมีดลงไปบนบาดแผลในใจคน...
บาดแผลเรื้อรังที่กำลังระบมกลัดหนอง...

...จริงซิ !...ชีวิตของเขา มีอยู่และเป็นไปก็เพื่อความเปลี่ยนแปลงเท่านั้น...
เปลี่ยนแปลงตนเองและชีวิตของตนเองไปยังจุดมุ่งหมายที่มุ่งหวัง จุดหมายที่ตั้งไว้เมื่อยามเยาว์... ‘พัทธ์จะมีให้เหมือนหรือมากกว่าที่เคยมี !...’

...พัทธ์ก็ไม่คาดคิดเลยว่า ชีวิตของเขาจะต้องมาติดกับอยู่ ณ จุดนี้
ในภาวะที่จำต้องหยุดนิ่งทั้งที่พลังใจภายในยังมุ่งมั่นคดึ้นรันทะเยอทะยานทั้งมวลก็
ยังคงร้อนรุ่ม และกระหายในความสำเร็จก้าวต่อ ๆ ไป...ชายหนุ่มพบว่ามันช่างเป็นภาวะที่
ขมขื่นจนยากจะบรรยายทีเดียว

เหมือนกับเขาต้องนั่งลงบนพวงหามด้วยความจำเป็น ทั้งที่มีทางเดินทอดยาวอยู่
ตรงหน้าให้เขาฝ่าฟัน

(ไต้ร่มไม้เลื้อย, หน้า 167)

วีราจึงเป็นตัวละครที่สะท้อนให้เห็นตัวตนของตัวละครสำคัญคือพัทธ์ในหลากหลายแง่มุม ทั้งความทะเยอทะยานและกระหายในความสำเร็จ รวมทั้งเนื้อแท้ของพัทธ์ที่เป็นผู้มีคุณธรรม รู้สึก

ถึงความผิดชอบชั่วดีสะท้อน ได้จากการที่พัทธ์ไม่ทอดทิ้งวีราเพื่อไปแสวงหาชีวิตใหม่ทั้งที่สามารถ
จะทำได้ วีราจึงเป็นตัวละครที่แสดงให้เห็นถึงความซับซ้อนทั้งด้านดีและไม่ดีในตัวของพัทธ์

เจนจारीเป็นตัวละครที่สะท้อนให้เห็นถึงจิตใจอันดีงามของตัวละครสำคัญคืออรพิม
เจนจारीเป็นเพื่อนกับอรพิมและเป็นคนรักเก่าของศิขรินสามีของอรพิม เธอได้ใช้เสน่ห์ของเธอแย่ง
ชิงศิขรินมาจากอรพิม การกระทำของเจนจารีน่าจะทำให้อรพิมโกรธและเกลียดชังเธอ แต่อรพิม
กลับยอมรับและเข้าใจทั้งศิขรินและเจนจारीอันสะท้อนถึงจิตใจที่ดีงามของอรพิม

“เราต้องยอมรับความจริง คุณรินรักเขาจะ ป้าใจ เขารักกันมาตั้งสิบกว่าปีแล้ว...
เพียงแต่มันไม่เข้าใจว่า ทำไมเจนเขาต้องเกลียดฉันด้วย...เขาเป็นคนทักทานไม่ให้คุณริน
เลิกกับฉัน เขาอยากจะอยู่ในสภาพที่สามารถหัวเราะเยาะฉัน ได้นานที่สุด...โชคคี่ที่คุณริน
ไม่กล้าขวางความต้องการของฉัน...”

(ได้ร่มไม้เลื้อย, หน้า 384)

เจนจारीจึงเป็นตัวละครที่สะท้อนให้เห็นถึงแนวความคิดในการดำเนินชีวิตของอรพิมที่มี
ความรักและความเข้าใจให้กับผู้คนรอบข้างเสมอ แม้ว่าผู้คนเหล่านั้นจะคิดร้ายต่อเธอก็ตาม อรพิม
ก็ยังคงมองผู้คนเหล่านั้นด้วยความรักและความเข้าใจ

เรื่อง ดอกไม้ในป่าหนาว เพชรช่วงซึ่งเป็นลูกสาวคนโตของหมอโชติและหมอปวยลยสี่เป็น
ตัวละครที่ทำให้ดวงลดาารู้สึกว่าเธอไม่ได้ได้รับความรักจากพ่อและแม่อย่างยุติธรรมจนทำให้ดวงลดา
เกิดความกดดันในจิตใจ เพราะเพชรช่วงสามารถใช้ชีวิตได้อย่างอิสระ ในขณะที่เธอต้องอยู่ภายใต้
กรอบการเลี้ยงดูที่เข้มงวด อีกทั้งเพชรช่วงเมื่อทำผิดไม่ว่าจะร้ายแรงเพียงใดก็จะได้รับการให้อภัย
เสมอ ในขณะที่ดวงลดาหากทำผิดก็ไม่มีโอกาสให้ได้แก้ตัว นอกจากนี้เพชรช่วงก็ไม่เคยแสดง
ความรักความห่วงใยต่อเธอในฐานะน้องสาวเลย เพชรช่วงจึงเป็นตัวละครที่ทำให้ดวงลดาารู้สึกถึง
ความกดดันและไม่มีความสุขทุกครั้งที่เราใกล้ชิด

ดวงลดาหนึ่ง กล้ากลืนความรู้สึกหลายอย่างไว้ภายใน...สองในจำนวนความรู้สึก
เหล่านั้นคือความโกรธและน้อยใจ...บางครั้งเธอก็คิดว่าเพชรช่วงเกลียดและรังเกียจเธอ...

...โดยแท้จริงแล้ว ดวงลดาก็ไม่ชอบเผชิญหน้ากับพี่สาวคนเดียววันก...เธอไม่สบาย
ใจเลยที่ได้เห็นพ่อแม่ผู้ภาคภูมิของเธอ ‘หงอ’ และกระวีกระวาดลนลานกับลูกสาวคนโต
ขนาดนั้น...เธอกระสับกระส่ายแทบจับไข้ทุกครั้งเมื่อต้องอยู่ในสายตาเขินชาเกือบจับผิด
ของเพชรช่วง ดวงลดาเองก็รู้สึกอยู่แก่ใจไม่มีความต้องการจะใกล้ชิดพบปะในสายตาคู่นั้น...

(ดอกไม้ในป่าหนาว, หน้า 164-165)

นอกจากเพชรช่วงแล้ว หมอโชติและหมอพลอยสี่ซึ่งเป็นพ่อและแม่ของดวงลดาก็เป็นตัวละครที่ทำให้ผู้อ่านเห็นความคับแค้นและความกดดันในจิตใจของดวงลดา

...สำหรับท่านทั้งสอง...แม้ว่าเธอจะเป็นลูก แต่เธอก็ 'ต้อง' เป็นลูกที่เฉลิวฉลาด ว่องไว ใฝ่สูง และประสบความสำเร็จเท่านั้น...เธอจึงไม่อาจปล่อยวางและสนุกสนานไปกับสิ่งใด ๆ ในชีวิตได้จนกว่าจะบุกป่าฝ่าดงไขว่คว้าหาความสำเร็จให้พบตามที่ท่านกำหนด และเรียกร้องต้องการ

บางครั้ง เธอถึงกับเคยรู้สึกว่าคุณจะไม่รักหากเธอไม่ได้ดังที่ท่านตั้งเป้าหมายไว้!

(ดอกไม้ในป่าหนาว, หน้า 302)

เพชรช่วง หมอโชติ และหมอพลอยสี่ จึงเป็นตัวละครที่ทำให้เห็นว่าดวงลดานั้นเติบโตมาในสภาพแวดล้อมที่กดดันและไม่มีความสุข ทั้งความกดดันจากการเลี้ยงดูของหมอโชติและหมอพลอยสี่ และความไม่สบายใจที่ต้องอยู่ใกล้ชิดกับเพชรช่วงซึ่งมีท่าทีเย็นชากับเธอ อันเป็นปัจจัยที่ทำให้ดวงลดาต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงความคิดและจิตใจจนนำไปสู่การตัดสินใจเลือกใช้ชีวิตอย่างเรียบง่ายและมีความสุขกับนำโชคในท้ายที่สุด

เรื่อง ทรายสีเพลิง ฉานเป็นเพื่อนสนิทกับคู่รักของทราย ความใกล้ชิดที่ฉานมีต่อทรายสามารถแสดงถึงตัวตนของทรายที่มีนิสัยชอบเอาชนะ แม้ในเรื่องของความรักทรายก็นิยมชมชอบการใช้เสน่ห์ของตัวเองเพื่อผูกมัดให้ผู้ชายที่อยู่รอบตัวหลงใหลในตัวเธอ

...ชายหลายคนที่ถูกวงเสน่ห์ของเธอ ไม่เคยได้รับความเป็นเพื่อนอย่างที่เขาได้รับ และชายผู้ได้รับความเป็นเพื่อนแท้จากเธอ...เช่นศิลา...ก็ไม่เคยได้มี 'คืนแห่งความทรงจำ' ร่วมกับเธอเช่นที่เขาเคยมี!

หลายครั้งที่เขาบอกตัวเองว่าเขารักและต้องการผู้หญิงคนนี้ หลายครั้งที่เขาอยากจะผูกมัดผลักดันเธอ หากก็ต้องหยุดยั้งความคิดนั้นไปเสียทุกครั้ง ส่วนหนึ่งก็คงจะเช่นเดียวกับที่เธอพูดมาเมื่อครู่...เขายังไม่อยากจะเสียเพื่อนที่รู้ใจที่สุดคนนี้ไป...และอีกส่วนหนึ่งก็อาจจะเป็นเพราะความสำนึกที่ว่าแท้ที่จริงแล้วเขาไม่เคยหยิ่งลึกได้ถึงก้นบึ้งแห่งจิตใจของเธอเลย...

(ทรายสีเพลิง, หน้า 157)

แม้ฉานจะหลงใหลในตัวทรายและต้องการแต่งงานด้วย แต่ในส่วนลึกนั้นฉานก็รู้สึกวาทรายมีนิสัยหลายอย่างที่ซับซ้อนเกินกว่าที่เธอจะสามารถเข้าใจได้

พัชระเป็นตัวละครประกอบอีกตัวหนึ่งที่ผู้เขียนใช้เพื่อแสดงให้เห็นถึงความซับซ้อนในตัวทราย โดยพัชระเป็นคู่หมั้นของลูกศร ทรายซึ่งต้องการแก้แค้นลูกศรจึงใช้พัชระเป็นเครื่องมือในการทำร้ายจิตใจของเสาวนีย์ผู้เป็นแม่เลี้ยงของลูกศรด้วยการหว่านเสน่ห์จนทำให้พัชระหลงใหลในตัวเธอ

ทุกครั้งหญิงสาวก็จะหลอกล่อให้หนุ่มน้อยผู้นั้นถลำลึกด้วยความอ่อนหวานสดใส ทว่าทำท่าย มอมเมาความคิดและจิตใจที่ไม่เคยกับมา ยา ด้วยสัมผัสที่เธอกำหนดขอบเขตไว้เพียงแค่มือเหิน ทว่าร้อนเร่า

ศรดารู้ว่า ความกระหายจะได้ครอบครองและความต้องการที่จะคืนรินให้พ้นจากสภาพที่ผูกมัดอยู่กำลังเพิ่มมากขึ้นทุกวันในใจของพัชระ

(ทรายสีเพลิง, หน้า 506)

ฉานกับพัชระจึงเป็นตัวละครที่สะท้อนให้เห็นถึงตัวตนของทรายที่โหยหาความรักและแสวงหาชัยชนะไม่สิ้นสุด ทรายใช้เสน่ห์ของตนเองผูกมัดผู้ชายอย่างฉานและพัชระเพื่อสนองความพึงพอใจของเธอ ในขณะที่เดียวกันก็ใช้คนทั้งสองเป็นเครื่องมือในการทำร้ายลูกศรและเสาวนีย์ ตัวละครทั้งสองจึงเป็นตัวละครที่สะท้อนให้เห็นถึงกิเลสในจิตใจของทรายได้ชัดเจนที่สุด

เรื่อง ทางสายธาร นุสรเป็นตัวละครที่สะท้อนให้เห็นตัวตนของตัวละครสองตัวคือ ลอองงค์และวิรงรอง นุสรเป็นผู้ที่ลอองงค์หลงรักและเขาก็รักเธอ แต่ลอองงค์ก็ไม่ยินยอมที่จะผูกมัดด้วยความสัมพันธ์ที่จริงจัง เธอจึงเพียงแค่อัดเสน่ห์เพื่อผูกมัดนุสรให้ทำตามความต้องการของเธอเท่านั้น

...เขาช่างไม่เคยต่อต้านทัศนคติเธอได้...ชายหนุ่มมิได้คิดเฉลียวใจสักนิดว่า เขาสีที่กำลังถูกเธอชักจูง ครอบงำ และหากนับถึงวันนี้ ชีวิตของเขาก็ออกนอกกริคนอกรอยเบี่ยงเบนออกมาจากเส้นทางที่เคยคิดกำหนดไว้มาไกลไม่ใช่เล่นทีเดียว

(ทางสายธาร, หน้า 46)

ในขณะที่วิรงรอง นุสรกลับมีความรักต่อเธออย่างแท้จริง เมื่อเขาได้ใกล้ชิดกับวิรงรองเขาก็ได้รู้ว่าวิรงรองแตกต่างจากลอองงค์เพราะวิรงรองมีจิตใจที่งดงาม ไม่คืนรินทะเลาะทะเลาะกัน พอใจ

และมีความสุขกับชีวิต ในที่สุดเขาก็เลือกที่จะใช้ชีวิตอย่างสงบและเรียบง่ายกับวิริงรองมากกว่าที่จะเลือกใช้ชีวิตกับลออองค์แม้ว่าเขาอาจจะได้พบกับชีวิตที่รุ่งโรจน์บนเส้นทางสายนั้นก็ตาม นุสรจึงเป็นตัวละครที่สนับสนุนให้เห็นถึงตัวตนที่แตกต่างระหว่างลออองค์กับวิริงรองได้ชัดเจนมากขึ้น

“ใคร ๆ อาจมองว่าเส้นทางที่ผมเลือก...การมาอยู่ที่นี่กับลิลลี่ สอนหนังสือในเมืองเงียบ ๆ ห่างไกลบ้านเกิดเมืองนอน เป็นเส้นทางที่ไม่น่าเดินเอาเสียเลย มีแต่ความราบเรียบเฉื่อยช้า ถ้าเปรียบกับอีกทางที่ผมไม่เลือก เพราะเส้นทางสายนั้นมีแต่ความรุ่งโรจน์ โดดเด่น ชนิดที่จะผลักดันให้เราก้าวถึงจุดสูงสุดได้ในเวลาอันสั้น...ผมรัก ต้องการ และรู้ว่าตัวเองเหมาะที่จะเดินบนเส้นทางสายนี้...”

(ทางสายธาร, หน้า 382-383)

นุสรจึงเป็นตัวละครที่สะท้อนให้เห็นถึงความคิดและจิตใจของลออองค์และวิริงรองซึ่งมีความต้องการและมีเส้นทางเดินชีวิตที่แตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง

เรื่อง ระบำดาว ลดาเป็นเพื่อนสนิทของสาลิน คำพูดของลดาที่กล่าวถึงสาลิน ทำให้ผู้อ่านเห็นถึงตัวตนของสาลินว่าเธอเป็นผู้หญิงที่เฉลียวฉลาด ทั้งยังมีความเชื่อมั่นในคุณสมบัติที่ดีเลิศของตัวเอง

“ถ้าฉันเป็นลิน คงรำคาญ” ลดาบ่นเบา ๆ

“เกิดเป็นคนสวยนี้จะรู้สึกยังไงนะ ฉันเห็นลินดูมอม ถูกเดินตาม ถูกตีอมาตั้งแต่สมัยอยู่จุฬาฯด้วยกันแล้ว...”

...ลดาพูดพลางเหลือบสายตาไปทั่วตัวเพื่อนสาวอย่างชื่นชม...เมื่อเข้าเรียนในมหาวิทยาลัย ก็ได้เรียนในคณะอักษรศาสตร์ด้วยกัน...รูปโฉมของสาลิน ทำให้ลดาต้องบ่นรำคาญอยู่เสมอ ๆ เมื่อมีหนุ่มน้อยหนุ่มใหญ่หลายนายมาเฝ้ามอง...ถึงแม้จะไม่เคยให้ความหวังกับใครจริงจัง หากสาลินก็ไม่เคยตัดไมตรีกับใครเช่นกัน

วิธีการเช่นนี้ ทำให้ลดาอดรำพึงอยู่ในใจไม่ได้ว่า เพื่อนสาวของเธอนั้น ‘ฉลาด’!

(ระบำดาว, หน้า 6-7)

เมื่อสาลินสูญเสียความเชื่อมั่นภายหลังคบกับภาทิส ลดาก็เป็นผู้ปลุกเร้าให้สาลินซึ่งเคยเป็นคนที่เชื่อมั่นในตัวเองกลับมาเชื่อมั่นในตัวเองอีกครั้ง

“ลินมีค่า และรู้ค่าของตัวเองดี อย่าให้ใคร ‘เก็บ’ เธอไว้ ลินเป็นดาว ควรจะต้อง
เปล่งแสงสุกใสอยู่บนท้องฟ้า ไม่ใช่มากลายเป็นก้อนดินธรรมดาๆ อยู่ในอุ้งมือของใคร”

“พูดเสียแก่เชียวนะ ลดา”

“ฉันหมายความว่า ความรักต้องควบคู่มากับความนับถือปกป้องศักดิ์ศรีของกัน
และกันด้วย ไม่ใช่จะมีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ‘ได้’ อยู่คนเดียว”

(ระบำดาว, หน้า 265)

นอกจากลดาที่ปลูกเร้าสาลินแล้ว พ่อและแม่ของสาลินก็เป็นตัวละครที่ผู้เขียนสะท้อนให้
เห็นว่าเป็นผู้ที่ผลักดันสาลินเพื่อให้โดดเด่นทุกทางตลอดมา พ่อแม่ของเธอจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่
สะท้อนให้เห็นว่าสาลินเป็นคนที่เชื่อมั่นในตัวเอง

“พ่อกับแม่ทำทุกอย่างเพื่อสนับสนุนลูก”

“เราไม่ได้เลี้ยงลินมาให้ดีกว่าใคร... ตอนที่เรายังไม่มีเงินมากเท่านี้ เราก็ผลักดัน
ลินจนสุดตัวสุดกำลัง ลินขึ้นไปได้สูงกว่าหลาย ๆ คนแล้ว พ่อกับแม่ก็พอใจ ตอนที่เรามี
เงิน เราก็ขอมุมเทจนถึงที่สุด เพื่อให้ลินได้ทุกอย่างที่ลินต้องการ เช็ดหน้าอยู่ในสังคมได้
ไม่ต้องอายใคร”

จริงซิ! พ่อและแม่ของเธอมิได้เลี้ยงเธอมาให้ดีกว่าใคร หรือตกเป็นเมียล่างใคร

ทั้งสิน

ท่านทั้งสอง... โดยเฉพาะอย่างยิ่งพ่อ ปลูกเร้าให้เธอดิ้นรนต่อสู้เพื่อความเป็นหนึ่ง
อยู่เสมอ...

(ระบำดาว, หน้า 252)

ลดา กับ พ่อและแม่ของสาลินจึงเป็นตัวละครที่สะท้อนให้เห็นตัวตนของตัวละครสำคัญคือ
สาลินที่เป็นคนเฉลียวฉลาดและเชื่อมั่นในตัวเองมาแต่เดิม เมื่อเธอสูญเสียความเชื่อมั่นไปภายหลัง
คบหากับภทิส การปลูกเร้าจากลดาและพ่อกับแม่ก็ทำให้เธอตระหนักถึงคุณค่าของตัวเองและ
กลับมามีความเชื่อมั่นเหมือนเดิมและตัดสินใจยุติความสัมพันธ์กับภทิสได้ ตัวละครทั้งสองจึงเป็น
ตัวละครที่ผู้เขียนใช้เพื่อแสดงให้เห็นว่าสาลินสามารถตระหนักถึงคุณค่าของตัวเองและเรียกความ
เชื่อมั่นในตัวเองกลับคืนมาได้ก็เพราะเธอเป็นคนเฉลียวฉลาดและมีความเชื่อมั่นในตัวเองมาแต่
เดิมอยู่แล้ว

เรื่อง ในบ่วงมนตรา วิชชวิญญูเป็นตัวละครที่ผู้เขียนใช้เพื่อสะท้อนถึงแง่มุมส่วนลึกในจิตใจของภนงค์ จารวีร์ซึ่งเดิมมองว่าภนงค์เป็นคนที่ไม่มีเหตุผลและเกรี้ยวกราดที่รับรู้ถึงภูมิหลังรวมทั้งมองเห็นตัวตนที่แท้จริงของภนงค์เมื่อเขามีปัญหาขัดแย้งกับวิชชวิญญู

น่าจะมီးอะไรบางอย่างกดดันภนงค์อยู่...อะไรบางอย่างที่ทำให้เขากระด้างและ 'ร้อน' กับผู้เป็นหลานสาวมากมายขนาดนี้

...มาก...จนแทบไม่เหลือคราบของคนที่เป็นทุกข์เป็นร้อนกับอาหารการกินของ วิชชวิญญูเมื่อเช้า และก็ราวกับจะกลายเป็นคนละคนกับชายหนุ่มผู้เยือกเย็นและเปิดกว้างจนยอมรับข้อบกพร่องของตนเอง เท่า ๆ กับยินดีรับฟังความเห็นของเธอเมื่อก่อนเที่ยงวันนี้

อันที่จริงถ้อยคำสงบอ่อนโยนเปี่ยมไปด้วยความครุ่นคิดใคร่ครวญของเขายังดังก้องอยู่ริมหูของเธอนี่เอง 'คงเป็นฉันเองที่ไม่ยอมเข้าใจ เข้าไม่ถึงความคิดและความรู้สึกของเด็กอย่างหิว' และ 'ฉันจะลองคิดและสำรวจทำที่ระหว่างเรา น้ำหลานอีกสักครั้ง'

(ในบ่วงมนตรา, หน้า 242-243)

วิชชวิญญูจึงเป็นตัวละครที่ผู้เขียนใช้สะท้อนถึงตัวตนที่ซับซ้อนของภนงค์ซึ่งเป็นตัวละครสำคัญเพื่อแสดงให้เห็นว่าแท้ที่จริงในส่วนลึกของภนงค์นั้นมีความรักและห่วงใยในตัววิชชวิญญูซึ่งเป็นหลานสาวมาก มิได้เกลียดชังเธอเหมือนกับความเกรี้ยวกราดที่ภนงค์แสดงออกต่อวิชชวิญญู ผู้เขียนจึงใช้วิชชวิญญูเพื่อสะท้อนถึงส่วนลึกของจิตใจในด้านดีของภนงค์ให้จารวีร์ได้เห็นและนำไปสู่ความเข้าใจและเกิดการยอมรับในตัวเอง

เมื่อพิจารณาจะพบว่าการสร้างตัวละครประกอบเป็นกลวิธีหนึ่งของผู้เขียนใช้เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงความซับซ้อนในความคิดและจิตใจของตัวละครสำคัญ เพราะตัวละครสำคัญในนวนิยายทุกเรื่องพบว่าผู้เขียนสร้างให้มีลักษณะที่ซับซ้อนทั้งสิ้น ตัวละครประกอบเหล่านี้จะช่วยสะท้อนตัวตนที่แท้จริงของตัวละครสำคัญเพื่อช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจตัวละครสำคัญนั้นรวมถึงเข้าใจแนวคิดที่ผู้เขียนจะนำเสนอต่อไปได้ โดยมีข้อสังเกตว่าตัวละครประกอบที่สะท้อนให้เห็นตัวตนของตัวละครสำคัญนั้นมักเป็นตัวละครที่มีความใกล้ชิดจนสามารถทำให้เห็นถึงตัวตนและความคิดของตัวละครสำคัญได้ เช่น เป็นบุคคลในครอบครัวหรือเพื่อนสนิท เป็นต้น

4.4 การสร้างตัวละครเชื่อมโยงกัน

ลักษณะ 'พิเศษ' ประการหนึ่งในนวนิยายของปิยะพร ศักดิ์เกษมคือ มีการสร้างตัวละครเชื่อมโยงกันด้วยการให้ตัวละครซึ่งมีบทบาทในนวนิยายเรื่องหนึ่งไปปรากฏบทบาทในนวนิยายอีก

เรื่องหนึ่ง การสร้างตัวละครเชื่อมโยงกันในลักษณะนี้เป็นลักษณะที่ปรากฏในนวนิยายที่มีชื่อเสียงของนักเขียนอื่น ๆ มาก่อน เช่น นวนิยายเรื่องปริศนา เจ้าสาวของอานันท์ และรัตนาวดี ของ ว. ณ ประมวลมารค หรือนวนิยายของคอกไม้สด เป็นต้น

การสร้างตัวละครเชื่อมโยงกันในลักษณะนี้มีส่วนดีคือทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกผูกพันกับตัวละครตัวเดิมที่เคยมีบทบาทในนวนิยายเรื่องอื่นมาแล้ว นอกจากจะส่งผลดีในแง่ของการตลาดที่ทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกอยากติดตามอ่านนวนิยายเรื่องใหม่ที่ตัวละครตัวเดิมกลับมา มีบทบาทอีกครั้งก็ยังสามารถทำให้ผู้อ่านได้เห็นตัวตนของตัวละครดังกล่าวในแง่มุมที่ซับซ้อนมากขึ้น อย่างไรก็ตามอย่างไรก็ดีเรื่องราวในนวนิยายแต่ละเรื่อง รวมถึงตัวละครในนวนิยายแต่ละเรื่องนั้นจะมีเอกภาพในตัวเอง กล่าวคือมีรายละเอียดของตัวละครที่เกี่ยวข้องกับเรื่องและจบสมบูรณ์ในนวนิยายเรื่องนั้นได้ การสร้างตัวละครเชื่อมโยงกันระหว่างนวนิยายเรื่องหนึ่งกับอีกเรื่องหนึ่งจึงเป็นแค่ส่วนขยายที่จะทำให้รับรู้ถึงรายละเอียดและความซับซ้อนของตัวละครแต่ละตัวหรือเชื่อมโยงเรื่องราวให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้นเท่านั้น ดังเช่นที่ปิยะพร ศักดิ์เกษม กล่าวถึงการสร้างตัวละครเชื่อมโยงกันในนวนิยายของตนว่า

“...ถึงแม้นวนิยายของดิฉันแต่ละเรื่องจะมีตัวละครเกี่ยวโยงกัน แต่ทุกเรื่องก็จบสมบูรณ์ในตัวเอง ไม่มีความจำเป็นต้องอ่านต่อกันและไม่จำเป็นต้องเอาเรื่องมาต่อกัน ยกเว้นแต่ว่าผู้อ่านจะนึกสนุกที่จะทำอย่างนั้น”

(สกุลไทย, หน้า 63)

การสร้างตัวละครเชื่อมโยงกันในนวนิยายของปิยะพร ศักดิ์เกษม อาจกล่าวได้ว่ามี 3 ลักษณะคือตัวละครประกอบในเรื่องเดิมเป็นตัวละครสำคัญในเรื่องใหม่ ตัวละครสำคัญในเรื่องเดิมเป็นตัวละครประกอบในเรื่องใหม่ ตัวละครประกอบในเรื่องเดิมเป็นตัวละครประกอบในเรื่องใหม่ และการกล่าวถึงตัวละครเรื่องเดิมในเรื่องใหม่ โดยผู้วิจัยพิจารณาเรื่องเดิมหรือเรื่องใหม่จากลำดับปีที่นวนิยายพิมพ์รวมเล่ม

4.4.1 ตัวละครประกอบในเรื่องเดิมเป็นตัวละครสำคัญในเรื่องใหม่

การใช้ตัวละครเชื่อมโยงลักษณะแรก queปรากฏคือการใช้ตัวละครประกอบในนวนิยายเรื่องเดิมมาเป็นตัวละครสำคัญในนวนิยายเรื่องใหม่ ผู้เขียนจะใช้ตัวละครที่เคยใช้เป็นตัวละครประกอบในนวนิยายเรื่องก่อนหน้ามาเป็นตัวละครสำคัญในนวนิยายเรื่องใหม่ ทำให้ผู้อ่านที่เคยอ่านนวนิยายเรื่องเดิมซึ่งเคยรับรู้ลักษณะและภูมิหลังของตัวละคร โดยสังเขปได้รับรู้รายละเอียดเกี่ยวกับตัวละคร

มากขึ้นและได้เห็นบทบาทของตัวละครมากขึ้นด้วย การนำตัวละครประกอบจากเรื่องเดิมมาเป็นตัวละครสำคัญในเรื่องใหม่ปรากฏในนวนิยายดังนี้

ตารางที่ 4 : แสดงตัวละครประกอบในเรื่องเดิมเป็นตัวละครสำคัญในเรื่องใหม่

ตัวละคร	นวนิยายเรื่องเดิม	บทบาทประกอบ	นวนิยายเรื่องใหม่	บทบาทสำคัญ
นำโชค	<u>ระบำดาว</u>	นำโชคเป็นน้ำชายของงามสรรพสุรักใหม่ของภาทิศ	<u>ดอกไม้ในป่าหนาว</u>	นำโชคคือพ่อที่แท้จริงของดวงลดาและทำให้ดวงลดาเปลี่ยนความคิด
พัทธ์	<u>ดอกไม้ในป่าหนาว</u>	พัทธ์เป็นคนรักของเพชรช่วง พี่สาวของดวงลดา	<u>ไต้ร่มไม้เลื้อย</u>	พัทธ์เป็นชายหนุ่มผู้มีอดีตที่คับแค้นส่งผลให้พัทธ์เป็นคนเห็นแก่ตัวและทะเลาะทะเลาะ
พิมลพัทธ์	<u>ไต้ร่มไม้เลื้อย</u>	พิมลพัทธ์เป็นบุตรสาวของอรพิมกับศิขรินในวัยทารกและพัทธ์รับพิมลพัทธ์มาเลี้ยงดูภายหลังจากที่อรพิมเสียชีวิต	<u>เรือนศิรา</u>	พิมลพัทธ์เป็นหญิงสาวผู้รับมรดกเรือนศิราและถูกปองร้ายจากใครบางคน
มณฑกานดี (เดือน)	<u>เรือนศิรา</u>	เดือนเป็นหลานสาวของมาลัยซึ่งเปิดร้านขายของเก่าในเชียงใหม่เดือนเป็นผู้ที่จับคนร้ายซึ่งขโมยทรัพย์สินจากบ้านของอรินมาขายที่ร้านของเธอ	<u>บัลลังก์แสงเดือน</u>	เดือนเป็นหญิงสาวที่มีความคับแค้นใจจากการที่ถูกแม่ทอดทิ้งในวัยเด็กเพื่อไปแต่งงานใหม่เป็นภรรยาใหม่ของชาวต่างชาติ
จารวีร์	<u>เรือนศิรา</u>	จารวีร์เป็นบุตรสาวของศิขรินกับเงินจารีรอดชีวิตจากเหตุเครื่องบินตกแต่ก็ต้องพักรักษาตัวเพื่อรักษาร่างกายที่ผิวกายได้การดูแลของอรินกับพิมลพัทธ์	<u>ในบ่วงมนตรา</u>	จารวีร์เป็นหญิงสาวที่มีอำนาจพิเศษสามารถรู้เหตุการณ์ล่วงหน้าและสามารถติดต่อกับวิญญาณของหน่อเมืองจนสามารถช่วยเหลือกันและกันและวิเศษวิเศษได้

กอบบุญ	ลับแลลายเมฆ	กอบบุญเป็นเพื่อนของ จิรณาและช่วยดูแล จิรณาภายหลังที่จิรณา รอดจากการถูกจิม ข่มขืน	บ้านร้อยดอกไม้	กอบบุญเป็น บุตรชายของกรีก และเป็นผู้ที่กรีกใช้ ให้แย่งชิงบ้านร้อย ดอกไม้จากปาฏิ

การนำตัวละครที่มีบทบาทเป็นตัวละครประกอบในนวนิยายเรื่องเดิมมามีบทบาทเป็นตัวละครสำคัญในนวนิยายเรื่องใหม่ ทำให้ผู้อ่านได้รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวละครตัวนั้นมากขึ้น โดยเฉพาะในด้านภูมิหลังอันสนับสนุนพฤติกรรมของตัวละคร เช่น ในเรื่อง ดอกไม้ในป่าหนาว เมื่อพิจารณาตัวละครประกอบคือพัทธ์ซึ่งเป็นคนรักของเพชรช่วงจะพบว่าผู้เขียนกล่าวไว้ว่าพัทธ์เป็นคนที่มุ่งแสวงหาผลประโยชน์โดยมิได้คำนึงถึงความถูกต้อง เห็นได้จากการที่พัทธ์คิดที่จะหักหลังจินตน์เพื่อยื่นข้อเสนอให้กับศิลาที่เขาเห็นว่ามีความสามารถและน่าจะดูแลบริษัทของเขาได้มากกว่าเนตินัย ทั้งที่ศิลามีความคิดขัดแย้งกับพัทธ์ในตอนแรก แต่ด้วยความพึงพอใจในความสามารถของศิลาก็ทำให้พัทธ์คิดที่จะเลือกศิลาเป็นหุ้นส่วนมากกว่าจินตน์ที่สนับสนุนพัทธ์มาตั้งแต่ต้น การปรากฏตัวของพัทธ์จึงทำให้ผู้อ่านได้รู้จักพัทธ์ในฐานะของนักธุรกิจผู้ร่ำรวยที่มากด้วยเล่ห์เหลี่ยมและความเชื่อมั่นในตัวเอง

พัทธ์รับมือเรียวยาวอย่างมือศิลปินนั้นมาบีบกระชับ...เขาได้รับข้อเสนอที่เหมาะสมใจทีเดียว มันคือความสำเร็จ หากมองเพียงแค่ธุรกิจ ทว่าเขาก็ยังคงคิดเสียดาย ‘คุณภาพ’ ของศิลา...ชายหนุ่มจึงไม่วายประวิงเวลาต่อไปอีกว่า

“ผมอยากขอให้คุณคิดไตร่ตรองอีกสักกระยะ...ถ้าคุณคิดเปลี่ยนใจผมก็จะดีใจมาก แต่ถ้าคุณยังคงยืนยัน...เราจะทำการซื้อขายกันก็ต่อเมื่อคุณกลับจากนิวยอร์ก...”

“คุณน่าจะได้ข่าวแล้วป่านนี้ อาจกำลังตามหาตัวคุณอยู่...”

“คุณพัทธ์...” ศิลาคราง คาคไม่ถึงจริง ๆ ว่าคู่สนทนาจะรู้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวเขามากถึงขนาดนี้

“...นั่งอยู่ในที่สูงก็มักจะมองไปได้ไกลเสมอ...” เป็นคำพูดลอย ๆ กิ่งบอกกล่าว มีความทะนงและมั่นใจในตัวเองแอบแฝงอยู่ในกระแสบางเสียงนั้น...

(ดอกไม้ในป่าหนาว, หน้า 293-294)

ต่อมาในนวนิยายเรื่อง ได้ร่มไม้เลื้อย ผู้เขียนได้นำพัทธ์มาเป็นตัวละครสำคัญของเรื่องก็ทำให้ผู้อ่านเห็นถึงภูมิหลังของพัทธ์โดยละเอียดว่าสาเหตุที่พัทธ์เป็นคนที่มุ่งแสวงหาแต่ผลประโยชน์ก็เพราะความคับแค้นใจจากภูมิหลังในวัยเด็กที่ครอบครัวของเขาเคยร่ำรวยแล้วล้มละลาย พัทธ์จึง

ต้องดิ้นรนแสวงหาความสำเร็จเพื่อชดเชยกับปมด้อยในอดีตจนนำไปสู่อุปนิสัยที่มุ่งแสวงหาผลประโยชน์ใส่ตัวเองโดยไม่คำนึงถึงคนอื่นของพัทธ์ ทำให้ผู้อ่านเห็นภูมิหลังและการพัฒนาพฤติกรรมจนนำไปสู่ตัวตนของพัทธ์ชัดเจนขึ้น

ในเรื่อง เรือนศิรา ผู้อ่านจะได้รู้จักกับตัวละครคือมณฑกานต์หรือเดือนในตอนที่น่ายลน่าสนใจของเรือนศิราที่ขโมยมาจากบ้านของอรินมาขายแล้วบอกว่าเป็นของจากหิ้งบูชาพระที่บ้าน จากความเชื่อชาวจีนด้านของเก่าทำให้เดือนสามารถรู้ได้ทันทีว่าของดังกล่าวเป็นของที่ขโมยมาเพราะเป็นของที่มีมูลค่าสูงมาก แต่ผู้เขียนก็แสดงให้เห็นว่าเธอเป็นคนที่มิหวงพิริบและมีความสุขุมเยือกเย็น เพราะเธอไม่แสดงท่าทีให้นายลือรู้ตัว แต่กลับใช้ความเยือกเย็นถ่วงเวลาไว้เพื่อให้มาลัยและตำรวจมาจับกุมนายลือที่ร้าน

มณฑกานต์วางหู แม้จะยังอยู่ในวัยสาว หากความที่คลุกคลีอยู่กับการซื้อขายของเก่ามานานทำให้เธอมีทั้งเหลี่ยมและเล่ห์ในแง่ของการค้าขายไม่น้อยไปกว่าความชำนาญในเรื่องการ ‘ดู’ คัดสรรและแบ่งระดับสินค้า...นอกจากจะได้ร่ำเรียนมาโดยตรงแล้ว เธอยังมีประสบการณ์จากการช่วยงานนำสาวมาตั้งแต่ยังเป็นเด็กหญิง วิ่งเข้าวังออกนับจากวันแรกที่มาลัยลาออกจากงานที่พิพิธภัณฑสถาน ‘เรือนศิรา’ มาเปิดธุรกิจของตนเอง

หญิงสาวเดินออกมาหน้าร้าน ส่งยิ้มให้กับเด็กหนุ่มผู้นั่งกระสับกระส่ายอยู่ด้วยสีหน้าปกติ รอบคอบพอที่จะไม่หันหลังให้แม่สักอึดใจเดียว กระทั่งยามเปิดตู้เย็นหยิบเอาเครื่องคัมออกมาส่งให้มณฑกานต์ยังคงระมัดระวัง

“รอนิดนึงนะ ในร้านนี้ไม่มีเงินสดหรอก...เฮ้! คัมนี้ก่อนใจเย็น ๆ”

เธอชวนคุยเรื่อยเปื่อยขณะที่เด็กหนุ่มตอบอย่างไม่เต็มปากเต็มคำนัก...มือของมณฑกานต์กุมปืนกระบอกเล็กเอาไว้อย่างแนบเนียนที่ได้โตะ ตลอดเวลาที่พูดคุยอย่างใจเย็น...

(เรือนศิรา, หน้า 524-525)

จะเห็นว่าเดือนเป็นผู้ที่มีบุคลิกน่าสนใจจากไหวพริบและความสุขุมเยือกเย็นของเธอ ผู้เขียนได้ให้เดือนเป็นตัวละครสำคัญของเรื่อง บัลลังก์แสงเดือน โดยเสนอให้เห็นว่าเดือนนั้นมีนิสัยเก็บกดโดยมักเก็บความรู้สึกต่าง ๆ ไว้ภายในได้อย่างแนบเนียน อันเนื่องมาจากเธอมีภูมิหลังที่บกพร่องจากการที่แม่ของเธอทอดทิ้งเธอไปแต่งงานกับชาวต่างชาติ ผู้อ่านซึ่งเคยรับรู้บุคลิกและอุปนิสัยของเดือนโดยสังเขปจากเรื่อง เรือนศิรา ก็จะเห็นตัวตนของเดือนชัดเจนขึ้น

จากตัวอย่างข้างต้นจะพบว่าเมื่อผู้อ่านอ่านนวนิยายที่ตัวละครเหล่านี้เป็นตัวละครประกอบแล้วมาอ่านนวนิยายที่ตัวละครเหล่านี้เป็นตัวละครสำคัญแล้ว ผู้อ่านจะเห็นถึงรายละเอียดและความซับซ้อนเกี่ยวกับตัวละครตัวนั้นมากขึ้น โดยจะสามารถรู้ถึงภูมิหลังอันเป็นที่มาของพฤติกรรมของตัวละครตัวนั้น รวมทั้งการพัฒนาความคิดและพฤติกรรมของตัวละครตัวนั้นจนกลายเป็นปัญหาหรือความขัดแย้งในนวนิยายเรื่องใหม่ อันจะทำให้ผู้อ่านเห็นถึงตัวตนของตัวละครตัวนั้นชัดเจนขึ้นจากหลากหลายแง่มุม และมีข้อสังเกตว่าในการกล่าวถึงตัวละครประกอบที่มามีบทบาทเป็นตัวละครสำคัญในนวนิยายเรื่องใหม่นั้นผู้เขียนจะมีการระบุบุคลิกลักษณะเฉพาะตัวของตัวละครเหล่านั้นไว้เพื่อให้ผู้อ่านจดจำได้ เช่น การระบุถึงความทะนงตนและเชื่อมั่นในตัวเองของพัทธ์ซึ่งเคยปรากฏในเรื่อง ดอกไม้ในป่าหนาว ผู้เขียนก็จะใช้บรรยายถึงพัทธ์ในเรื่อง ได้ร่มไม้เลื้อย ด้วย

4.4.2 ตัวละครสำคัญในเรื่องเดิมเป็นตัวละครประกอบในเรื่องใหม่

การเชื่อมโยงตัวละครระหว่างนวนิยายลักษณะหนึ่งที่ปรากฏในนวนิยายของปิยะพรศักดิ์เกษมคือการนำตัวละครสำคัญในนวนิยายเรื่องเดิมมาเป็นตัวละครประกอบในนวนิยายเรื่องใหม่ โดยผู้เขียนจะให้ตัวละครซึ่งเคยเป็นตัวละครสำคัญในนวนิยายเรื่องหนึ่งมามีบทบาทปรากฏในฐานะตัวละครประกอบของนวนิยายอีกเรื่องหนึ่ง ซึ่งอาจปรากฏเพื่อสนับสนุนให้เห็นความคิดหรือพฤติกรรมของตัวละครในเรื่องใหม่หรืออาจปรากฏเพื่อให้ผู้อ่านได้รู้ว่าเรื่องราวของตัวละครตัวนั้นภายหลังจากนวนิยายเรื่องเดิมเป็นอย่างไรต่อไป ทำให้นวนิยายเรื่องใหม่มีความน่าสนใจมากขึ้น การนำตัวละครสำคัญจากเรื่องเดิมมาเป็นตัวละครประกอบในเรื่องใหม่ปรากฏในนวนิยายดังนี้

ตารางที่ 5 : แสดงตัวละครสำคัญในเรื่องเดิมเป็นตัวละครประกอบในเรื่องใหม่

ตัวละคร	นวนิยายเรื่องเดิม	บทบาทสำคัญ	นวนิยายเรื่องใหม่	บทบาทประกอบ
รสา	<u>ตะวันทองแดง</u>	รสาเป็นหญิงสาวที่เข้ามาช่วยคลี่คลายความคับแค้นในจิตใจของภคพงษ์จนเกิดความรักและแต่งงานกับภคพงษ์ในเวลาต่อมา	<u>ทรายสีเพลิง</u>	รสาเป็นเพื่อนกลุ่มเดียวกับพัทธ์ที่มาร่วมการนัดพบปะสังสรรค์กับเพื่อนในสมัยเรียน
บุรี	<u>ทรายสีเพลิง</u>	บุรีเป็นชายหนุ่มผู้รับรู้ภูมิหลังของทรายและเป็นคนที่ทรายรักอย่างจริงใจและเป็นผู้ที่บอกให้ทรายกลับไปใช้ชีวิตที่ต่างประเทศ	<u>ในบ่วงมนตรา</u>	บุรีเป็นอาจารย์ของจารย์วีร์ที่คณะสถาปัตย์ฯ

ศิลา	<u>ดอกไม้ในป่าหนาว</u>	ศิลาเป็นชายหนุ่มที่ทำให้ดวงลดาามีจิตใจที่อ่อนคลายและมองโลกในแง่ดีขึ้นและเป็นคนรักของดวงลดา	<u>ได้ร่มไม้เลื้อย</u>	ศิลาเป็นช่างภาพที่มาถ่ายภาพเรือนศิราให้กับอรพิม
พัทธ์	<u>ได้ร่มไม้เลื้อย</u>	พัทธ์เป็นชายหนุ่มผู้ร่ำรวยและเป็นผู้ดูแลพิมลพัทธ์ภายหลังที่อรพิมเสียชีวิต	<u>เรือนศิรา</u>	พัทธ์เป็นชายวัยกลางคนที่ร่ำรวยและเป็นพ่อเลี้ยงของพิมลพัทธ์
พิมลพัทธ์	<u>เรือนศิรา</u>	พิมลพัทธ์เป็นผู้รับมรดกคือเรือนศิราและดูแลจารวีรร่วมกับอริน	<u>ในบ่วงมนตรา</u>	พิมลพัทธ์แต่งงานกับอรินและมีความใกล้ชิดสนิทสนมกับจารวีรในฐานะพี่สาว
กรณ์	<u>ใต้เงาตะวัน</u>	กรณ์เป็นชายหนุ่มที่ช่วยเหลือปารีณาสืบหาหลักฐานเพื่อพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของฉายและเป็นคนรักของปารีณาในเวลาต่อมา	<u>ลับแลลายเมฆ</u>	กรณ์เป็นลูกพี่ลูกน้องกับกฤต

ในนวนิยายเรื่อง ทรายสีเพลิง ผู้เขียนกล่าวถึงรสาซึ่งเคยเป็นตัวละครสำคัญในเรื่อง ตะวันทองแดง โดยรสามาพบปะกับเพื่อนสมัยเรียน โดยหนึ่งในกลุ่มเพื่อนของเธอคือพัทธ์ซึ่งเป็นคู่หมั้นของกฤต การปรากฏตัวของรसानอกจากจะทำให้ผู้อ่านได้รู้ว่าเธอแต่งงานกับภคพงษ์แล้วยังนำไปสู่การอธิบายอุปนิสัยของพัทธ์อีกด้วย กล่าวคือผู้เขียนได้บรรยายความคิดของพัทธ์เมื่อพบกับรสาทำให้ผู้อ่านรับรู้ว่าพัทธ์เคยหลงรักรสา ซึ่งเป็นผู้หญิงที่เข้มแข็งและเชื่อมั่นในตัวเอง ทำให้ผู้อ่านเห็นถึงอุปนิสัยของพัทธ์ว่าเขาชอบผู้หญิงที่มีลักษณะดังกล่าว

การคุยกันถึงความหลังเมื่อครั้งยังเรียนหนังสืออยู่ร่วมกันนั้นนำความเพลิดเพลินมาให้เสมอ ยิ่งกับกลุ่มเพื่อนสนิทที่รู้ใจเช่นนี้หญิงสาวก็แทบลืมเวลาในที่สุดเมื่อเธอยกนาฬิกาข้อมือคู่มือก็ต้องอุทานออกมาว่า

“ตายละ ! สี่ทุ่มครึ่งแล้ว ฉันรีบปากคุณภักเอาไว้ว่าจะกลับไม่เกินห้าทุ่ม...วิน ไปส่งฉันหน่อยไป” เธอหันไปกระตุกแขนเพื่อนหนุ่มคนสนิทซึ่งลุกขึ้นยืนตามอย่างว่าง่ายทำให้เกิดเสียงโห่ฮาขึ้นทั้งโต๊ะ ก่อนที่ใครคนหนึ่งจะตั้งข้อสังเกตขึ้นว่า

“ชักสงสัยเสียแล้วซีแฮะ ว่าใครคิดใครกันแน่ ขาจรสติดคุณภัก หรือคุณภักติด ขาจรส...”

พัชระมองตามเรือนร่างสูงโปร่ง ทะมัดทะแมงประเปรียวที่เดินเคียงคู่กับชีวิติน แทรกผ่านผู้คนออกไปด้วยสีหน้ายิ้ม ๆ ... นึกทบทวนถึงความหลังเมื่อครั้งยังเรียนหนังสือ ร่วมกันในห้องมัธยมปลาย เธอผู้นี้ยังเป็นเด็กสาวรุ่นอายุน้อยที่สุดในห้อง

เขายังจำได้ดีว่าในความเขว้าอายุของเธอกลับมีความเข้มแข็งมั่นคง ความเป็นตัว ของตัวเองและความเป็นผู้นำที่น่าประหลาดใจจนดึงดูดเขาเข้าใกล้ เกาะเกี่ยวผูกพันกับ เธอถึงขั้นเคยทักท้วงเอาเองว่าเป็นความรัก

พัชระไม่รู้ว่ชีวิตที่ราบเรียบและเพียบพร้อมของตนเองนั้นทำให้เขากลายเป็นคน ซัดซาและปล่อยวางกับสภาพรอบ ๆ ตัวจนทำให้ ‘ติดใจ’ ใครก็ตามที่มีลักษณะอัน โดดเด่น ของความเข้มแข็งมั่นใจเช่นที่เพื่อนสาวคนนั้นมีได้ง่าย ๆ

(ทรายสีเพลิง, หน้า 212-214)

การบรรยายของผู้เขียนทำให้ผู้อ่านเห็นถึงอุปนิสัยของพัชระที่มักประทับใจผู้หญิงที่เชื่อมั่น ในตัวเองจึงนำไปสู่การอธิบายพฤติกรรมของพัชระเมื่อพบทรายว่าเหตุใดเขาจึงประทับใจและ หลงใหลในตัวทราย ซึ่งนอกจากเสน่ห์และความสวยของทรายแล้ว บุคลิกที่เชื่อมั่นของทรายก็เป็น สิ่งที่ทำให้พัชระประทับใจเพราะเป็นลักษณะของผู้หญิงที่เขาชอบ ทรายจึงเป็นตัวละครที่เข้ามา สะท้อนให้เห็นถึงอุปนิสัยของพัชระได้ชัดเจนมากขึ้น

อย่างไรก็ดีในนวนิยายบางเรื่อง การปรากฏตัวของตัวละครสำคัญจากนวนิยายเรื่องเดิมใน ฐานะตัวละครประกอบในนวนิยายเรื่องใหม่อาจเกิดขึ้นเพียงเพราะผู้เขียนต้องการบอกเล่าถึงความ เป็นไปของตัวละครนั้นเท่านั้น ทำให้ผู้อ่านที่รู้จักตัวละครนั้นในนวนิยายเรื่องเดิมเกิดความรู้สึก ตื่นเต้นและสนุกสนานไปกับเรื่องราวมากขึ้นจากการเชื่อมโยงดังกล่าว เช่น การปรากฏตัวของศิลา เพื่อมาถ่ายภาพเรือนสิราให้กับอรพิม จากเรื่อง ได้ร่มไม้เถื่อน ก็เพื่อบอกเล่าถึงตัวเขาเท่านั้น หรือ การปรากฏตัวของนุรี ในเรื่อง โนบ่วงมนตรา ก็ทำให้ผู้อ่านรู้ว่านุรีเป็นอาจารย์ของจารวีร์ที่คณะ สถาปัตยกรรมศาสตร์และมีคู่รักแล้ว

อีกไม่กี่ปีก่อนที่ถัดมา ทั้งหมดก็ได้มานั่งร่วมโต๊ะอยู่ด้วยกันในห้องอาหารเล็ก ๆ มี ช่างภาพหนุ่มผู้มีแว่นเข้มจัดและดวงตาสดใสเป็นแขกร่วมโต๊ะอยู่ด้วย...นาม ‘ศิลา’ ของเขา กลับมาพ้องกับ ‘เรือนสิรา’ อย่างน่าประหลาดใจ หากเจ้าตัวก็สรุปอย่างคนมีอารมณ์ขันว่า

“พี่แห้วเขาคงเห็นว่าชื่อเดียวกันกระมัง เขาจึงแนะนำให้คุณพิมติดต่อผมมา ถ่ารูปทำหนังสือ”

“พี่แห้วไม่ได้พูดเรื่องชื้อเลยคะ” อรพิมแย้งอย่างนุ่มนวล
 “เธอพูดถึงแต่ความสามารถของคุณ”
 “แหม ! ขอบคุณ” เขารับคำอย่างร่าเริง

(ได้ร่มไม้เถียง, หน้า 279)

ร่างสูงของคนทีเดินตัดลงบันไดหน้ามา ทำเอาจารย์วีร์พรวดพราดลุกขึ้นขึ้นราวกับ
 ถูกเข็มแทง อึดใจหนึ่งเธอก็ออกวิ่งปราด ไม่ใส่ใจกับเสียงโวยวายของปฐิมที่ว่า

“เฮ้ย ! นั่นอาจารย์บุรีนี่หว่า ลงมาตั้งแต่เมื่อไหร่วะ ไม่ทันมอง...อ้อ ! วันนี้แฟน
 มารับไปกินข้าวกลางวัน...”

จารย์วีร์ปราดเข้าถึงตัวพร้อม ๆ กับที่รถเก๋งเยอรมันสีเทาเคลื่อนเข้ามาเทียบรออยู่
 ตรงหน้าพอดี หากอีกฝ่ายก็ยังคงใจดีพอที่จะหยุดก้มลงพยักหน้ากับคนขับซึ่งเป็นหญิงสาว
 สวยจัดเป็นเชิงบอกให้รอก่อนหันมาถามไถ่

“มีอะไรหรือ จารย์วีร์...หน้าตาไม่เสวย”

“เมื่อคืนรักชนกเขาบอกหนูว่า วิชาของอาจารย์มีคนตก...ใช่หนูหรือเปล่าคะ”

“ขายนกนั่งเทียนพูดละมั้ง” อาจารย์หนุ่มใหญ่บอกร้อยอย่างอ่อนโยน ดวงตาและ
 รอยยิ้มของเขานุ่มนวลเยือกเย็นอย่างที่เคยเป็นเมื่อบอกสั้น ๆ

“ไม่ต้องกังวลหรอกน่า...ไปหาเรื่องเล่นสนุกอย่างที่เคยทำทุกวันเถอะ ไป...แล้วก็
 ห้ามถามนะว่าตัวเองได้เกรดเท่าไร”

(ในบ่วงมนตรา, หน้า 9-10)

จะพบว่าการกล่าวถึงตัวละครสำคัญในฐานะตัวละครประกอบในนวนิยายเรื่องใหม่
 ผู้เขียนจะระบุถึงบุคลิกลักษณะเฉพาะตัวของตัวละครเหล่านี้ไว้ด้วย หากผู้อ่านเคยอ่านนวนิยายที่
 ตัวละครเหล่านี้มีบทบาทสำคัญก็จะเกิดความคิดเชื่อมโยงกับนวนิยายเรื่องเดิมได้ทันที ทำให้เกิด
 อรรถรสและความสนุกสนานมากขึ้น

4.4.3 ตัวละครประกอบในเรื่องเดิมเป็นตัวละครประกอบในเรื่องใหม่

การเชื่อมโยงตัวละครอีกลักษณะหนึ่งซึ่งปรากฏในนวนิยายของปิยะพร สักดิ์เกษมคือการ
 นำตัวละครประกอบในเรื่องเดิมมาเป็นตัวละครประกอบในเรื่องใหม่ โดยผู้เขียนจะนำตัวละครที่มี
 บทบาทเป็นตัวละครประกอบในนวนิยายเรื่องเดิมมาบทบาทอีกครั้งในฐานะตัวละครประกอบ
 ในนวนิยายเรื่องใหม่ โดยบทบาทนั้นอาจมีความสัมพันธ์กับปัญหาหรือความขัดแย้งในเรื่องหรือ
 อาจปรากฏขึ้นเพื่อให้ผู้อ่านรับรู้ถึงความเป็นไปของตัวละครเท่านั้น โดยปรากฏการนำตัวละคร
 ประกอบในเรื่องเดิมมาเป็นตัวละครประกอบในเรื่องใหม่ ดังนี้

ตารางที่ 6 : แสดงตัวละครประกอบในเรื่องเดิมเป็นตัวละครประกอบในเรื่องใหม่

ตัวละคร	นวนิยายเรื่องเดิม	บทบาทประกอบ	นวนิยายเรื่องใหม่	บทบาทประกอบ
งามสรรพ	<u>ระบำดาว</u>	งามสรรพเป็นคนรักใหม่ของภาทิส แต่ต่อมาเลิกกับภาทิสและเรียนต่อที่ต่างประเทศ	<u>ทรายสีเพลิง</u>	งามสรรพเป็นเพื่อนของคิตาและคิตาเป็นเพื่อนของฉานทำให้ได้รู้จักกับทรายที่ต่างประเทศ
คิตา	<u>ระบำดาว</u>	คิตาเรียนและใช้ชีวิตอย่างอิสระอยู่ที่ต่างประเทศ	<u>ทรายสีเพลิง</u>	คิตาเป็นเพื่อนของฉานซึ่งเป็นเพื่อนสนิทกับทราย
ศิริ	<u>ดอกไม้ในป่าหนาว</u>	ศิริเป็นน้องสาวฝาแฝดของศิลา	<u>เรือนศิรา</u>	ศิริเป็นเลขานุการและเป็นคนรักของพัทธ์
ศิขริน	<u>ได้ร่มไม้เลื้อย</u>	ศิขรินเป็นสามีของอรพิมแต่ต่อมาแต่งงานใหม่กับเจนจาร์	<u>เรือนศิรา</u>	ศิขรินเป็นพ่อของพิมลพัทธ์และยกมรดกคือเรือนศิราให้กับพิมลพัทธ์ จากนั้นก็เสียชีวิตจากเหตุเครื่องบินตก
เจนจาร์	<u>ได้ร่มไม้เลื้อย</u>	เจนจาร์เป็นเพื่อนของอรพิมและเป็นคนรักเก่าของศิขริน ต่อมาแย่งศิขรินจากอรพิม	<u>เรือนศิรา</u>	เจนจาร์เป็นแม่ของอรินและจาร์วีร์ เธอได้วางแผนยกยอทรัพย์สินบนเรือนศิราไปขาย ต่อมาเสียชีวิตเพราะเหตุเครื่องบินตก
หน่อเมือง	<u>รากนครา</u>	หน่อเมืองเป็นเจ้าของอู่ปราชแห่งเชียงเงินและเป็นพี่ชายของแมนเมือง	<u>ในบ่วงมนตรา</u>	หน่อเมืองเป็นวิญญาณที่ต้องการความช่วยเหลือจากจาร์วีร์และเป็นผู้ช่วยเหลือจนทำให้ปลอดภัยโดยใช้ร่างของจาร์วีร์เป็นสื่อ
มาลัย	<u>เรือนศิรา</u>	มาลัยเคยทำงานที่เรือนศิรา ต่อมาเปิด	<u>บัลลังก์แสงเดือน</u>	มาลัยเป็นน้ำของเดือนและเป็นผู้

		ร้านขายของเก่าที่ เชียงใหม่		วางแผนให้เดือน เดินทางไปพบแม่ที่ คีรียา
จิรณา	<u>ใต้เงาตะวัน</u>	เพื่อนของกรณ์	<u>ลับแลลายเมฆ</u>	คนรักเก่าของกฤตซึ่ง ถูกจิมบังคับข่มขืน แต่เอาตัวรอดมาได้
เกียรติ	<u>ทางสายธาร</u>	เกียรติเป็นน้องชายของ กมลลาสน์	<u>ใต้เงาตะวัน</u>	เกียรติเป็นพ่อของ กานต์และกรณ์
เกรียง	<u>ทางสายธาร</u>	เกรียงเป็นน้องชายของ กมลลาสน์	<u>ใต้เงาตะวัน</u>	เกรียงเป็นอาของ กานต์และกรณ์และ เป็นพ่อของกัลลิกา
กมลลาสน์	<u>ทางสายธาร</u>	กมลลาสน์เป็นผู้นำใน ตระกูลเชิญอุสราชัย และเป็นผู้ที่ล่อองค์กร เกลียดชัง	<u>ลับแลลายเมฆ</u>	กมลลาสน์เป็นผู้ ซ่อนภนภางค์จาก หมอจิตรให้กับกฤต และเป็นผู้ที่สั่งกฤต ให้ดูแลภนภางค์ หลังจากที่ภนภางค์ มีอาการผิดปกติทาง ร่างกาย
กมลลาสน์			<u>บ้านร้อยดอกไม้</u>	กมลลาสน์เป็นพี่สาว ของเกริกและเป็นผู้ที่ ขอร้องให้เกริกยุติ การแย่งชิงบ้านร้อย ดอกไม้จากปาฏิ

ในนวนิยายเรื่อง ลับแลลายเมฆ และ บ้านร้อยดอกไม้ ผู้เขียนกล่าวถึงกมลลาสน์หรือคุณใหญ่ซึ่งเป็นพี่สาวคนโตของตระกูลเชิญอุสราชัยและเป็นพี่สาวของเกริก เกียรติ เกรียง และไกร กมลลาสน์มีบทบาทในนวนิยายทั้งสองเรื่องในฐานะตัวละครประกอบที่มีส่วนช่วยในการแก้ไข ปัญหาขัดแย้งของตัวละคร ในเรื่อง ลับแลลายเมฆ กมลลาสน์ซึ่งเป็นพี่สาวของกฤต (กฤตเป็นลูกของ ไกร) และเป็นผู้ที่ต้องการให้กฤตแสดงความรับผิดชอบด้วยการดูแลใส่ใจภรรยาคือภนภางค์ให้มากกว่าเดิม แต่ข้อเสนอของเธอก็ได้รับการปฏิเสธจากแวววรรณผู้ปกครองของภนภางค์

‘ขอให้คุณแววรับทราบไว้ ถือเป็นคำมั่นของดิฉัน ไม่ว่าจะอย่างไร ดิฉันยอมรับ
แถมขอ ยอมรับแถมเป็นคนในตระกูลเต็มตัวเต็มหัวใจ...’

‘ขอบพระคุณแทนหลานค่ะ คุณใหญ่’ ผู้อ่อนวัยกว่ารับคำอย่างเต็มตื่น และ
อำนาจอิทธิพลในครอบครัวที่อีกฝ่ายยังคงถือครองก็แสดงออกผ่านคำคำหั้น

‘กตัญญูมากที่ปล่อยเมียเอาไว้อย่างนั้น...เยี่ยมอาทิตย์ละครั้ง!’ เธอลงเสียงหนัก มี
ความไม่พอใจปรากฏอยู่ชัดเจน

‘ดิฉันจะเรียกมันมาอบรมเสียหน่อย จะสั่งให้มันไปดูแลเอาใจใส่เมียให้มากอย่าง
ที่ควรทำ’

ความเครียด ความหวั่นไหว และระมัดระวังที่เกิดขึ้นเบาบางในดวงตาของ
นภนภางค์เมื่อยามที่ใกล้กำหนดการมาเยี่ยมเยือนของกตัญญู รวมทั้งท่าทีเคร่งขรึม ครุ่นคิด
เกือบโศกเศร้าของนภนภางค์ที่เกิดขึ้นทุกครั้งหลังการมาเยี่ยมเยือนนั้น อยู่ภายในสายตาดำจับ
สังเกตของคุณแหวววรรณเสมอ

‘อย่าเลยค่ะคุณใหญ่ ความสัมพันธ์ของเขาสองคน ดิฉันคิดว่าควรให้เขาปรับเข้า
หากันเอง’

(ลับแลลายเมฆ, หน้า 404-405)

ในเรื่อง บ้านร้อยดอกไม้ กมลลาสน์มีบทบาทในการเข้ามาช่วยคลี่คลายปัญหาการแย่งชิง
บ้านร้อยดอกไม้ระหว่างเกริกกับปาฏิ เมื่อเธอเห็นว่าเกริกน้องชายของเธอใช้กอบบุญเพื่อบีบบังคับ
ปาฏิซึ่งมีสิทธิ์ครอบครองบ้านร้อยดอกไม้โดยชอบธรรม เธอก็ตำหนิและโน้มน้าวจนเกริกยุติการ
แย่งชิงบ้านร้อยดอกไม้จากปาฏิ

“เรื่องบ้านของนายแม่...ก็บ้านร้อยดอกไม้นั่นแหละ”

“แกให้กอบไปบีบบังคับบ้านหลังนั้นคืนมา...ไหนบอกซิว่าแกจะเอามันมาทำไม?”

“ผม...ผม...คิดว่าที่ดินคืนนั้นเหมาะกับการสร้างตึกเล็ก ๆ สักหลังเป็นสาขาก็ได้...”

เกริกอึกอ๊ก เมื่ออยู่ต่อหน้าคุณใหญ่ตามลำพังเช่นนี้ เขาแทบไม่เหลือเค้า ‘ด้าเกอ’...พี่ชาย
ใหญ่ของทุก ๆ คน

“อาฮวตายไปแล้ว เลือดเนื้อเชื้อไขเขาก็ไม่มีใครเหลือ ศรีก็ตายไปนานแล้ว เฮ้!
ต่อให้ยายกิ้งลูกของศรีกับแก...ต้องรวมทั้งหัวทั้งลูกกับลูกเขยของยายกิ้งด้วย...หายไปกับกา
โลกนี้ แล้วแกหลายบ้านหลังนั้นจนราบคาบ มันจะทำให้เรื่องที่เกิดขึ้นแล้วไม่เกิดได้หรือ
ก็ไม่ มันจะลบการกระทำในอดีตของคนเราได้หรือ...ก็เปล่าทั้งเพ”

(บ้านร้อยดอกไม้, หน้า 540-541)

การปรากฏตัวของกมลลาสน์ในฐานะตัวละครประกอบในนวนิยายทั้งสองเรื่องยังสนับสนุน
ให้เห็นถึงบุคลิกลักษณะของกมลลาสน์ที่เด็ดเดี่ยว รักความยุติธรรม และเป็นผู้ที่มีอิทธิพลมากที่สุด

ในตระกูลเชษฐอิสราชัย ได้อย่างชัดเจน เพราะกมลასน์มีสิทธิ์เข้ามาจัดการกับเรื่องน้องและลูกหลาน ในตระกูลได้และผู้คนในตระกูลก็ให้การเคารพยำเกรงกมลასน์มากที่สุด อันเป็นการสนับสนุน ภาพอิทธิพลของกมลასน์ในตระกูลเชษฐอิสราชัยที่ปรากฏในเรื่อง ทางสายธาร ด้วยซึ่งผู้เขียน บรรยายไว้ว่าเธอเป็นประมุขที่ทุกคนในตระกูลยำเกรง

“ครั้งนี้ใครคงจนมุม จึงได้รู้วามทำลงไป...ทำทั้ง ๆ ที่รู้ว่าฉันต้องไม่เห็นด้วย ทำแบบหลบ ๆ ซ่อน ๆ หวังว่าฉันจะพลอยโงนไปกับเขาด้วย” คุณกมลასน์บอกกล่าวขึ้นง่าย ๆ

เมื่อถ้อยคำนั้นยังไม่แจ่มชัด ผู้ฟังก็เพียงแต่ยิ้ม...รอยยิ้มนั้นทำให้ผู้สูงวัยกว่าหรือตามองอย่างขังใจ...มีไม่กี่ครั้งเท่านั้นในชีวิตที่ผู้เป็นประมุขของ ‘เชษฐอิสราชัย’ จะปักใจ เชื่อมั่นโดยไร้เหตุผลและหลักฐานรองรับ มีเพียงแค่ ‘ความรู้สึก’ เป็นเครื่องตัดสินใจเท่านั้น

(ทางสายธาร, หน้า 250)

ศิขริน จากเรื่อง ได้ร่มไม้เลื้อย มีบทบาทในฐานะตัวละครประกอบ โดยศิขรินเป็นคนรักเก่าของเจนจारीแต่กลับแต่งงานกับอรพิมตามความต้องการของครอบครัว ต่อมาศิขรินได้พบกับเจนจारीและเขาก็กลับรู้สึกต้องการในตัวของเจนจारीจนทำให้เขาหย่ากับอรพิมในเวลาต่อมา ศิขรินจึงเป็นตัวละครประกอบที่มีผลต่อเรื่องเพราะเป็นสาเหตุที่ทำให้พัทธ์เข้ามาใกล้ชิดกับอรพิมเพื่อดูแลอรพิม พัทธ์จึงได้รับความรักและการ โน้มน้าวจากอรพิมจนนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงความคิดและพฤติกรรมของพัทธ์อันเป็นการคลี่คลายความขัดแย้งในเรื่อง ต่อมาในเรื่อง เรือนศิรา ศิขรินเป็นสาเหตุของความขัดแย้งระหว่างพิมลพัทธ์กับศิขรินและอริน เพราะอรินเป็นบุตรของเจนจारीภรรยาใหม่ของศิขริน ความขัดแย้งทั้งหมดคลี่คลายลงเมื่อพิมลพัทธ์ให้อภัยศิขรินและครอบครัว ศิขรินจึงเป็นตัวละครประกอบที่มีบทบาทในการเป็นตัวละครที่เป็นสาเหตุให้ตัวละครสำคัญได้พบกันจนนำไปสู่การคลี่คลายความขัดแย้ง ทั้งยังเป็นสาเหตุของปัญหาความขัดแย้งในเรื่องด้วย

ในนวนิยายบางเรื่องตัวละครประกอบอาจมิได้มีบทบาทมากไปกว่าการปรากฏตัวเพื่อบอกเล่าเรื่องราวบางอย่างที่ไม่มีส่วนสัมพันธ์กับความขัดแย้งในเรื่อง เช่น ศิธิ จากเรื่อง ดอกไม้ในป่าหนาว ศิธิปรากฏตัวในฐานะน้องสาวฝาแฝดของศิลา และมีบทบาทเพียงเป็นผู้ส่งข่าวสารต่าง ๆ ให้กับศิลาในขณะที่ศิลาอาศัยอยู่กับนาโชคในชนบทและส่งข่าวสารเกี่ยวกับการได้ทำงานในต่างประเทศของศิลาเท่านั้น ศิธิมีบทบาทอีกครั้งในเรื่อง เรือนศิรา โดยเป็นเลขานุการของพัทธ์ พ่อเลี้ยงของพิมลพัทธ์ บทบาทของศิธิคือผู้รักคนใหม่ของพัทธ์และดูแลพิมลพัทธ์ในฐานะแม่เลี้ยง ทั้งยังเป็นผู้ที่ติดต่อกับตำรวจเพื่อติดตามคนร้ายที่ขโมยทรัพย์สินจากเรือนศิราไปและเป็นผู้ที่วางแผนจับอรินที่สนามบิน แม้ศิธิจะมีใช้ตัวละครสำคัญที่เข้ามาคลี่คลายข้อสงสัยในเรื่อง เรือนศิรา

แต่ผู้อ่านก็จะได้รับรู้ถึงความรู้สึกนึกคิดอันสะท้อนถึงความซับซ้อนในจิตใจของศิตามากขึ้น ทั้งความรัก ความห่วงใยที่เธอมีต่อพัทธ์กับการต่อสู้กับกิเลสในจิตใจของเธอที่ต้องการครอบครอง พัทธ์โดยไม่ต้องการให้พัทธ์รักเพียงแอร์พิมและพิมลพัทธ์เช่นที่แสดงออกต่อเธอตลอดมา แต่ในที่สุดด้วยมโนธรรมในจิตใจก็ทำให้ศิตีเลือกที่จะช่วยเหลือปกป้องพิมลพัทธ์จากอันตรายทั้งหมด แทนที่จะปล่อยให้พิมลพัทธ์ประสบกับอันตรายแล้วหวังว่าเธอจะได้รับความรักจากพัทธ์แต่ผู้เดียว

การเสนอตัวละครประกอบในฐานะตัวละครประกอบในนวนิยายเรื่องใหม่จึงมีทั้งตัวละครที่มีความสัมพันธ์กับปัญหาหรือความขัดแย้งในเรื่อง เช่น ศิขริน ที่เป็นทั้งสาเหตุของความขัดแย้ง และเป็นตัวละครที่ก่อให้เกิดเหตุการณ์อันนำไปสู่การคลี่คลายความขัดแย้งของเรื่อง หรืออาจเป็นตัวละครประกอบที่ไม่มีความสำคัญต่อปัญหาหรือความขัดแย้งในเรื่อง เช่น ศิตี ที่มีบทบาทเป็นผู้ส่งข่าวและเป็นตัวละครที่มีส่วนเล็กน้อยในการสืบคดี ตัวละครประกอบที่ยังมีฐานะเป็นตัวละครประกอบในนวนิยายเรื่องใหม่จึงมักเป็นตัวละครที่ผู้เขียนใช้เชื่อมโยงเรื่องราวหรือตัวละครเพื่อให้เรื่องราวสามารถดำเนินต่อไปได้ โดยตัวละครประกอบเหล่านี้อาจสัมพันธ์กับปัญหาหรือความขัดแย้งในเรื่องหรือไม่ก็ได้

4.4.4 กล่าวถึงตัวละครเรื่องเดิมในเรื่องใหม่

การกล่าวถึงตัวละครเรื่องเดิมในนวนิยายเรื่องใหม่เป็นอีกลักษณะหนึ่งที่ปรากฏในด้านการเชื่อมโยงตัวละครในนวนิยายของปิยะพร ศักดิ์เกษม แต่การเชื่อมโยงในลักษณะนี้แตกต่างจากการเชื่อมโยงสามลักษณะข้างต้น เนื่องจากการเชื่อมโยงตัวละครในลักษณะนี้ ผู้เขียนจะกล่าวถึงตัวละครในนวนิยายเรื่องเดิมเพียงเล็กน้อย ตัวละครเหล่านี้จะไม่มีบทบาทในเรื่องใหม่ จุดมุ่งหมายของการกล่าวถึงก็เพียงเพื่อบอกเล่าตัวละครหรือเรื่องราวของนวนิยายเรื่องใหม่ที่มีส่วนสัมพันธ์กับตัวละครหรือเรื่องราวในนวนิยายเรื่องเดิม โดยปรากฏการกล่าวถึงตัวละครจากเรื่องเดิมในเรื่องใหม่ดังนี้

ตารางที่ 7 : แสดงการกล่าวถึงตัวละครเรื่องเดิมในเรื่องใหม่

ตัวละคร	นวนิยายเรื่องเดิม	บทบาท	นวนิยายเรื่องใหม่	การกล่าวถึงในนวนิยายเรื่องใหม่
งามสรรพ	ระบำดาว	เป็นคู่รักคนใหม่ของภาทิส	ดอกไม้ในป่าหนาว	นำโชคกล่าวถึงงามสรรพ หลานสาวที่เรียนอยู่ต่างประเทศ
ศิตา	ระบำดาว- ทรายสีเพลิง	- เป็นเพื่อนของงามสรรพ - เป็นเพื่อนของทราย	ได้ร่วมไม้เถียว	พัทธ์กล่าวถึงศิตาซึ่งเป็นเพื่อนกับวีรา

			<u>กิ่งไผ่-ใบรัก</u>	อารตินึกถึงคีตาพี่ชาย ของคนที่เคยทะเลาะ กันอยู่เสมอในวัยเด็ก
ชาร์ลส์ (ฉาน)	<u>ทรายสีเพลิง</u>	เป็นเพื่อนสนิทกับ คนรักของทราย	<u>ไต้ร่มไม้เลื้อย</u>	อรพินนึกถึงผู้ที่พัทธ์ ฝากของมาให้ เป็นของขวัญในวันแต่งงาน
พัทธ์	<u>ไต้ร่มไม้เลื้อย</u>	เป็นชายหนุ่มผู้มี ความทะเยอทะยาน (ตัวละครสำคัญของ เรื่อง)	<u>บัลลังก์แสงเดือน</u>	มาลัยกล่าวอ้างถึงพัทธ์ ว่าเป็นลูกค้าที่ต้องการ คชสิงห์ทำให้เดือนต้อง เดินทางไปศิริยา
กฤต	<u>ลับแลลายเมฆ</u>	เป็นสามีของ นภนภางค์	<u>ไต้เงาตะวัน</u>	กานต์บอกให้กรมกลับ กรุงเทพฯ โดยด่วน เพื่อไปปรับปรินาโดย บอกกรณให้บอกกฤต เพื่อให้กฤตขับ เครื่องบินส่วนตัวให้
เกียรติ	<u>ไต้เงาตะวัน</u>	เป็นพ่อของกานต์ และกรณ	<u>บ้านร้อยคอกไม้</u>	เกริกนึกถึงเกียรติว่า เป็นผู้ที่สร้างปัญหา น้อยที่สุดในตระกูล

คีตา ซึ่งเป็นตัวละครประกอบในเรื่อง ระบำดาว และ ทรายสีเพลิง ถูกกล่าวถึงอีกครั้งใน
นวนิยายเรื่อง ไต้ร่มไม้เลื้อย และ กิ่งไผ่-ใบรัก โดยในเรื่อง ไต้ร่มไม้เลื้อย พัทธ์กล่าวถึงคีตาเพื่อให้
ผู้อ่านรับรู้ว่าคีตาเป็นเพื่อนของพัทธ์กับวีรา

“คุณกำลังจะได้เพื่อนเก่าๆ กลับคืนมานะครับ วีรา”

“ใครหรือพัทธ์”

“คีตาไงครับ เขาบ่นตลอดเวลาว่าคุณไม่ยอมส่งข่าวบ้างเลย...นี่เรียนจบแล้วและ
กำลังจะโยกย้ายกลับมาแถวนี้...เรียนโท...”

“ทีนี้หรือจะกลับมา ดิจริง...เมื่อไหร่ อีกนานไหม”

“จากที่เขาส่งข่าวมา...ก็คงภายในเดือนนี้...”

(ไต้ร่มไม้เลื้อย, หน้า 196)

ในเรื่อง กิ่งไผ่-ใบรัก ผู้เขียนกล่าวถึงคิดอีกครั้งว่าคิดามีความสัมพันธ์ทางสายเลือดกับ อารตี ตัวละครสำคัญของเรื่อง เพราะคิดเป็นพี่ชายของอารตี โดยกล่าวถึงคิดในตอนที่ย้อนระลึกถึงอดีตในวัยเด็กของตัวเอง

ยังรู้สึกขบขันและผ่องคลาย เมื่อนึกย้อนกลับไปถึงพี่ชายผู้เป็นเสมือนไม้เบื่อไม้
เมา...แท้ที่จริงแล้วเธอก็รักเขา และเขาก็รักเธอมากทีเดียว

เมื่อยามเป็นเด็กนักเรียนชั้นประถมอยู่ด้วยกัน เธอไม่เคยมีปัญหาเรื่องการถูก
นักเรียนชั้นโตกว่ารังแก นอกจากเพราะกิตติศัพท์ในความ 'ร้าย' ของตนเองแล้ว ก็เพราะมี
พี่ชายที่ตั้งตัวเป็นนักเลงโตคนนี้แหละคอยปกป้อง...เขากลับบ้านในสภาพยับเยินจากการ
ร่วมวง 'ตะลุมบอน' กับผู้คนเพราะเธอหลายครั้ง

ถึงวันนี้ อารตีนี้ก็ค้นพบว่าคิดนั้นดูเหมือนจะสงวนการ 'รังแก' เธอไว้ให้เป็น
สิทธิขาดของตนเองแต่ผู้เดียว

(กิ่งไผ่-ใบรัก, หน้า 40)

ชาร์ลส์หรือมาน ซึ่งเป็นตัวละครประกอบในเรื่อง ทรายสีเพลิง ถูกกล่าวถึงอีกครั้งในเรื่อง
ได้ร่มไม้เลื้อย โดยกล่าวถึงชาร์ลส์ว่าเป็นเพื่อนสนิทของแหวนและพัทธ์ และเป็นผู้ที่รับของขวัญ
จากพัทธ์มามอบให้แก่อรพิมในวันแต่งงานของอรพิม

“เพื่อนของพี่แหวนคนหนึ่งเขาทำธุรกิจไป ๆ มา ๆ ระหว่างฮ่องกงกับอเมริกา...
นี่เขามาเมืองไทย บอกว่าเพื่อนของเขาที่นิวยอร์กฝากของกล่องนี้มาให้น้องพิม”

“เพื่อนที่โน่นหรือคะ...” อรพิมร้อง ขณะที่ได้รับกล่องมากอดไว้กับอก

“พัทธ์ไงล่ะ เพื่อนเก่าของน้องพิมไม่ใช่หรือ...ของนี้ฝากกันมาตั้งสามทอดเขี้ยวมา
...ทุกคนประคองประคองกันเสียแทบแย่ เพราะเขากำชับเอาไว้มาก...ชาร์ลส์...เพื่อนพี่เขา
บอกว่าเขาหิ้วมาเองในแฮนด์แบกตลอดทาง...”

(ได้ร่มไม้เลื้อย, หน้า 230)

กฤต จากเรื่อง ลับแลสายเมฆ ถูกกล่าวถึงอีกครั้งในเรื่อง ใต้เงาตะวัน ผู้เขียนกล่าวถึงกฤต
ว่าเป็นผู้ที่กานต์ใช้ให้ภรณ์ไปบอกเพื่อให้ขับเครื่องบินร่วมกับภรณ์ไปรับปรีณามารับรู้เรื่องการตาย
ของฉาย เนื่องจากกฤตเป็นลูกพี่ลูกน้องกับกานต์และภรณ์และสามารถขับเครื่องบินได้

กานต์คิดทบทวนแล้วสั่งอีกครั้ง คราวนี้กินความไปถึงเลขานุการของเขาและญาติ

สนิท

“ฉันจะโทร.สั่งให้คุณผาณิต หาตัวกลับลงมาที่นี้เตรียมไว้ให้นายกับริษา...ถ้าไม่ได้จริง ๆ ก็จะให้กฤตส่งตารางบินให้แล้วนายกับกฤตสองคนช่วยบินเครื่องที่.บี.สอง ศูนย์ เอาตัวริน่าลงมา...”

(ได้เงาตะวัน, หน้า 71)

การกล่าวถึงตัวละครจากนวนิยายเรื่องเดิมในนวนิยายเรื่องใหม่นี้จะพบว่าผู้เขียนจะกล่าวถึงตัวละครเหล่านั้นในแง่ของความสัมพันธ์กับตัวละครในนวนิยายเรื่องใหม่ เช่น กล่าวถึงความสัมพันธ์ของกิตากับพัทธ์และวีรา ในฐานะเพื่อน และความสัมพันธ์กับอารตี ในฐานะพี่ชาย หรือกล่าวถึงกฤตในฐานะลูกพี่ลูกน้องกับกานต์และกรณ์ การกล่าวถึงตัวละครในเรื่องเดิมนี้จึงเป็นความต้องการของผู้เขียนที่ต้องการบอกเล่าถึงความเชื่อมโยงและสายสัมพันธ์ระหว่างตัวละครที่ผูกพันเชื่อมโยงกันเป็นพิเศษเท่านั้น มิได้มุ่งเน้นให้ตัวละครเรื่องนี้เข้ามามีบทบาทหรือแก้ไขปัญหาหรือความขัดแย้งในเรื่องแต่อย่างใด กลวิธีดังกล่าวจึงเป็นเพียงการเสนอตัวละครที่ผู้อ่านเคยรู้จัก เพื่อให้ผู้อ่านได้เห็นความพิเศษในการเชื่อมโยงตัวละครอันนำไปสู่อรรถรสที่มากขึ้น

เมื่อพิจารณากลวิธีการเสนอตัวละครด้วยการเชื่อมโยงตัวละครระหว่างนวนิยายของปิยะพรศักดิ์เกษมพบว่าผู้เขียนมีการเชื่อมโยงตัวละครในหลายลักษณะ โดยมีทั้งการเชื่อมโยงตัวละครเพื่อให้ตัวละครในนวนิยายเรื่องเดิมมีบทบาทในนวนิยายเรื่องใหม่ อันจะแสดงความซับซ้อนของความคิดและพฤติกรรมของตัวละครให้ผู้อ่านได้เห็นมากขึ้น นอกจากนี้ผู้เขียนอาจเชื่อมโยงตัวละครเพื่อให้ตัวละครในนวนิยายเรื่องเดิมมีส่วนช่วยในการแก้ไขปัญหาหรือคลี่คลายเรื่องในนวนิยายเรื่องใหม่ โดยผู้เขียนจะสร้างให้ตัวละครในนวนิยายเรื่องเดิมมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับตัวละครในนวนิยายหลายเรื่อง ทำให้ตัวละครที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดเหล่านั้นสามารถมีบทบาทหรือสามารถเข้ามามีส่วนในการคลี่คลายความขัดแย้งหรือแก้ไขปัญหาของตัวละครที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดในนวนิยายอีกเรื่องหนึ่งได้ เช่น กมลลาสน์ซึ่งผู้เขียนปูพื้นฐานในเรื่อง ทางสายธาร ว่าเป็นพี่สาวคนโตของตระกูลเชษฐอิสราชัย และมีน้องชายคือเกริก เกียรติ เกรียง และไกร เรื่องราวในนวนิยายเรื่องต่อมาผู้เขียนก็สร้างให้ครอบครัวของน้องชายแต่ละครอบครัวมีความขัดแย้งหรือปัญหาปรากฏในนวนิยายแต่ละเรื่อง เช่น กฤตซึ่งเป็นลูกของไกรที่มีปัญหากับภรรยาในเรื่อง ลับแลลายเมฆ หรือเกริกซึ่งเป็นน้องชายของกมลลาสน์ในเรื่อง บ้านร้อยดอกไม้ ที่มีปัญหาการแย่งชิงบ้านร้อยดอกไม้กับปาฎลี เป็นต้น ตัวละครที่ปรากฏในนวนิยายทั้ง 2 เรื่องล้วนมีความเกี่ยวพันเชื่อมโยงกับตัวละครคือกมลลาสน์ทั้งสิ้น กมลลาสน์จึงเป็นตัวละครที่เข้ามามีบทบาทในการแก้ไขปัญหของน้องและลูกหลานของตระกูลในนวนิยายทั้ง 2 เรื่องได้ หากผู้อ่านเห็นบทบาทของกมลลาสน์ในฐานะผู้ควบคุมดูแลตระกูลเชษฐอิสราชัยจากเรื่อง ทางสายธาร ผู้อ่านก็จะสามารถเข้าใจได้อย่างชัดเจนว่าเหตุใดกมลลาสน์จึงมีสิทธิ์ที่จะเข้ามาจัดการกับเรื่องราวของน้องและลูกหลานใน

นวนิยายเรื่องต่อมา นอกจากนี้ยังปรากฏการเชื่อมโยงตัวละครในอีกลักษณะหนึ่งคือการกล่าวถึงตัวละครในนวนิยายเรื่องใหม่ การเชื่อมโยงในลักษณะนี้ตัวละครในนวนิยายเรื่องเดิมไม่มีบทบาทใด ๆ ในนวนิยายเรื่องใหม่เป็นเพียงตัวละครที่ผู้เขียนกล่าวถึงเพื่อให้ผู้อ่านรับรู้ถึงความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงกันระหว่างตัวละครในนวนิยายเรื่องใหม่กับตัวละครในนวนิยายเรื่องเดิมเท่านั้น หากผู้อ่านได้รับรู้เรื่องราวของตัวละครที่ถูกกล่าวถึงนั้นก็ทำให้ผู้อ่านเกิดความสนุกสนานและได้รับอรรถรสจากเรื่องมากขึ้นเพราะรู้สึกคุ้นเคยกับตัวละครต่าง ๆ เหล่านั้น

เมื่อพิจารณาลักษณะเด่นด้านตัวละครในนวนิยายของปิยะพร สักดิ์เกษมพบว่าลักษณะแรก ที่ปรากฏคือผู้เขียนใช้กลวิธีการสร้างตัวละครเปรียบเทียบเพื่อนำไปสู่แนวคิด โดยปรากฏการเปรียบเทียบใน 3 ลักษณะคือการเปรียบเทียบภูมิหลังของตัวละคร การเปรียบเทียบความคิดของตัวละคร และการเปรียบเทียบภาพลักษณ์ของตัวละครกับคุณธรรมในจิตใจ โดยผู้เขียนจะสร้างให้ในนวนิยายแต่ละเรื่องมีตัวละครสองกลุ่ม กลุ่มหนึ่งจะเป็นตัวละครที่มีปัญหาหรือก่อให้เกิดความขัดแย้งในเรื่อง ในขณะที่อีกกลุ่มหนึ่งจะเป็นตัวละครที่ไม่มีปัญหา โดยผู้เขียนจะเสนอแนวคิดด้วยการแสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวละครที่มีปัญหานั้นมีปัญหาหรือความทุกข์จากการยึดมั่นถือมั่นกับบางสิ่งบางอย่าง เช่น ความคับแค้นใจจากปมด้อยในอดีต ความคับแค้นใจจากการไม่ยอมรับค่านิยมในสังคม หรือการไม่ยอมรับความบกพร่องของตัวเอง เป็นต้น และผู้เขียนจะเสนอแนวทางในการคลี่คลายปัญหาผ่านตัวละครอีกกลุ่มหนึ่งเพื่อแสดงให้เห็นว่าตัวละครที่ไม่มีปัญหาหรือมีความสุขในชีวิตนั้นมาจากการใช้ชีวิตด้วยการไม่ยึดติดกับกิเลสต่าง ๆ หากตัวละครในกลุ่มที่มีปัญหาไม่ยึดติดกับกิเลสก็จะพบกับความสุขในชีวิตเช่นกัน แต่หากยังปล่อยให้กิเลสมีอำนาจควบคุมจิตใจของตนเองก็จะต้องพบกับความหายนะหรือต้องดิ้นรนในวังวนแห่งทุกข์ไม่สิ้นสุด เช่นที่ทราสลอองค์ สานิต กานต์ วารี และเมธัสได้ประสบ

ลักษณะเด่นด้านตัวละครอีกประการหนึ่งคือผู้เขียนจะแสดงให้เห็นว่าตัวละครมีความซับซ้อนด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การใช้ตัวละครประกอบเพื่อนับบทบาทให้เห็นถึงความซับซ้อนของตัวละครสำคัญ การใช้ตัวละครเชื่อมโยงกันระหว่างนวนิยายเพื่อแสดงความซับซ้อนของตัวละครตัวนั้นในหลากหลายแง่มุม การสร้างตัวละครให้มีความซับซ้อนเป็นลักษณะที่สมจริงซึ่งผู้เขียนต้องการแสดงให้เห็นว่ามนุษย์แท้ที่จริงนั้นมีความซับซ้อนในตัวเอง สิ่งที่มีมนุษย์แสดงออกอาจมิใช่ตัวตนที่แท้จริงของมนุษย์ผู้นั้น มนุษย์จึงไม่ควรตัดสินผู้อื่นด้วยการประเมินแต่เพียงภายนอก นอกจากนี้การแสดงความซับซ้อนที่ปรากฏยังเป็นสิ่งที่ผู้เขียนต้องการเสนอให้เห็นว่ามนุษย์ทุกคนล้วนแล้วแต่มีแง่มุมทั้งดีและไม่ดี มีทั้งข้อเด่นและข้อด้อยในตัวเอง สิ่งที่สำคัญที่สุดจึงเป็นการยอมรับซึ่งกันและกันด้วยการให้อภัยต่อความผิดพลาดทั้งของตัวเองและผู้อื่น เพราะความผิดพลาดเป็นสิ่งสามัญที่มนุษย์ทุกคนล้วนเคยประสบ มนุษย์จึงควรยอมรับในความเป็นปุถุชนของ

กันและกัน อันจะเป็นสิ่งที่ทำให้มนุษย์ทุกคนสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างปกติสุขไม่ว่าจะเกิดปัญหาใดก็ตาม

การสร้างตัวละครด้วยการให้ความสำคัญกับภูมิหลังของตัวละครเป็นลักษณะเด่นที่เห็นได้ชัดอีกประการหนึ่งที่ปรากฏในนวนิยายของปิยะพร ศักดิ์เกษม ผู้เขียนแสดงให้เห็นว่ามนุษย์เมื่อเติบโตในครอบครัวแบบใดก็จะมีลักษณะเช่นเดียวกับครอบครัวที่เติบโตมา กล่าวคือหากมนุษย์เติบโตมาในครอบครัวที่อบอุ่น มนุษย์ก็จะมีความพร้อมทั้งความคิดและจิตใจทำให้มีความสุขและดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้อง ในขณะที่มนุษย์ที่เติบโตมาในครอบครัวที่มีปัญหา มนุษย์ก็จะเติบโตพร้อมกับปมปัญหาในจิตใจอันส่งผลให้ไม่มีความสุขและมีความคิดหรือพฤติกรรมที่เป็นปัญหาต่อผู้อื่น โดยเฉพาะในนวนิยายที่เสนอแนวคิดที่เน้นความสำคัญของความรักความอบอุ่นและการเลี้ยงดูในครอบครัวทั้ง 6 เรื่องคือ ตะวันทอแสง บัลลังก์แสงเดือน ดอกไม้ในป่าหนาว ได้ร่มไม้เลื้อย ทรายสีเพลิง และ ทางสายธาร อย่างไรก็ดี ในนวนิยายเรื่องอื่น ๆ อีก 7 เรื่องคือ กิ่งไม้-ใบรัก บ้านร้อยดอกไม้ ระบำดาว ลับแลลายเมฆ เรือนศิรา ใต้เงาตะวัน และ ในบ่วงมนตรา เมื่อพิจารณาจะพบว่าภูมิหลังของตัวละครก็ส่งผลต่อความคิดและพฤติกรรมของตัวละครเช่นกัน เพราะปัญหาและความบกพร่องในครอบครัวส่งผลให้ตัวละครมีความคิดหรือพฤติกรรมที่นำไปสู่ความขัดแย้งกับผู้คนและสังคมหรือทำให้ตัวละครไม่มีความสุข เช่น นกนัตซึ่งขาดความรักความอบอุ่นก็ทำให้เป็นคนที่มีมองโลกในแง่ร้าย พิมลพัทธ์ที่ขาดความรักความอบอุ่นจากพ่อก็ทำให้เธอต่อต้านพ่อและแสดงท่าทีก้าวร้าวต่อพ่อและครอบครัวของพ่อ เป็นต้น

จะพบว่าผู้เขียนมีระบบในการสร้างตัวละครด้วยการสร้างภูมิหลังของตัวละครโดยละเอียดเพื่อสนับสนุนให้เห็นที่มาของความคิดและพฤติกรรมที่มีปัญหาของตัวละคร ความคิดหรือพฤติกรรมที่มีปัญหาของตัวละครนั้นสามารถคลี่คลายได้ด้วยการเรียนรู้ เข้าใจ และต้องการเปลี่ยนแปลงตัวเองของตัวละคร เมื่อตัวละครตระหนักและสำนึกในความไม่ถูกต้องของความคิดและพฤติกรรมที่ตนแสดงออกจนนำไปสู่ความต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงโดยส่วนใหญ่จะมาจากการได้รับอิทธิพลทางความคิดจากตัวละครอื่น เมื่อตัวละครเห็นด้วยกับคำชี้แนะหรือโน้มน้าวนั้นตัวละครก็จะเกิดจิตสำนึกจนนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงความคิดหรือพฤติกรรมของตัวเองในที่สุด การละความยึดมั่นที่ผู้เขียนเสนอนั้นเป็นแนวคิดทางพุทธศาสนาซึ่งเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาหรือความทุกข์ทั้งปวง เพราะในทางพุทธศาสนาเชื่อว่าสาเหตุแห่งทุกข์คือการยึดมั่นถือมั่นเป็นการยึดมั่นถือมั่นอันก่อให้เกิดความทุกข์ไว้ว่า

ความยึดมั่นเป็นตัวทุกข์ มีความยึดมั่นในสิ่งใดก็เป็นทุกข์ในสิ่งนั้น ถ้าปล่อยวางได้ก็ไม่ทุกข์ เราจึงควรรู้เท่าทันสิ่งนั้น อย่ายึดอย่าถือให้มันรุนแรง แต่ให้รู้ว่าสิ่งนี้มันไม่ใช่ของแท้ของจริงเป็นสิ่งที่ผ่านมาในวิถีชีวิตของเรา มันเป็นสิ่งที่ผ่านมาแล้วก็ผ่านไป อะไรที่ผ่านมาในชีวิต ลากผ่านมา ยศผ่านมา ความสุขผ่านมา สรรเสริญผ่านมา แล้วมันก็ผ่านไป แต่เราหลงคิดว่าเมื่อมันผ่านไปแล้วเราก็กลับไปจับมันอีก รถไฟออกแล้ว เราระโดดจับรถไฟเลยล้มลงไปปากแตก ขาหักแขนหักได้รับความทุกข์ความเดือดร้อน อารมณ์ทั้งหลายที่เกิดขึ้นในใจของเราก็คือเป็นอย่างนั้น พระพุทธเจ้าจึงสอนว่าให้ปล่อยวาง ให้อยู่ด้วยความว่าง ในการยึดถือในสิ่งนั้นให้ใช้ปัญญาพิจารณาให้รอบคอบ

(ความแก่ที่ท่านยังไม่รู้จัก : รวมพระธรรมเทศนาของพระธรรมจารย์, หน้า 4)

ดังนั้น ความทุกข์จึงมีสาเหตุสำคัญมาจากการยึดมั่นถือมั่น การคลี่คลายความทุกข์จึงเพียงแต่ละจากความยึดมั่นถือมั่น ชีวิตก็จะพบกับความว่างอันก่อให้เกิดความสงบและเป็นสุขตามแนวคิดทางพุทธศาสนา นอกจากนี้พระพุทธองค์ยังทรงกล่าวเปรียบเทียบการยึดมั่นถือมั่นอันก่อให้เกิดความทุกข์ว่าจิตนั้นเปรียบเสมือนกับลิงและสิ่งที่ยึดถือนั้นก็เปรียบเหมือนกับถั่ว

พระพุทธองค์ทรงตรัสว่าจิตของคนเรานั้นเหมือนกับลิง...ความยึดติดเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่เราต้องระวังไม่แพ้กัน ในอินเดีย ลิงเป็นไม้เนื้อไม้เมากับชาวบ้านเพราะชอบขโมยผลไม้ในสวน ชาวบ้านจึงคิดวิธีจับลิงโดยใช้กล่องไม้ซึ่งมีฝาด้านหนึ่งเจาะรูเล็ก ๆ พอให้ลิงสอดมือเข้าไปได้ ในกล่องมีถั่วซึ่งเป็นของโปรดของลิงวางไว้เป็นเหยื่อล่อ วันดีคืนดีลิงมาที่สวนเห็นถั่วอยู่ในกล่องก็เอามือล้วงเข้าไปหยิบถั่วแต่พอถอนมือออกมาก็ติดฝากล่อง เพราะกำมือของลิงนั้นใหญ่กว่าฝากล่องที่เจาะไว้ ลิงพยายามดึงมือเท่าไรก็ไม่ออก พอชาวบ้านมาจับก็ปีนหนีขึ้นต้นไม้ไม่ได้เพราะมีมือเปล่าอยู่ข้างเดียว สุดท้ายก็ถูกคนจับได้ ลิงหาได้เฉลียวใจไม่ว่าเพียงแค่มันคลายมือออกเท่านั้นมันก็เอาตัวรอดได้ แต่เพราะยึดถั่วไว้แน่น ไม่ยอมปล่อยจึงต้องเอาชีวิตเข้าแลก มีหลายอย่างที่เราอยากได้ใฝ่ฝันจึงถึงกับยึดไว้อย่างเหนียวแน่น เวลาประสบปัญหาเพียงแค่อะไรที่ติดยึดมั่นเสียบ้าง ปัญหาที่คลี่คลาย แต่เป็นเพราะเราไม่ยอมปล่อย จึงเกิดผลเสียตามมามากมายไม่คุ้มกับสิ่งที่ติดยึดจะชอบหรือพึงใจกับอะไรก็ตามอย่าถึงกับยึดติดจนเหนียวแน่นเกินไปเพราะโอกาสที่หน้ามีติดตามมันนั้นมีสูงจนหาทางออกไม่เจอ ปัญหาทั้งหลายในชีวิตนั้นถ้าเรารู้จักปล่อยวางบางสิ่งเสียบ้าง มันก็จะบรรเทาไปได้เยอะ บ่อยครั้งการปล่อยวางไม่เพียงแต่เป็นจุดเริ่มต้นของปัญหาเท่านั้น หากเป็นทางออกจากปัญหาเลยทีเดียว

(พุทธธรรม, หน้า 13)

การยึดมั่นถือมั่นเป็นสาเหตุของปัญหาหรือความคับแค้นใจของตัวละครในนวนิยายของ ปิยะพร ศักดิ์เกษมทั้ง 13 เรื่อง เพราะตัวละครที่มีปัญหาจนก่อให้เกิดความขัดแย้งหรือตัวละครที่เป็นอาชญากรในเรื่องล้วนแล้วแต่ยึดมั่นถือมั่นอยู่กับกิเลสบางประการทั้งสิ้น การแสดงพฤติกรรมของตัวละครที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งต่อผู้คนหรือสังคมล้วนแล้วแต่มีสาเหตุมาจากความคับแค้นใจจากการยึดมั่นถือมั่นของตัวเอง ผู้เขียนแสดงให้เห็นว่าหากมนุษย์สามารถละจากการยึดมั่นถือมั่นในกิเลสต่าง ๆ เช่น ความโลภ ความคับแค้นใจ หรือความอาฆาตพยาบาท มนุษย์ก็จะสามารถพบกับความสงบและสามารถดำเนินชีวิตต่อไปได้อย่างปกติสุข การไม่ยึดติดกับกิเลสหรือความบกพร่องในอดีตด้วยการยอมรับความจริงและให้อภัยต่อความผิดพลาดของผู้อื่นจึงเป็นสิ่งที่ผู้เขียนต้องการเสนอให้เห็นว่าแนวคำสอนทางพุทธศาสนาดังกล่าวสามารถปลดปล่อยความทุกข์ทั้งมวลในจิตใจให้กับมนุษย์ได้และทำให้มนุษย์พบกับความสงบและเป็นสุขอย่างแท้จริง